

Miljødirektoratet
Postboks 5672 Sluppen
7485 TRONDHEIM

Saksb.: Ragnhild Redse Mjaaseth
e-post: fmnormj@fylkesmannen.no
Tlf: 75531559
Vår ref: 2017/554
Deres ref:
Vår dato: 9.3.2018
Deres dato:
Arkivkode: 432.1

Tilråding til utvidelse av Eidvatnet naturreservat og vern av Etterseterbekken- og Oksbåslia naturreservat i Bindal og Vefsn kommuner

Fylkesmannen i Nordland sender med dette vår tilråding om vern av skog til Miljødirektoratet for videre behandling.

Forslagene innebærer at det blir opprettet to nye naturreservater, samt at et eksisterende naturreservat blir utvidet. Utvidelsen av Eidvatnet naturreservat og området som foreslås som Oksbåslia naturreservat ligger i Bindal kommune. Området som foreslås som Etterseterbekken naturreservat ligger i Vefsn kommune.

Verneforslagene var på sentral og lokal høring i perioden 19. juli til 1. november i 2017. Det var opprinnelig fire områder som var med i verneforslaget, men forslag til Ursvatnet naturreservat i Brønnøy kommune er ikke med i denne tilrådinga da vi mangler rapport for de biologiske kartleggingene. Det vil sendes egen tilråding for dette området når resultatene fra kartleggingen foreligger.

Tilrådingen omfatter en gjennomgang av verneprosessen med vurderinger og konklusjoner, en kort beskrivelse av områdene, samt forslag til verneforskrifter og vernekart.

Tilrådingen med forskrifter og kart vil bli lagt ut på vår hjemmeside:

<https://www.fylkesmannen.no/Nordland/Miljo-og-klima/Verneomrader/Verneplanprosesser/>.

Med hilsen

Hill-Marta Solberg
fylkesmann

Torfinn Sørensen
fylkesmiljøvern sjef

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Kopi til:

Landsorganisasjonen i Norge

Karin og Sverre Stokka

Språkrådet

Statens Vegvesen

Sør-Hålogaland Heimevernsdistrikt 14

NOF Nordland

Bindal kommune

Rådhuset

7980

Terråk

Brønnøy kommune

Rådhuset

8905

Brønnøysund

WWF Norge

Vefsn kommune

Postboks 560

8651

Mosjøen

Nordland Fylkeskommune

Sametinget

Kartverket

Direktoratet for mineralforvaltning

Postboks 3021 Lade

7441

TRONDHEIM

Vedlegg:

- 1 Vedlegg 1: Tilrådning til utvidelse av Eidvatnet naturreservat og vern av Etterseterbekken- og Oksbåslia naturreservat
- 2 Vedlegg 2: Forskrifter
- 3 Vedlegg 3: Kart
- 4 Vedlegg 4: Høringsuttalelser
- 5 Vedlegg 5: Beskrivelse av naturverdier i Oksbåslia

Sammendrag av høringsuttalelser med Fylkesmannen i Nordland sin tilrådning for opprettelse av tre naturreservater i Nordland fylke

Tilrådning

Fylkesmannen i Nordland legger med dette fram forslag om vern av to nye naturreservater og utvidelse av et eksisterende verneområde:

- Etterseterbekken naturreservat i Vefsn kommune (479 daa)
- Oksbåslia naturreservat i Bindal kommune (3386 daa)
- Utvidelse av Eidsvatnet naturreservat i Bindal kommune (utvidelse 3000 daa, nytt totalareal 22 062 daa)

Hjemmelsgrunnlag

Områdene foreslås vernet som naturreservat med hjemmel i naturmangfoldloven § 37.

Som naturreservat kan vernes områder som:

- a) inneholder truet, sjelden eller sårbar natur,
- b) representerer en bestemt naturtype,
- c) på annen måte har særlig betydning for biologisk mangfold,
- d) utgjør en spesiell geologisk forekomst eller
- e) har særskilt naturvitenskapelig verdi

Vern av de foreslåtte områdene bidrar til å oppfylle mål i St.meld. nr. 25 (2002-2003) *Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand*, der Stortinget sluttet seg til Regjeringens innstilling om en kraftig opptrapping av skogvernet i Norge. I St.meld. nr. 14 (2015-2016) *Natur for livet* sier Regjeringen at den vil videreføre det langsiktige arbeidet med skogvern og øke det frivillige skogvernet.

Vurdering etter naturmangfoldlovens kapittel II

Etter § 8 i naturmangfoldloven skal offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet, så langt det er rimelig, bygge på vitenskapelig kunnskap om arter bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Beslutninger skal også bygge på erfaringsbasert kunnskap.

HVOR ER KUNNSKAPEN HENTET FRA

Kunnskapsgrunnlaget om verneverdiene i de tre områdene vurderes som godt. Etterseterbekken ble kartlagt i forbindelse med bekkekløftregistreringene som ble gjort i Nordland i 2009. De to andre områdene ble kartlagt på nytt i 2016 og 2017.

VERNEVERDIENE

Etterseterbekken

Lokaliteten ligger i Øydalen, et par kilometer sør for Mosjøen, på vestsida av Vefsna. Etterseterbekken danner her ei markert kløft fra Ettersetra og ned til kulturlandskapet øst for Svarthaugen. I den nedre delen er en gråordominert flommarksskog tatt med, og nord for selve bekkekløfta er en grankalkskog på marmor tatt inn i avgrensningen. Det foreslåtte naturreservatet er på 479 daa.

Eldre granskog dominerer i det meste av området. Nede i kløfta dominerer høgstaude/storbregneskog og småbregne og lågurtskog. Den nordvendte sida er fuktigere, og litt fattigere enn den sørvendte. Ovenfor brekket i nord dominerer en mosaikk mellom kalkgranskog på marmor og blåbær-/småbregneskog. Helt i øst finnes det en velutviklet, delvis flompåvirket utforming av gråor-(hegge)skog.

Artsmangfoldet er ikke særlig rikt, men flere av de vanligst forekommende kontinuitetsbetingete lavartene i gammel granskog ble påvist, blant annet huldrelav, gubbeskjegg og langnål, alle med status NT i siste utgave av den nasjonale rødlista. I tillegg er den fuktighetskrevende, sårbare arten fossenever (VU) tidligere påvist i gråorskogen helt i øst. Granbendellav (VU) er en annen sårbar art, som også ble påvist på ei gammel gran i den fuktigste delen av kløfta.

Innenfor verneforslaget er det registrert tre naturtypelokaliteter som ble kartlagt i 2009 i forbindelse med bekkekløftregistreringer i Nordland:

1. Høgglia: Kalkgranskog med verdi «svært viktig».
2. Etterseterbekken: Bekkekløft og bergvegg med verdi «viktig».
3. Svartåenget: Flommarkskog med verdi «viktig».

Se http://lager.biofokus.no/omraadebeskrivelser/Bekkekløfter2009_Etterseterbekken.pdf for detaljert beskrivelse av naturtypelokalitetene.

Oksbåslia

Lokaliteten er ei bratt li på nordsida av Tosenfjorden, ved grensa til Brønnøy kommune. Det foreslåtte naturreservatet er på 3386 daa. Hele nordsida av Tosenfjorden ligger på kalkrik grunn, er varm og har derfor generelt en meget rik flora. Berggrunnen består for det meste av marmor, men det er også noen partier med vesentlig med kalkfattig granitt, særlig oppe på Burslitinden sentralt i området.

Det finnes innslag av kalkskog her, men ikke mye. Rik høgstaudeskog og lågurtskog finnes det en del av, samt oppe på platået er det noen rike høgstaudeenger og åpen grunnlendt kalkmark og kalkrik fjellhei med reinrose. Mye av skogen er middelaldrende, men det finnes også noe eldre skog, hovedsakelig lauvskogen og dels furuskogen.

Det er en del fattig fjellhei, berg, grunnlendt mark og litt myr oppe på høgda. I fjordlia er det mye lauvrik, varmekjær og samtidig kalkrik skog. Lågurtskog og kalklågurtskog er vanlige, samt også noe tørkeutsatt høgstaudeskog. I øvre deler av lia er det økende innslag av mer fattige skogtyper, men selv helt oppe på høgda forekommer det også kalkrik skog. Bjørk og gran er viktigste treslag, men det er også noe furu og andre boreale lauvtrær, samt at det finnes flere varmekjære treslag her. Dette omfatter både litt alm (VU), noe hassel og rognasal, samt den endemiske nordlandsasal (EN). Floraen er ganske artsrik, med både varmekjære arter, fjellplanter og mer vidt utbredte kalkkrevende arter. Enkelte arter er ganske sjeldne og krevende. Få spesielle arter av sopp og moser er påvist, men under feltarbeidet ble kalkskogsarten styltejordstjerne funnet som ny for Nord-Norge. Det er heller ikke påvist mange krevende lav, men i et parti med eldre skog ble bl.a. skorpefittlav (NT) og den lavlignende soppen *Caliciopsis calicioides* (EN) funnet. Området er uten nyere fysiske inngrep, men skogen er for det meste ikke spesielt gammel (eldre produksjonsfase) og samtidig noe preget av naturlige åpninger som følge av bergvegger, rasmark mv. Bare enkelte mindre bestander med gamle trær ble påvist.

Oksbåslia fanger opp et avsnitt av ei lang sørvendt fjordli fra fjordnivå og opp mot snaufjellet. Betydelige deler av området er preget av kalkrik og varmekjær vegetasjon, bl.a. en del kalkskog. Sett i forhold til den nyeste mangelanalysen for skogvern (Framstad m.fl. 2017), så har allerede Nordland en ganske høy vernedekning, samtidig som kalkrike skogtyper er godt dekt. Undersøkellesområdet fanger likevel opp mangler knyttet til kalkrik lauvskog, som der er en god del av, og dels kalkfurskog, samt skog på produktiv mark i sørboreal vegetasjonssone og enkelte arter av særlig stor forvaltningsinteresse, der særlig forekomsten av nordlandsasal må framheves. Den totale graden av mangeloppyllelse for skogvernet vurderes å være middels god. Området vurderes samlet sett som regionalt verdifullt (**).

Innenfor det foreslåtte verneområdet er det registrert en gammel naturtypelokalitet som ble kartlagt i 1915 i forbindelse med botaniske undersøkelser på Helgeland:

1. Oksbåsen/Søberglistølen: Sørvendt berg og rasmarker med verdi «svært viktig». Se <http://faktaark.naturbase.no/naturtype?id=BN00023018> for detaljert beskrivelse av naturtypen.

Området ble kartlagt på nytt i 2017, og det ble da registrert ni nye naturtypelokaliteter. Se vedlegg 4 for detaljert beskrivelse av naturtypene (disse ligger ennå ikke i naturbase):

1. Oksbåslia 1: Ur og rasmark med verdi «lokalt viktig».
2. Oksbåslia nedre: åpen kalkmark med verdi «svært viktig».
3. Søbergli: kalkskog med boreale løvtrær med verdi «svært viktig».
4. Oksbåslia øst: Rik barskog med verdi «lokalt viktig».
5. Søbergliisjøen sørvest: kalkbarskog med verdi «svært viktig».
6. Burslitinden nord: åpen kalkmark med verdi «lokalt viktig».
7. Burslitinden nordøst: rik boreal lauvskog med verdi «lokalt viktig».
8. Finnskjærli: gammel boreal lauvskog med verdi «viktig».
9. Burslitinden øst: rik boreal lauvskog med verdi «svært viktig».

Utvidelse av Eidsvatnet naturreservat

Området ligger nord i Bindal kommune og omfatter deler av nedbørfeltet til Eidvatnet, øvre- og nedre Urdstjørna, samt et område østover på sørsida av Fjellvatnet mot Oterbogen.

Grenseendringsforslaget omfatter et område i øst på 3000 daa. Etter en eventuell grensejustering vil det nye naturreservatet være 22 062 daa.

Området er svært variert med hensyn på eksposisjon, vegetasjonstyper og fuktighetsforhold. I vest domineres berggrunnen av bergarter som tonalitt og grandioritt. I midtre deler er det silimanitt-granat-glimmergneis med innslag av tynne marmorlinser, samt marmor som stedvis inneholder kalksilikatbånd. Helt mot øst er det granitt. Nederst mot strandlinjen til Fjellvatnet er det større parti med kalkspatmarmor.

Området byr på en relativt stor vegetasjonsvariasjon med god dekning av både rike og fattige vegetasjonstyper. Innenfor granskogen veksler vegetasjonen mellom ytterpunktene blåbærskog (fattig) og kalkskog (rikt). Storparten av arealet er relativt fattig, men det er også betydelig areal (rikere) lågurt-granskog, inkludert noe som (eventuelt) kan klassifiseres som lågurt-grankalkskog (VU). I strandsonen finnes bl.a. treløse parti med nakne marmorknauser og grunt jorddekte berg med fjell- og eng-lignende vegetasjon (=grunnlendt kalkmark). I nedre deler av den nordvendte lia bak Kjerringmarka er det stor dekning av rik boreal løvskog, fremst i form av "rik løvskog i rasmarker". Totalt sett er nok gran og bjørk de dominerende treslag. Selje, rogn og furu er også ganske vanlig og utbredt. Gråor og osp opptrer mer beskjedent, og hegg kun sparsomt.

Tilleggsqualiteter som kommer med utvidelsen av vernet omfatter innslag av; i) lågurt-lyngfuruskog; ii) strand- og våtmarksmiljø både langs bredden av Fjellvatnet og tilknyttet myr, myrtjern og smale viker litt innenfor strandlinja; iii) forekomst av eldre (gran)skog med stabilt høy luftfuktighet som er vurdert som regnskog.

Innenfor utvidelsesområdet ble det registrert fem naturtypelokaliteter i 2016:

2. Kjerringhatten nord: Rik boreal lauvskog med verdi «viktig».
3. Kjerringmarka: Rik barskog med verdi «viktig».
4. Raudmuren S: Åpen kalkmark med verdi «viktig».
5. Storbogen: Gammal boreal lauvskog med verdi «viktig».
6. Kjerringmarka, liskog: Regnskog med verdi «viktig».

Se http://lager.biofokus.no/omraadebeskrivelser/Frivilligvern2016_Kjerringmarka.pdf for detaljert beskrivelse av naturtypelokalitetene.

EFFEKTEN AV VERNET

Etter § 8 i naturmangfoldloven skal offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig, bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Dokumentasjonen av verneverdier og området som helhet vurderes som godt.

Foreslåtte verneforskrifter fastsetter restriksjoner for bruk som vil kunne få negative konsekvenser for verneverdier og verneformål. Dette vil gi områdene økt beskyttelse. Samtidig åpner forskriftene for en videreføring av enkelte aktiviteter. Dette er aktiviteter som ut fra dagens kunnskap vil ha liten eller ingen innvirkning på verneverdiene. Det er viktig at vernet ikke blir strengere enn det som er nødvendig for å ta vare på disse verneverdiene. Fylkesmannen mener de foreslåtte naturreservatene vil bidra på en positiv måte for å oppfylle forvaltningsmålene for naturtyper og økosystemer og arter, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Fylkesmannen vurderer å ha god kunnskap om de berørte artenes bestandssituasjon, naturtypenes utbredelse og områdenes økologiske tilstand, samt virkningene av verneforslagene på naturmangfoldet for Etterseterbekken og Eidsvatnet. I 2017 ble Oksbåslia kartlagt og vi har nå god kunnskap om naturverdiene også i dette området. Kravet om kunnskapsgrunnlaget i naturmangfoldloven § 8 er oppfylt. Fylkesmannen anser risikoen for utilsiktede negative virkninger på naturmangfoldet ved et vernevedtak som liten. § 9 i naturmangfoldloven kommer derfor ikke til anvendelse.

Fylkesmannen mener et eventuelt vern vil redusere den samlede belastningen på økosystemene verneforslagene representerer. På denne måten vil vernetiltaket ha en positiv virkning på økosystemene, jf. § 10 i naturmangfoldloven. Siden et eventuelt vern etter Fylkesmannen sin vurdering ikke vil skade naturmangfoldet, kommer naturmangfoldloven § 11 ikke til anvendelse. Fylkesmannen kan på samme måte heller ikke se at naturmangfoldloven § 12 har relevans i sammenheng med vernetiltaket.

VURDERING AV NATURMANGFOLDLOVENS §§ 9-12

Vi vurderer at eksisterende kunnskapsgrunnlag er tilstrekkelig når det gjelder status og utvikling for naturmangfoldet og virkninger av vernet på det samme mangfoldet. Førre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9 får dermed liten betydning i denne saken. Prinsippet i naturmangfoldloven § 10 er vurdert og tillagt stor vekt. Det innebærer at en påvirkning av landskap, geologi, økosystem, naturtyper og arter skal vurderes ut fra den samlede belastningen som naturmangfoldet er eller vil bli utsatt for. Det gjelder både tidligere påvirkninger og framtidige. Vernet vil styrke beskyttelsen av naturmangfoldet.

Når det gjelder de konkrete sakene som behandles etter verneforskriften, vil naturmangfoldlovens § 10 bli vurdert i hvert enkelt tilfelle. Prinsippet i naturmangfoldloven § 11 om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver får ikke særlig betydning i denne saken. Dette fordi vernet legger vesentlige begrensninger på hvilke tiltak som kan gjøres i området, og at de godkjente tiltakene ikke vil ha vesentlig negativ effekt på landskap, naturtyper, arter eller økosystem. Når det gjelder § 12 (som omhandler miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder) kan blant annet lokaliseringalternativer være aktuelt å vurdere i forbindelse med dispensasjonssøknader etter verneforskriftene.

Trusler mot verneverdiene

MINERALUTVINNING

I Oksbåslia er det pågående undersøkelser etter metalliske malmer som faller inn under statens mineraler. Oksbåslia kan være et aktuelt område for mineralutvinning i fremtiden. Mineralutvinning i disse områdene vil, avhengig av driftsform, kunne ødelegge verneverdiene.

BARMARKSKJØRING OG FERDSEL

Områdene brukes først og fremst til reindrift, jakt og litt rekreasjon ellers. Økt bruk er en trussel mot enhver verneverdi som er sårbar for slitasje eller forstyrrelser. Konsekvenser av ferdsel og slitasje kan være erosjon, drenering, forstyrrelser og forsøpling.

Øyfjellgrotta i Etterseterbekken er et populært turmål lokalt, og det går også noen guidede turer til grotta. Stien til Øyfjellgrotta er ikke preget av slitasje og ferdsel anses i dag ikke som noen trussel av verneområdet. I de andre områdene som er foreslått som vern er det svært lite ferdsel.

Reindriftas og beitenæringas bruk av områdene varierer med årstidene. Det er særlig bruk av barmarkskjøretøyer som kan være utfordrende med tanke på å ivareta verneverdiene. Næringene er avhengig av noe bruk av barmarkskjøretøyer for å opprettholde driften.

FREMMEDE ARTER

Det er ikke registrert fremmede arter innenfor noen av de foreslåtte naturreservatene, og dette utgjør per i dag derfor ingen trussel mot verneverdiene i området. Dette er imidlertid noe som bør holdes under oppsikt og fjernes om det skulle bli registrert.

Saksgjennomgang

Saksbehandlingen har fulgt reglene i naturmangfoldloven, forvaltningsloven, utredningsinstruksen og konsultasjonsavtalen mellom Staten v/kommunal- og regionaldepartementet og Sametinget.

Fylkesmannen i Nordland har vært saksbehandler og prosessansvarlig. Før oppstart ble det tatt kontakt med Sametinget og behovet for konsultasjon ble avklart. Vi ble enige med Sametinget om at det ikke var behov for å opprette et arbeidsutvalg, men at alle vanlige formaliteter i vernesaker skulle følges.

Formell oppstart av verneplanarbeidet med kunngjøring av oppstartsmelding for de tre aktuelle områdene ble sendt ut 10. mars 2017. Bakgrunnen for arbeidet er tilbud om frivillig vern av skog fra private grunneiere i følgende områder:

Område	Kommune	Total areal (daa)	Gnr/bnr	Verneverdi
Etterseterbekken	Vefsn	479	15/3 og 15/9	***
Utvidelse av Eidsvatnet naturreservat	Bindal	3000/22062	78/1, 84/1 og 102/1	**/**
Oksbåslia	Bindal	3352	88/1	**/**

I tillegg ble det samtidig meldt oppstart for et fjerde område, Ursvatnet, som ligger i Brønnøy kommune. Her mangler endelig rapport for de biologiske kartleggingene, samt at det pågår undersøkelser av kalkressursene i området. Det vil sendes egen tilrådning for dette området i løpet av 2018.

Det kom 14 innspill til oppstartsmeldingen, og disse er gjengitt og kommentert i høringsdokumentet. Uttalelser som kun angår Ursvatnet er ikke inkludert i denne tilrådingen.

Vi har sendt brev, e-post og ringt til Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt for å avklare om det er behov for et møte med Fylkesmannen om disse tre verneområdene. Vi har ikke fått svar på henvendelsene, og derfor heller ikke gjennomført ytterligere konsultasjon eller møter med reindrifta om saken.

De foreslåtte naturreservatene er små og utløser verken hver for seg eller samlet krav om konsekvensutredninger. Det er derfor ikke gjennomført konsekvensutredninger, men konsekvensene for de ulike interessene er beskrevet i prosessen.

Verneforslaget ble sendt på høring 19.07.17. Innspillene er oppsummert og kommentert i kommende avsnitt. Det er ikke foreslått endringer i avgrensning og kun mindre justeringer av forslagene til verneforskrifter etter høringen.

Forvaltning, økonomiske og administrative konsekvenser

Om tilrådingen vedtas, vil det føre til to nye reservater og en mindre utvidelse av et eksisterende naturreservat som Fylkesmannen i Nordland forvalter i dag. Vi ser ikke at vi har behov for økte ressurser til forvaltning av naturreservatene.

Statens naturoppsyn er ansvarlig for oppsyn i verneområdene. På Helgeland løses dette delvis gjennom tjenestekjøp hos Statskog Fjelltjenesten og delvis av SNO selv. Det er imidlertid store avstander og mange områder, og det er behov for midler til styrket oppsynsinnsats.

De økonomiske og administrative konsekvensene er i utgangspunktet små. Oppsynsbehovet i disse områdene anslår vi til et ukesverk, noe vi anslår til kr 50 000,- eller mindre. For Nordland som helhet (uavhengig av dette vernet) er det behov for minst ei stilling for å dekke opp manglende oppsyn. Med utstyr, arbeidstid osv vil dette trolig koste rundt en million kroner.

Høring av verneforslaget

Verneforslagene ble sendt på lokal og sentral høring i perioden 19.07.17 til 01.11.17. Følgende mottok høringen lokalt og regionalt: FNF-Nordland, Nordland Reiseliv AS, NVE Region Midt-Norge, Vefsn kommune, Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt v/ Torstein Appfjell (Østra siida), Kjell Gustav Øverås, Monica Fjellseth, Nordland Zoologiske Forening, Nordland Bonde- og småbrukarlag v/ Marielle Vink de Roos, Nordland Bondelag, Frithjof Møinichen Plahte, Brønnøy kommune, Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt v/ Per Anders Kappfjell (Vestre siida), Turistforeningene i Nordland c/o Bodø og omegns turistforening, Bindal kommune, Sverre Stokka, Karin Solfrid Stokka, Nordland Ornitologiske Forening v/ Atle Ivar Olsen, Naturvernforbundet i Nordland, Sør-Hålogaland HV Distrikt HV-14, Statens vegvesen region Nord, Mattilsynet Nordland, Vesterfjell sankelag v/Stig Vikdal, NJFF Nordland, Nordland fylkeskommune, Bindal beitelag v/ Eli Horsberg,

På sentralt nivå mottok følgende høringen:

NHO Reiseliv, Kommunenes sentralforbund, Fakultetet for naturvitenskap og teknologi-NTNU, Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard, Norges Orienteringsforbund, Språkrådet, Norskog, Norsk Sau og Geit, Norsk Ornitologisk Forening, Friluftslivets fellesorganisasjon, Biologisk institutt - Universitetet i Oslo, Statens Kartverk, Norges Miljøvernforbund, Norges Geologiske Undersøkelser, Universitetet for miljø- og biovitenskap, Sametinget, NTNU – Vitenskapsmuseet, Luftfartstilsynet, Forsvarsbygg, Sametinget - Miljø- og kulturvernadv, Norges Luftsportforbund, SABIMA, Norsk institutt for bioøkonomi, Norsk institutt for naturforskning, Norges Bondelag, Natur og Ungdom, Friluftsrådernes Landsforbund, Universitetet i Tromsø, Norsk Bonde- og Småbrukarlag, Norges Skogeierforbund, Universitetets naturhistoriske museer og botanisk hage, Statskog SF, Landbruksdirektoratet, Norsk Orkideforening, Norsk Industri, Norsk Botanisk Forening, Norsk Bergindustri, Norske Reindriftsamers landsforbund, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, AVINOR AS, Norges handikapforbund, Norges Jeger- og Fiskerforbund, Riksantikvaren, Norske Samers Riksforbund (NSR), Norsk Biologforening,

Norges vassdrags- og energidirektorat, Den Norske Turistforening, Norges Naturvernforbund, Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité, WWF – Norge, Statnett SF, Statkraft SF, Norsk Zoologisk Forening og Norsk Organisasjon for Terrengsykling.

Det kom totalt inn 14 høringsuttalelser. Uttalelser som går spesifikt på Ursvatnet er ikke omtalt her. Alle uttalelser er oppsummert og vurdert.

Merknader til verneforslaget

GENERELLE MERKNADER

Statens vegvesen og Sør-Hålogaland Heimevernsdistrikt 14 har ingen merknader til planforslaget.

WWF og NOF Nordland stiller seg positive til vern av disse områdene som naturreservater. **Nordland fylkesting** er positiv til opprettelsen av Etterseterbekken, Oksbåslia og utvidelsen av Eidvatnet naturreservater i Vefsn og Bindal kommuner. De mener områdene innehar store naturverdier og et vern her vil bidra til å bevare disse. **Brønnøy kommune** stiller seg positiv til at Fylkesmannen i Nordland søker å nå nasjonale ambisjoner om økt skogvern gjennom ordningen om frivillig vern. **NOF Nordland** påpeker at områdene har betydelige naturverdier, også for fuglelivet, og dette vernet er et fint bidrag for å nå det nasjonale målet om vern av 10 % skog.

Bindal kommune, Landsorganisasjonen i Norge og Nordland fylkesting mener at etablering av nye verneområder ikke må være til hinder for næringsvirksomhet i de aktuelle områdene som er foreslått. **Bindal kommune** peker på at de foreslåtte naturreservatene ligger i områder som er svært kostnadskrevenne å drive hogst i, og mener samtidig at det i større grad må vektlegges å utrede vern av skog som ikke er økonomisk drivverdig og der vern ikke kommer i konflikt med næringsinteresser.

Fylkesmannens kommentar

Vern av skog er en prioritert oppgave fra Regjeringen, og arbeidet følger to spor: enten vern av skog på statsgrunn eller frivillig vern av skog på privat grunn. I det siste tilfellet vil områdene avhenge av hvor vi får inn tilbud fra grunneierne. Prioritering av lokalitetene gjøres med bakgrunn i hvor godt de aktuelle naturtypene er representert i eksisterende vern. Ofte vil områdene som er interessante ut fra et vernesynspunkt være sammenfallende med drivverdig skog og andre næringsinteresser på grunn av kalkrik berggrunn, med god bonitet etc.

SAKSGANG OG PROSESS

Landsorganisasjonen i Norge mener Fylkesmannen må opprette en god dialog med berørte kommuner og de selskapene som blir berørt av et eventuelt vern.

Fylkesmannens kommentar

Fylkesmannen er enig i at det er viktig med god dialog med berørte kommuner og aktuelle næringsinteresser for å få tilpasset verneforslaget til lokale forhold. Forslag til vern av de tre foreslåtte naturreservatene er sendt ut til mange høringsparter, deriblant de aktuelle kommunene og næringsinteresser i området. Saksbehandlingen har fulgt de prosesskrav som gjelder i denne typen saker.

Sametinget peker på at lokal og sentral høring skal gjennomføres som to adskilte prosesser så lenge ikke annet er avtalt. De ba derfor om å få oppsummert og tilsendt høringsuttalelsene som berører samiske interesser, samt annen dokumentasjon på prosesser og kontakt Fylkesmannen har hatt med samiske interesser før de kommer med endelig uttalelse. Etter å ha fått oversendt dette, sier Sametinget at de ikke har merknader til verneforslagene/verneforskriftene, og at de ikke krever konsultasjon i saken. Denne uttalelsen er gitt under forutsetning om at det ikke blir gjort endringer i forskriftene.

WWF påpeker at for WWFs del er det fint om høringsvarsel kun sendes med lenke til dokumentene på nett.

Fylkesmannens kommentar

Sentral høring ble sendt ut elektronisk, og vil også bli det i fremtiden. For sentral høring vil vi prøve å sende ut lenke til nyhetssaker i fremtiden.

Statens Kartverk forutsetter at kartet over verneområdene blir laget og presenteres i samsvar med Miljødirektoratets produktspesifikasjon raskest mulig. De peker også på at vernemyndigheten skal sende inn navn på reservatene til Sentralt stedsnavnsregister (SSR) ved Kartverket.

Fylkesmannens kommentar

Navn og grenser vil sendes til Miljødirektoratet og Statens kartverk når vernet eventuelt er vedtatt. Kartfiler vil bli laget etter gjeldende sosistandard.

MERKNADER TIL VERNEFORSKRIFT

Norsk Ornitologisk Forening er prinsipielt imot jakt i vernede områder og anbefaler at verneforskriftene for disse områdene ikke åpner for jakt. De peker på at selv om jakt ble forbudt i alle dagens vernede skogsområder, ville fortsatt 96 % av skogsarealet i Norge vært potensielt tilgjengelig som jaktterreng. De begrunner motstanden med at:

- Reservatene vil fungere som produksjonsområder som forsyner omgivelsene med fugl
- Naturrestatene vil bli mest mulig intakte og uforstyrrede, som er viktig for forskning og undervisning
- Løse hunder som forstyrrer vilt oppfattes ikke som forenelig med vern. Mange reagerer sterkt på at dyr og fugler jaktes på i naturrestat.
- Blyhagl kan forårsake blyforgiftning
- Hare og rype er jaktbare til tross for at de er rødlistede, og burde ha et sterkere vern innenfor et naturrestat

Fylkesmannens kommentar

Forslag til verneforskrifter følger forskriftsmalen for naturrestat. Norsk praksis i skogvernområder åpner for jakt etter villloven.

MERKNADER TIL DE KONKRETE OMRÅDENE

Eidvatnet

Bindal kommune mener at forslag til verneforskriften for Eidvatnet naturrestat ivaretar eventuelle landbruksinteresser dersom området på et senere tidspunkt skulle bli aktuelt som beitemark. Reinbeiteinteressene er også ivaretatt på en god måte i de foreslåtte verneforskriftene.

Bindal kommune påpeker at området ved Eidvatnet utnyttes av grunneier til utmarksnæring i form av utleie av hytter til jakt og fiske. Det er viktig at vernebestemmelsene ikke blir til hinder for utvikling av utmarksnæringa på eiendommen.

Nordland fylkesting er positiv til utvidelsen av Eidvatnet naturreservat i Bindal kommune.

Fylkesmannens kommentar

Vernebestemmelsene for Eidvatnet blir oppdatert etter ny mal, men vil i realiteten bli lik de gamle vernebestemmelsene.

Språkrådet påpeker at det er gjort vedtak om skrivemåten Eidvatnet for navnet på vannet. Navnet på verneområdet må dermed skrives *Eidvatnet naturreservat*, jf. § 9 første ledd i stedsnavnloven.

Fylkesmannens kommentar

Vi tilrår å endre navnet fra Eidvatnet naturreservat til Eidvatnet naturreservat.

Fylkesmannens tilråding

Fylkesmannen tilrår at Eidvatnet naturreservat utvides som foreslått i høringen.

Etterseterbekken

Nordland fylkesting er positiv til opprettelsen av Etterseterbekken naturreservat.

Karin og Sverre Stokka, Nordland fylkesting og Vefsn kommune vil påpeke at verneforskriften må endres slik at det kommer tydelig fram at alle kan besøke Øyfjellgrotta og omegn uten å måtte søke om dispensasjon. **Karin og Sverre Stokka** påpeker at i forslag til verneforskrift for Etterseterbekken § 7h står det: «Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til...h) Bruk av reservatet i miljøtilpasset reiselivsvirksomhet etter plan godkjent av forvaltningsmyndigheten.». Grunneierne mener det er uklart om dette omfatter organisert virksomhet som for eksempel skoleklasser og guidede turer i regi av lokale firmaer som Naturlige Helgeland AS. De foreslår derfor at det i verneforskriften, for eksempel i § 6, tas inn et eget punkt som tillater slik ferdsel, eller at det rett og slett står at all ferdsel til fots er tillatt.

Fylkesmannens kommentar:

*Det er ikke noe forbud mot ferdsel eller organiserte turer til fots i verneområdene. Vi ser imidlertid at punktet om miljøtilpasset reiseliv kan bidra til å skape forvirring rundt dette, og mener det er viktig at det kommer tydelig fram at ferdsel til og fra Øyfjellgrotta og bruk av denne kan foregå uten søknad. For å klargjøre dette foreslår vi et nytt punkt under § 6:» *Organiserte turer til fots». Vedlikehold av denne stien er tillatt etter § 4, punkt h.**

Språkrådet mener at forleddet *Etterseter-* skal trolig forklares som 'den attre setra'. Forklaringen gir god mening i området. Dialektuttalen av adjektivet attre er /ætter/, noe som støtter denne forklaringen. Med tilvisning til område og uttale tilrår Språkrådet skrivemåten Atterseterbekken naturreservat. Tilrådingen samsvarer ikke med skrivemåter i SSR. Ved fastsettelse av skrivemåte for reservatnavnet må hele navnegruppen vurderes i ettertid, av Kartverket.

Fylkesmannens kommentar

Vi velger å beholde navnet Etterseterbekken naturreservat i og med at det er det som er godkjent skrivemåte etter SSR.

Fylkesmannens tilråding

Fylkesmannen tilrår at Etterseterbekken naturreservat opprettes med de endringer som er foreslått i denne tilrådingen.

Oksbåslia

Nordland fylkesting er positiv til opprettelsen av Oksbåslia naturreservat.

Bindal kommune mener at forslag til verneforskrifter for Oksbåslia naturreservat ivaretar eventuelle landbruksinteresser dersom området på et senere tidspunkt skulle bli aktuelt som beitemark. Reinbeiteinteressene er også ivaretatt på en god måte i de foreslåtte verneforskriftene.

Direktoratet for mineralforvaltning sier at det pågår undersøkelser etter metalliske malmer i området. Området har over lang tid hatt en høy andel geologisk letevirksomhet og de ber derfor om at verneprosess for Oksbåslia utsettes til pågående geologiske undersøkelser etter statens mineraler er fullført.

Fylkesmannens kommentar

Området har klare verneverdier, og samtidig et potensiale for statens mineraler (metaller med egenvekt over 5 gram/cm³). Vi ser at et vern vil stoppe videre leting etter mineraler her. Slik vi tolker innspillet finnes det ikke konkrete planer til tross for at det over lang tid har vært stor geologisk leteaktivitet i dette området og videre sørøstover.

Språkrådet har ingen merknader til navneforslaget Oksbåslia naturreservat. Skrivemåten er i samsvar med eneste godkjente skrivemåte i SSR, og navnet er dekkende for området. De tilrår skrivemåten Oksbåslia naturreservat.

Fylkesmannens tilråding

Det er gjennom høringsprosessen kommet fram flere interesser. På den ene siden er dette ei sørvendt, kalkrik li med varmekjær og rik vegetasjon og betydelige verneverdier. Samtidig peker Direktoratet for mineralforvaltning på at det er gjennomført geologiske undersøkelser over lang tid og at området har et potensiale for mineraler. Et eventuelt vern vil imidlertid stoppe videre undersøkelser og eventuell utvinning.

Fra Regjeringens side er det et ønske om både mer vern av skog og økt mineralutvinning. Fylkesmannens oppdrag består av å kjøre en verneprosess for områder som er tilbudt gjennom ordningen med frivillig vern, noe som også er gjort her. Området har klare kvaliteter som tilsier vern, samtidig som det også har et potensiale for mineralutvinning. Til tross for en rekke undersøkelser er det så vidt vi forstår av Direktoratet for mineralutvinnings innspill kun på interessestadiet og ingen konkrete planer. På bakgrunn av dette tilrår Fylkesmannen at Oksbåslia naturreservat opprettes.

Oversikt over uttaleparter

Følgende har kommet med uttalelser under høringen:

- Bindal kommune
- Brønnøy kommune
- Direktoratet for mineralforvaltning
- Kartverket
- Landsorganisasjonen i Norge
- Norsk ornitologisk forening, avd. Nordland og Rana Zoologiske Forening
- Nordland Fylkeskommune
- Sametinget
- Språkrådet
- Statens vegvesen Region Nord
- Sverre og Karin Stokka
- Sør Hålogaland heimevernsdistrikt 14
- Vefsn kommune
- WWF – Verdens Naturfond

Vedlegg

2. Forslag til verneforskrift
3. Forslag til vernekart
4. Høringsuttalelser
5. Lokalitetsbeskrivelse av området foreslått som Oksbåslia naturreservat

Forskrift for vern av Etterseterbekken naturreservat i Vefsn kommune i Nordland fylke

Fastsatt ved kongelig resolusjon ... med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr.100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1 Formål

Formålet med naturreservatet er å bevare en bekkekløft med gammel og artsrik skog med rike vegetasjonstyper som har stor verdi for bevaring av biologisk mangfold. Område har særlig verdi for biologisk mangfold i form av naturtyper, økosystemer, plante- og dyrearter og naturlige økologiske prosesser.

Naturreservatet domineres av rike skogtyper som lågurt- og høgstaudeskog. Særlig er forekomsten kalkgranskog på marmor uvanlig og interessant. Det er en målsetting å la gammelskogen få utvikle seg fritt slik at verneverdiene knyttet til denne skogen blir større.

Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor naturreservatet er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift. Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnlaget.

§ 2 Geografisk avgrensning

Naturreservatet berører gnr/bnr 15/3 og 15/9 i Vefsn kommune.

Naturreservatet dekker et totalareal på 479 dekar.

Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet...

De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Vefsn kommune, hos Fylkesmannen i Nordland, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a) Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra naturreservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b) Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødige forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c) Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Oppstillingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d) Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Sanking av bær og matsopp.
- b) Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c) Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d) Beiting.
- e) Bålbrenning med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende lovverk.
- f) Vedlikehold av eksisterende bygninger, veier og andre anlegg og innretninger i henhold til tilstand på vernetidspunktet.
- g) Merking, rydding, sikring og vedlikehold av eksisterende stier, løyper og gamle ferdselsveier.
- h) Skjæring av skohøy, uttak av ris til gammer og uttak av materialer til duodji (tradisjonell samisk husflid) og tradisjonelle samiske bruksgjenstander, herunder uttak av rikuler på bjørk. Bestemmelsene gjelder ikke skjæring eller uttak av plantearter som står på den til enhver tid gjeldende norske rødliste eller uttak av særegne vekstformer som rikuler på andre trær enn bjørk.

§ 5 Regulering av ferdsel

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

Motorisert ferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.
- b) Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- c) Nødvendig bruk av snøskuter på snødekt mark i forbindelse med reindrift. Leiekjørere for reineiere eller reindrifansvarlig må medbringe skriftlig dokumentasjon for avtale med oppdragsgiver.
- d) Landing og start med Forsvarets luftfartøy.
- e) Organiserte turer til fots.

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a) Avgrenset bruk av naturreservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- b) Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- c) Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
- d) Utsetting av saltstein
- e) Nødvendig bruk av lett terrengkjøretøy på barmark ved utøvelse av reindrift.
- f) Start og landing med helikopter i forbindelse med reindrift.
- g) Oppføring av gjerder og samleanlegg av midlertidig karakter i forbindelse med reindrift.
- h) Bruk av reservatet i miljøtilpasset reiselivsvirksomhet etter plan godkjent av forvaltningsmyndigheten.
- i) Reindrifens nødvendige uttak av bjørk til brensel og for vedlikehold av lovlig oppsatte reingjerder og annet reindrifutstyr slik dette er beskrevet i forvaltningsplan.
- j) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med tiltak nevnt i § 7 b og d.

For reindriften kan det gis flerårige tillatelser som koordineres med og tas inn i distriktsplan i henhold til reindriftsloven.

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 Forvaltningsplan

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning og skjøtsel av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11 Forvaltningsmyndighet

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften. Samiske interesser skal ivaretas i den forvaltningsordning som etableres.

§ 12 Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks.

Forskrift om vern av Eidvatnet naturreservat i Bindal kommune i Nordland fylke

Fastsatt ved kongelig resolusjon med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr.100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1 Formål

Formålet med naturreservatet er å sikre et område med naturskog som har variert vegetasjon og en stor betydning for biologisk mangfold. Området har særlig verdi for biologisk mangfold i form av naturtyper, økosystemer, plante- og dyrearter og naturlige økologiske prosesser.

Naturreservatet er relativt stort og upåvirket og består hovedsakelig boreal regnskog med tilhørende rik lavflora, samt en relativt rik forekomst av vedboende sopp. Det inneholder flere sjeldne og trua plantearter. Det er en målsetning å la skogen få utvikle seg fritt slik at verneverdiene knytta til denne skogen blir større.

Ivaretagelse av naturgrunlaget innenfor naturreservatet er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift. Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunlaget.

§ 2 Geografisk avgrensing

Naturreservatet berører følgende gnr/bnr i Bindal kommune: 78/1, 84/1 og 102/1.

Naturreservatet dekker et totalareal på 22 062 dekar.

Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og Miljødepartementet...

De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Bindal kommune, hos Fylkesmannen i Nordland fylke, i Miljødirektoratet og i Klima- og Miljødepartementet.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a) Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra naturreservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b) Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c) Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d) Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Sanking av bær og matsopp.
- b) Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c) Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d) Beiting.
- e) Bålbrenning med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende lovverk.
- f) Vedlikehold av eksisterende bygning ved Urdstjørnbukta, i henhold til tilstand på vernetidspunktet.
- g) Vedlikehold av eksisterende stier, løyper og gamle ferdselsveier i henhold til tilstand på vernetidspunktet.
- h) Skjæring av skohøy, uttak av ris til gammer og uttak av materialer til duodji (tradisjonell samisk husflid) og tradisjonelle samiske bruksgjenstander, herunder uttak av rikuler på bjørk. Bestemmelsene gjelder ikke skjæring eller uttak av plantearter som står på den til enhver tid gjeldende norske rødliste eller uttak av særegne vekstformer som rikuler på andre trær enn bjørk.

§ 5 Regulering av ferdsel

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a) Motorisert ferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b) Bruk av sykkel og hest og kjerre samt ridning er tillatt på eksisterende traktorveger og stier.

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulans-, politi-, brannvern-, rednings og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.
- b) Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- c) Nødvendig bruk av snøskuter på snødekt mark i forbindelse med reindrift. Leiekjørere for reineiere eller reindrifansvarlig må medbringe skriftlig dokumentasjon for avtale med oppdragsgiver.
- d) Landing og start med Forsvarets luftfartøy.
- e) Motorferdsel på Eidsvatnet.

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a) Avgrenset bruk av naturreservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d).
- b) Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- c) Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
- d) Utsetting av saltstein.
- e) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med tiltak nevnt i § 4 f, og § 7 b, f, g og h.
- f) Oppsetting av gjerde i forbindelse med beiting.
- g) Restaurering og vedlikehold av eksisterende husvær ved Urdstjørnbukta.
- h) Oppføring og vedlikehold av enkelt båthus, gapahuk, lavvo e.l. ved øvre og nedre Urdstjørna.

- i) Bruk av motorkjøretøy på vinterføre i forbindelse med utmarksnæring.
- j) Nødvendig bruk av lett terrengkjøretøy på barmark ved utøvelse av reindrift.
- k) Start og landing med helikopter i forbindelse med reindrift.
- l) Oppføring av gjerder og samleanlegg av midlertidig karakter i forbindelse med reindrift.
- m) Bruk av reservatet i miljøtilpasset reiselivsvirksomhet etter plan godkjent av forvaltningsmyndigheten.
- n) Reindriftenes nødvendige uttak av bjørk til brensel og for vedlikehold av lovlig oppsatte reingjerder og annet reindriftsutstyr slik dette er beskrevet i forvaltningsplan.

For reindriften kan det gis flerårige tillatelser som koordineres med og tas inn i distriktsplan i henhold til reindriftsloven.

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 Forvaltningsplan

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning og skjøtsel av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11 Forvaltningsmyndighet

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften. Samiske interesser skal ivaretas i den forvaltningsordning som etableres.

§ 12 Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks.

Forskrift for vern av Oksbåslia naturreservat i Bindal kommune i Nordland fylke

Fastsatt ved kongelig resolusjon ... med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr.100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1 Formål

Formålet med naturreservatet er å bevare ei varm, sørvendt li med svært rik flora. Området har stor verdi for biologisk mangfold i form av naturtyper, økosystemer, plante- og dyrearter og naturlige økologiske prosesser. Av spesielle verdier kan nordlandsasal, murburkne og kalktelg nevnes.

Det er en målsetting å la gammelskogen få utvikle seg fritt slik at verneverdiene knyttet til denne skogen blir større.

Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor naturreservatet er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift. Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnlaget.

§ 2 Geografisk avgrensing

Naturreservatet berører gnr/bnr 88/1 i Bindal kommune.

Naturreservatet dekker et totalareal på 3386 dekar.

Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet...

De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Bindal kommune, hos Fylkesmannen i Nordland, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a) Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra naturreservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b) Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c) Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d) Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Sanking av bær og matsopp.

- b) Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c) Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d) Beiting.
- e) Bålbrenning med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende lovverk.
- f) Vedlikehold av eksisterende bygninger, veier og andre anlegg og innretninger i henhold til tilstand på vernetidspunktet.
- g) Merking, rydding, sikring og vedlikehold av eksisterende stier, løyper og gamle ferdselsveier.
- h) Skjæring av skohøy, uttak av ris til gammer og uttak av materialer til duodji (tradisjonell samisk husflid) og tradisjonelle samiske bruksgjenstander, herunder uttak av rikuler på bjørk. Bestemmelsene gjelder ikke skjæring eller uttak av plantearter som står på den til enhver tid gjeldende norske rødliste eller uttak av særegne vekstformer som rikuler på andre trær enn bjørk.

§ 5 Regulering av ferdsel

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a) Motorisert ferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulans-, politi-, brannvern-, rednings og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.
- b) Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- c) Nødvendig bruk av snøskuter på snødekt mark i forbindelse med reindrift. Leiekjørere for reineiere eller reindriftsansvarlig må medbringe skriftlig dokumentasjon for avtale med oppdragsgiver.
- d) Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a) Avgrenset bruk av naturreservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d)
- b) Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- c) Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
- d) Utsetting av saltstein
- e) Nødvendig bruk av lett terrengkjøretøy på barmark ved utøvelse av reindrift.
- f) Start og landing med helikopter i forbindelse med reindrift.
- g) Oppføring av gjerder og samleanlegg av midlertidig karakter i forbindelse med reindrift.
- h) Bruk av reservatet i miljøtilpasset reiselivsvirksomhet etter plan godkjent av forvaltningsmyndigheten.
- i) Reindriftenes nødvendige uttak av bjørk til brensel og for vedlikehold av lovlig oppsatte reingjerder og annet reindriftsutstyr slik dette er beskrevet i forvaltningsplan.
- j) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med tiltak nevnt i § 7 b og d

For reindriften kan det gis flerårige tillatelser som koordineres med og tas inn i distriktsplan i henhold til reindriftsloven.

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, i samsvar med naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, i samsvar med naturmangfoldloven § 47.

§ 10 Forvaltningsplan

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning og skjøtsel av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel. Samiske interesser skal ivaretas i den forvaltningsordning som etableres.

§ 11 Forvaltningsmyndighet

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12 Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks.

Etterseterbekken naturreservat

Vefsn kommune, Nordland fylke

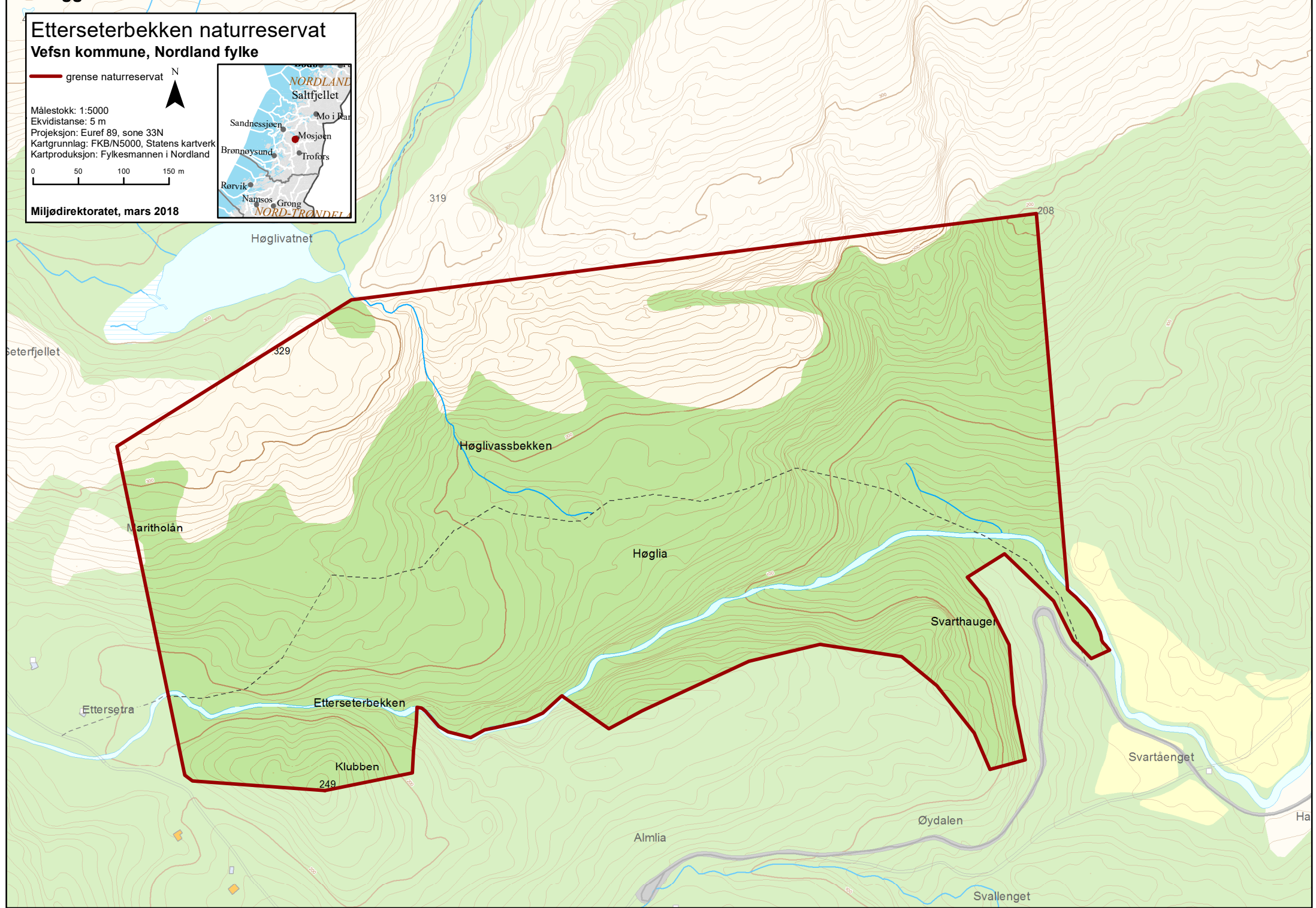
grense naturreservat

Målestokk: 1:5000
Ekvidistans: 5 m
Projeksjon: Euref 89, sone 33N
Kartgrunnlag: FKB/N5000, Statens kartverk
Kartproduksjon: Fylkesmannen i Nordland

0 50 100 150 m

Miljødirektoratet, mars 2018

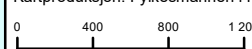
Utvidelse av Eidvatnet naturreservat

Bindal kommune, Nordland fylke

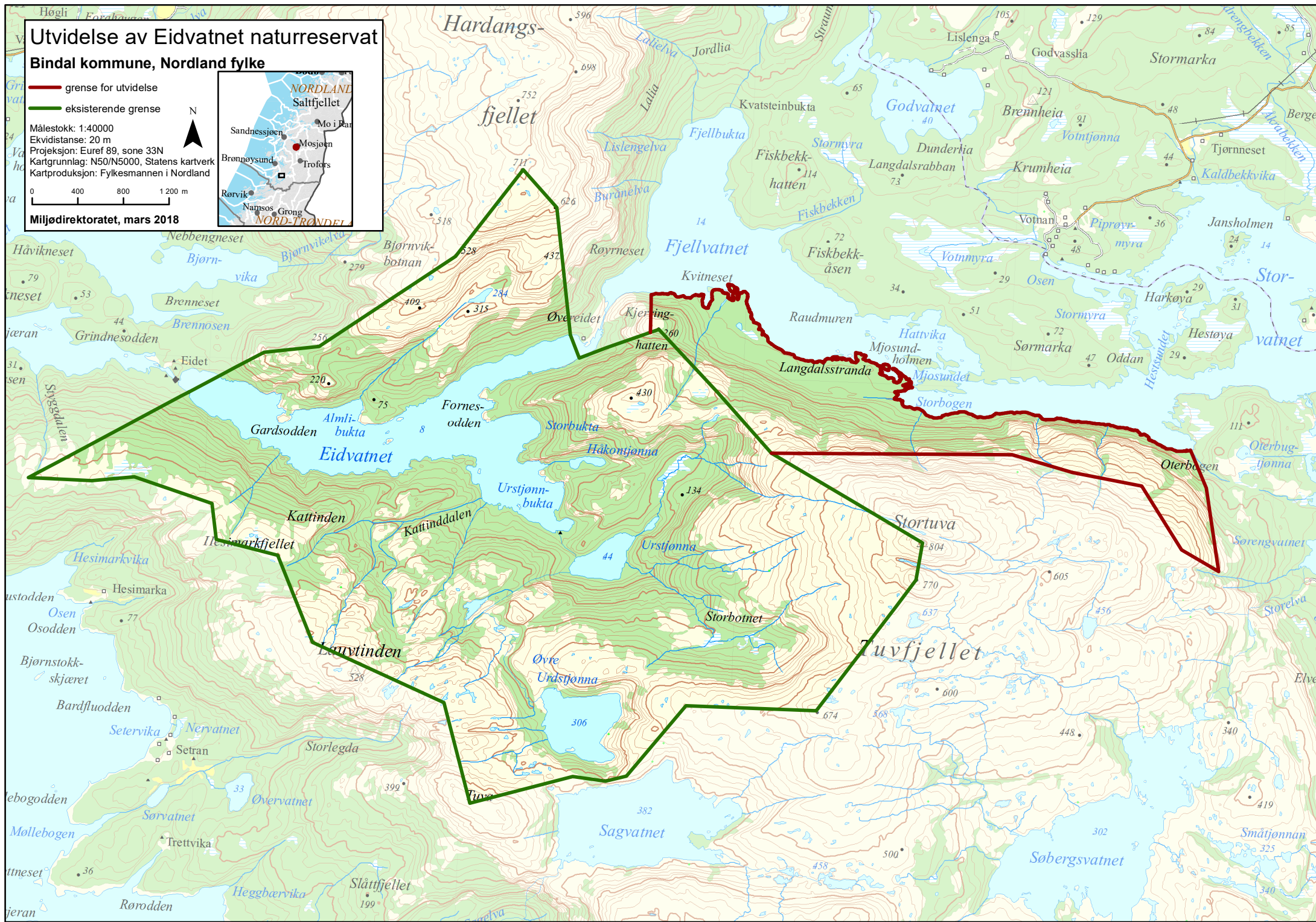
— grense for utvidelse

— eksisterende grense

Målestokk: 1:40000
Ekvidistanse: 20 m
Projeksjon: Euref 89, sone 33N
Kartgrunnlag: N50/N5000, Statens kartverk
Kartproduksjon: Fylkesmannen i Nordland

Miljødirektoratet, mars 2018

Oksbåslia naturreservat

Bindal kommune, Nordland fylke

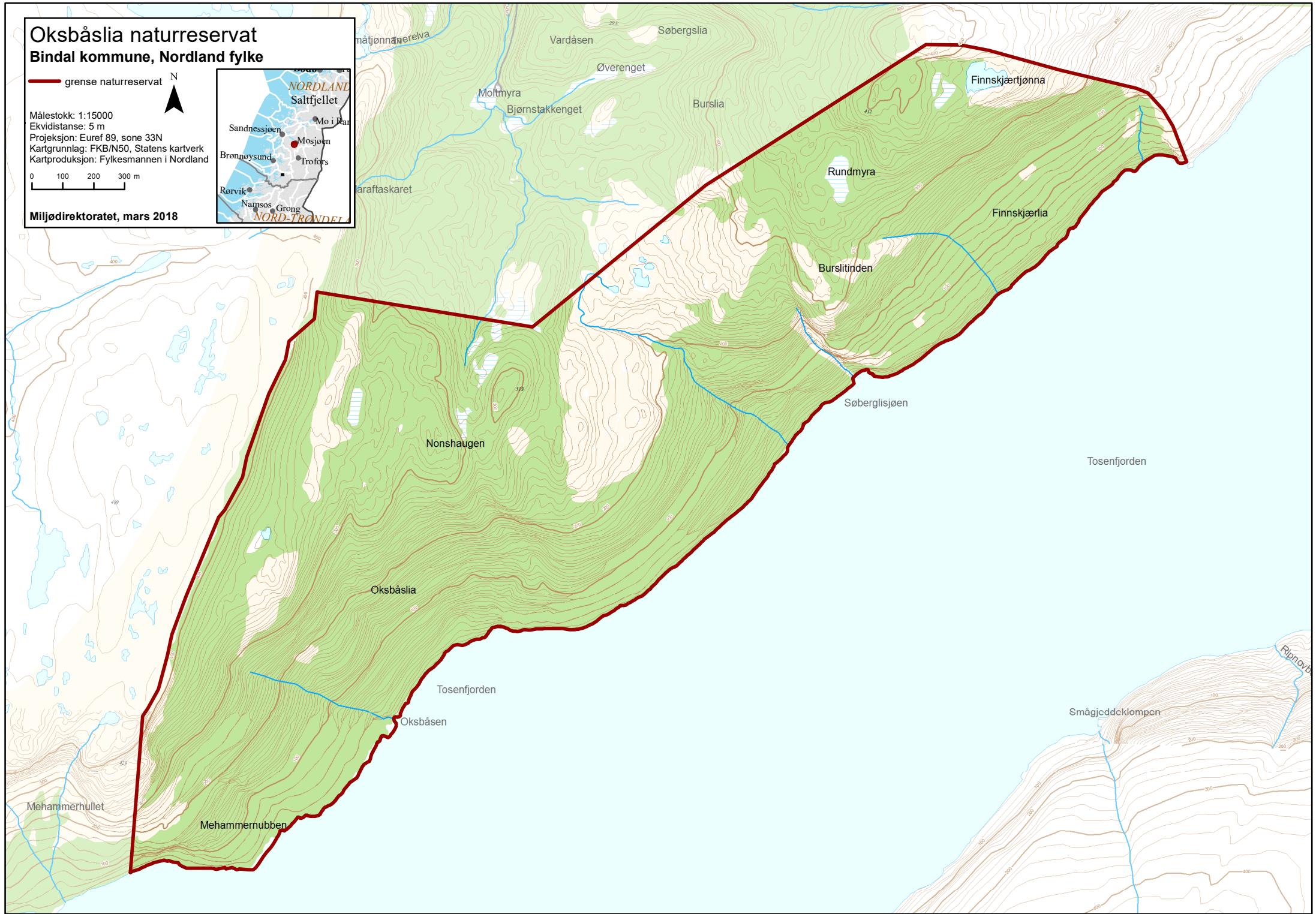
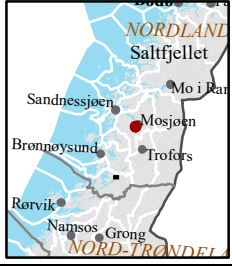
— grense naturreservat

Målestokk: 1:15000
Ekvidistans: 5 m
Projeksjon: Euref 89, sone 33N
Kartgrunnlag: FKB/N50, Statens kartverk
Kartproduksjon: Fylkesmannen i Nordland

0 100 200 300 m

Miljødirektoratet, mars 2018

BINDAL KOMMUNE

Fylkesmannen i Nordland
Moloveien 10
8002 BODØ

Melding om vedtak

Vår ref:
2017/158-7

Saksbehandler:
Marit Røstad

Dato:
04.10.2017

Kommunal behandling - høring - verneforslag for skog i Vefsn, Brønnøy og Bindal kommuner

I kommunestyrets møte 28.09.2017, sak 109/17, ble det fattet følgende vedtak:

Bindal kommunestyre vedtar høringsuttalelse til «Verneforslag for skog i Vefsn, Brønnøy og Bindal kommuner», som i saksframlegg.

Sak 109/17 følger vedlagt.

Med hilsen

Astri Helen Busch
utvalgssekretær

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Kopi til:
Nordland fylkeskommune BODØ

Postadresse:
Rådhuset, Oldervikveien 5
7980 TERRÅK

Besøksadresse:

Telefon: 75 03 25 00

Bankkto.: 4651 07 01224
Org.nr.: 964 983 380

E-post:
postmottak@bindal.kommune.no

Internett:
www.bindal.kommune.no

Saksfremlegg

Utv.saksnr.	Utvalg	Møtedato
109/17	Bindal kommunestyre	28.09.2017

Kommunal behandling - høring - verneforslag for skog i Vefsn, Brønnøy og Bindal kommuner

Vedlegg:

- 1 Verneplandokument for Etterseterbekken, Ursvatnet, utvidelse av Eidsvatnet og Oksbåslia

Rådmannens innstilling

Bindal kommunestyre vedtar høringsuttalelse til «Verneforslag for skog i Vefsn, Brønnøy og Bindal kommuner», som i saksframlegg.

Saksprotokoll i Bindal kommunestyre - 28.09.2017**Behandling:**

Votering:

Rådmannens innstilling enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Bindal kommunestyre vedtar høringsuttalelse til «Verneforslag for skog i Vefsn, Brønnøy og Bindal kommuner», som i saksframlegg.

Saksopplysninger

Fylkesmannen har sendt på høring forslag til vern av fire områder i Vefsn, Brønnøy og Bindal kommuner. Høringen omfatter både lokale og sentrale høringsinstanser.

Følgende verneforslag er sendt på høring:

Etterseterbekken, Vefsn	479 daa
Ursvatnet, Brønnøy	7.066 daa
Utvidelse av Eidsvatnet, Bindal	3.000 daa
Oksbåslia, Bindal	3.352 daa

Alle områdene kommer inn under ordningen med frivillig vern av skog, og foreslås vernet som naturreservat i medhold av lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven), § 37. Formålet med verneforslagene er i hovedsak å bevare områder bestående av en stor andel eldre skog, men tilhørende biologisk mangfold i form av arter, naturtyper og økosystemer.

Formålet med høringen er å gi berørte parter anledning til å uttale seg til verneforslagene. Av verneplanutkastet går det fram hva Fylkesmannen særlig ber om synspunkter på under høringen. Det er blant annet eventuelle konflikter med andre interesser, avgrensingen av områdene og verneforskriftene.

Vern av spesielle områder eller forekomster skjer i medhold av naturmangfoldloven. Aktuell verneform for områder i denne verneplanen er naturreservat. Naturreservat er det strengeste vernet etter naturmangfoldloven. Vedtak om opprettelse av naturreservater treffes av Kongen i statsråd etter naturmangfoldloven § 37.

Som naturreservater kan det vernes områder som:

- inneholder truet, sjelden eller sårbar natur,
- representerer en bestemt type natur,
- på annen måte har særlig betydning for biologisk mangfold,
- utgjør en spesiell geologisk forekomst, eller
- har særlig naturvitenskapelig verdi

Som naturreservat kan det også vernes et område som er egnet til å få verneverdier som nevnt over gjennom fri utvikling eller aktive gjenopprettningstiltak.

I et naturreservat må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet. Et naturreservat kan totalfredes mot all virksomhet, tiltak og ferdsel.

Etter fylkesmannens vurdering tilfredsstiller de foreslåtte naturreservatene i denne høringa kravene i naturmangfoldloven § 37. Formålet med vernet er i hovedsak å bevare områder med en stor andel gammel naturskog med tilhørende naturmangfold i form av plante- og dyrearter, naturtyper og økosystemer. Alle områdene inneholder truet, sjelden eller sårbar natur. Områdene har også skogtyper som er representative for den regionen de ligger i. De har i tillegg en særlig naturvitenskapelig verdi pga. forekomst av spesielle arter og/eller naturtyper. Vi viser for øvrig til de enkelte verneforslagene og formålene med disse.

Utvidelse av Eidsvatnet naturreservat

Verneverdi: ***

Areal: ca. 3.000 daa utvidelse, 22.062 daa totalt med eksisterende verneområde.

Berørte eiendommer (gnr/bnr): 78/1, 84/1 og 102/1

Grunneier: Frithjof M. Plahte

Naturverdier:

De vekslende fysiske forholdene gir grunnlag for en svært variert vegetasjon. Området er artsrikt med gode forekomster av flere sjeldne og trua plantearter innen ulike grupper. Her er flere innslag av edelløvsog, kalkrik granskog og fragmenter av kalkrik furuskog. I utvidelsesområdet er i tillegg ganske store areal med gammel og rik boreal løvskog og flekker med grunnlendt kalkmark (med ganske eksklusivt artsinventar). Edelløvsog har en typisk artsrik flora med blant annet myske, junkerbregne, lodneperikum, kranskonvall og korsved. I kalkrik granskog vokser blant annet mariskog og breiflangre. I kalkrik barskog ved nedre Urdstjørna er det funnet kalktelg og fjell-lok. Eidsvatnet er et av de aller viktigste områdene for boreal regnskog som er kjent på Helgelandskysten. Området har en rekke sjeldne og interessante lavarter: kastanjelav, gullprikkelav, rotnål, huldrestry, gubbeskjegg, skorpefjelllav, kystkantlav, tyrikjuka, harekjuka, svartsonkjuka og flokestry.

Verneformål:

Formålet med naturreservatet er å sikre et område med naturskog som har variert vegetasjon og en stor betydning for biologisk mangfold. Området har særlig verdi for biologisk mangfold i form av naturtyper, økosystemer, plante- og dyrearter og naturlige økologiske prosesser. Naturreservatet er relativt stort og upåvirket og består hovedsakelig boreal regnskog med tilhørende rik lavflora, samt en relativt rik forekomst av vedboende sopp. Det inneholder flere sjeldne og trua plantearter. Det er en målsetning å la skogen få utvikle seg fritt slik at verneverdiene knytta til denne skogen blir større.

Andre interesser:

Området er viktig for grunneier som driver utmarksnæring i form av utleie av fiske like utenfor og delvis innenfor området. Området er også en del av et større storviltområde. Like utenfor naturreservatet, på Eidet og Øvereidet, er det utleiehytter. Ved Urdstjørbukta står det en gammel hytte/bu. Området er marginalt skogmessig og betyr lite for den totale avkastning av eiendommen. Området ligger innenfor Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt og er definert som vinterbeite for reindrifta.

Forslag til verneforskrift går fram av vedlagte verneplanforslag.

Oksbåslia naturreservat

Verneverdi: Kartlegges i løpet av 2017

Areal: ca 3.352 daa

Berørte eiendommer (gnr/bnr): 88/1

Grunneier: Frithjof M. Plahte

Naturverdier:

Nordlandsasal som vokser her er en rødlistet art, og er også endemisk for Bindal. Foruten nordlandsasal er det andre interessante arter som murburkne, kalktelg, dvergmispel, kanelrose og sølvasal. Rognasal er også registrert i lokaliteten.

Verneformål:

Formålet med naturreservatet er å bevare ei varm, sørvendt li med svært rik flora. Området har stor verdi for biologisk mangfold i form av naturtyper, økosystemer, plante- og dyrearter og naturlige økologiske prosesser. Av spesielle verdier kan nordlandsasal, murburkne og kalktelg nevnes.

Andre interesser:

Området ligger innenfor Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt og er definert som vinterbeite for reindriften.

Forslag til verneforskrift går fram av vedlagte verneplanforslag.

Ursvatnet naturreservat, Brønnøy kommune

Verneverdi: **

Areal: ca 7066 daa

Berørte eiendommer (gnr/bnr): 5/1

Naturverdier:

Lokaliteten er fattig på arter karakteristiske for boreal regnskog. Gullprikklav er likevel påvist. Det er gjort funn av de gammelskogstilknyttede artene svartsoneskjute og duftskinn på granlæger. Lokaliteten har en frodig og høyproduktiv granskogvegetasjon dominert av bregner og urter. Det er store arealer med velutviklet kalkgranskog og kravfulle plantearter. Grana er til dels svært grovvokst. Det er funnet gran med stammediameter på 51 cm i 6 meters høyde. Ved Ursvatnet er det både rike og fattige utforminger av gransumpskog. I øvre deler av området er det innslag av kalkbjørkeskog med en artsrik karplanteflora. Det er registrert en rekke kalkkrevende/ varmekjære arter i lokaliteten, blant annet hassel, alm, korsved, rips, marisko, stortveblad og reinrose.

Verneformål:

Å bevare og sikre et skogområde med alle dets arter og økologiske prosesser. Av spesielle kvaliteter må nevnes at området har frodig, velutviklet kalkgranskog og høyproduktiv/kravfull vegetasjon.

Andre interesser:

Brønnøy Kalk har planlagt å utvinne kalk fra et område ved Vassbygda og mener et vern på eiendom 5/1 vil kunne blokkere muligheten for uttransport av råstoff fra kalkforekomstene ved Vassbygda. I tillegg grenser eiendommen inn mot en forekomst ved Mølnvatnet. Det er grunn til å tro at kalksparformasjonen strekker seg inn under deler av det forslått vernede området. I etterkant av høringsprosessen vil Fylkesmannen i Nordland se på muligheter for å imøtekomme disse ønskene gjennom justering av grensen eller eventuelt verneforskriften.

Området ligger innenfor Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt og er definert som vinterbeite for reindriften.

I lokaliteten er det både kultur- og naturhistoriske minnesmerker, blant annet gamle, godt bevarte bjørnehi.

Forslag til verneforskrift går fram av vedlagte verneplanforslag.

Forslag til uttalelse:

Det vises til oversendelse av forslag til vern av fore områder i Vefsn, Brønnøy og Bindal kommuner, datert 19.7.2017, med høringsfrist 1.11.2017. Bindal kommune har følgende merknader til verneforslaget med tilhørende forskrifter:

Skogbruk

I følge skogtakst fra 1989-90 er det i Bindal ca 141.000 dekar produktiv skog. 20-25 % av det produktive skogarealet ligger i svært vanskelige driftsområder. Dette skyldes dels at veiutløsning til områdene er svært kostnadskrevenne og dels at områdene ligger i veiløse områder der uttransport må skje sjøveien. Pr i dag er sjøtransport av tømmer ikke økonomisk lønnsomt. Opp til 30 % av de vanskelige driftsområdene er ikke økonomisk drivverdige. De aktuelle områdene i Bindal som er foreslått vernet ligger i områder som er svært kostnadskrevenne å drive.

Landbruk

Verken området ved Fjellvatnet (utvidelse av Eidsvatnet naturreservat) eller Oksbåslia blir benyttet til beite for sau eller annet bufe. Bindal kommune mener forslag til verneforskrifter ivaretar eventuelle landbruksinteresser dersom området på et senere tidspunkt skulle bli aktuelt som beitemark.

Reindrift

Områdene ligger innenfor Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt og er definert som vinterbeite for reindriften. Bindal kommune mener forslag til verneforskrifter ivaretar reinbeiteinteressene på en god måte.

Mineraluttak

Bindal kommune er i ferd med å revidere kommuneplanens arealdel. I forbindelse med dette arbeidet er det kommet innspill med ønsker om å avsette arealer til råstoffutvinning i følgende områder:

- i Reppamarka mellom Urdvollvatnet og Reppaholet
- ved Mølnvatnet i Vassbygda
- ved Fiskbekken i Vassbygda

Området ved Ursvatnet som er foreslått vernet av Fylkesmannen vil blokkere muligheten for uttransport av råstoff fra forekomstene i Vassbygda, det være seg enten til Brønnøy Kalk AS' eksisterende utskipningsanlegg ved Remman (Ursfjorden), eller til et nytt utskipningsanlegg ved Storegraven (Gravfjorden).

Bindal kommune er omstillingskommune, og i omstillingsplan for 2015-2020 er fornybar energi og mineral et av satsingsområdene:

«..Bindals mineralressurser har betydelig potensial og også forutsetninger for industriell drift, men en mangler per i dag både nødvendig infrastruktur og lokale aktører som kan løfte en slik satsing.»

Bindal har også i kommuneplanens samfunnsdel vektlagt verdiskaping og etablering av arbeidsplasser med basis i kommunens naturressurser som et satsingsområde:

«Bindal kommune skal legge til rette for verdiskaping og etablering av arbeidsplasser med basis i kommunens naturressurser innenfor samfunnsmessig forsvarlige rammer, herunder også arbeidsplasser innenfor reiseliv og akvakultur.»

Bindal kommune mener at etablering av nye verneområder ikke må være til hinder for etablering av kalkbrudd og annen næringsvirksomhet i de aktuelle områdene nevnt ovenfor, jf. også vedlagte kart.

Reiseliv

Området ved Eidsvatnet og Fjellvatnet utnyttes av grunneier til utmarksnæring i form av utleie av jakt og fiske. Det er viktig at vernebestemmelsene ikke blir til hinder for utvikling av utmarksnæringa på eiendommen.

Konklusjon:

Bindal kommune mener at det i enda større grad bør legges vekt på å utrede vern av skog som ikke er økonomisk drivverdig og der vern ikke kommer i konflikt med næringsinteresser. I Bindal finnes betydelige arealer produktiv skog som bør være mulig å verne uten at dette kommer i konflikt med næringsinteresser, enten dette dreier seg om skog-/jordbruk eller annen næring.

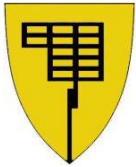
Bindal kommune mener at Ursvatnet naturreservat med vernebestemmelser må utformes slik at vernet ikke er til hinder for framtidig utnytting av kalkressursene ved Mølnvatnet eller veiframføring til dette området. Alternativt må området Ursvatnet tas ut av verneplanen.

RÅDMANNEN I BINDAL KOMMUNE, Terråk, 12.9.2017

Knut Toresen
rådmann

Kjell Andersen
plan- og utviklingssjef

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke signatur.

Brønnøy kommune
Politisk sekretariat

FYLKESMANNEN I NORDLAND
Moloveien 10
8003 BODØ

Melding om vedtak

Vår ref.:

2017/587-10

Saksbehandler:

Line Tholstrup

Dato:

17.10.2017

Høringsuttalelse til verneplan for skog - Ursvatnet i Brønnøy kommune

Det vises til siste møte i det faste utvalg for plansaker, der følgende vedtak ble fattet:

Saksprotokoll i Det faste utvalg for plansaker - 11.10.2017

Vedtak:

- Brønnøy kommune anmoder om at Fylkesmannen i Nordland i den videre verneprosessen for området Ursvatnet i Brønnøy kommune tar hensyn til de ulike interessene i området på en helhetlig og balansert måte.
Å holde muligheten for eventuell framtidig mineralutvinning i Vassbygda åpen, herunder sikre muligheten for uttransport av uttakene står sentralt. Brønnøy kommune har i kommuneplanens samfunnsdel 2013-2024 en vedtatt målsetting om å sikre ressursgrunlaget for fortsatt bergverksaktivitet i kommunen.
- Brønnøy kommune stiller seg positiv til at Fylkesmannen i Nordland søker å nå nasjonale ambisjoner om økt skogvern gjennom ordningen om frivillig vern.

Med hilsen

Aina Helen Slotterøy
formannskapssekretær

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Kopi til:
Planavdelingen v/Line Tholstrup

Postadresse:
Rådhuset
8905 BRØNNØYSUND

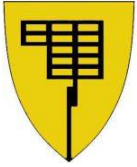
Besøksadresse:
Sivert Nielsens gate 24

Telefon: 75 01 20 00
Telefaks: 75 01 20 01

Bankkto.: 4534 05 00117
Org.nr.: 964 983 291

E-post:
postmottak@bronnøy.kommune.no

Internett:
www.bronnoy.kommune.no

Brønnøy kommune
Plan og utvikling

Arkivsaksnr.: 2017/587-8
Saksbehandler: Line Tholstrup

Saksfremlegg

Utv.saksnr.:	Utvalg:	Møtedato:
60/17	Det faste utvalg for plansaker	11.10.2017

Høringsuttalelse til verneplan for skog - Ursvatnet i Brønnøy kommune

Vedlegg:

- 1 Høring av verneforslag for skog i Vefsn, Brønnøy og Bindal kommuner - følgebrev fra Fylkesmannen i Nordland, datert 19.07.2017
- 2 Forslag til verneplan for skog

Saksprotokoll i Det faste utvalg for plansaker - 11.10.2017

Behandling:

Ordfører Johnny Hanssen (AP) stilte spørsmål om sin habilitet i behandling av saken grunnet arbeidstaker i Brønnøy kalk, men har hatt permisjon siden 2013.

Ordfører ble enstemmig kjent habil i behandling av saken.

Representant Paul Birger Torgnes (H) kom med følgende forslag:

Brønnøy planutvalg er kritisk til et vern av Ursvatnet i Brønnøy kommune slik det er foreslått. Planutvalget er opptatt av at vernet ikke skal være til hinder for eventuell framtidig utnyttelse av mineralforekomstene i Vassbygda. Det anmodes på bakgrunn av dette om at Fylkesmannen oppretter tett dialog med Brønnøy Kalk i den videre prosessen for å finne gode løsninger.

Alternativ votering:

Ved alternativ votering mellom forslaget fra representant Torgnes og rådmannens innstilling ble rådmannens innstilling vedtatt med 6 stemmer mot 1 stemme for Torgnes forslag.

Vedtak:

- Brønnøy kommune anmoder om at Fylkesmannen i Nordland i den videre verneprosessen for området Ursvatnet i Brønnøy kommune tar hensyn til de ulike interessene i området på en helhetlig og balansert måte.
Å holde muligheten for eventuell framtidig mineralutvinning i Vassbygda åpen, herunder sikre muligheten for uttransport av uttakene står sentralt. Brønnøy kommune har i kommuneplanens samfunnsdel 2013-2024 en vedtatt målsetting om å sikre ressursgrunnlaget for fortsatt bergverksaktivitet i kommunen.

- Brønnøy kommune stiller seg positiv til at Fylkesmannen i Nordland søker å nå nasjonale ambisjoner om økt skogvern gjennom ordningen om frivillig vern.

Rådmannens innstilling:

- Brønnøy kommune anmoder om at Fylkesmannen i Nordland i den videre verneprosessen for området Ursvatnet i Brønnøy kommune tar hensyn til de ulike interessene i området på en helhetlig og balansert måte.
Å holde muligheten for eventuell framtidig mineralutvinning i Vassbygda åpen, herunder sikre muligheten for uttransport av uttakene står sentralt. Brønnøy kommune har i kommuneplanens samfunnsdel 2013-2024 en vedtatt målsetting om å sikre ressursgrunnlaget for fortsatt bergverksaktivitet i kommunen.
- Brønnøy kommune stiller seg positiv til at Fylkesmannen i Nordland søker å nå nasjonale ambisjoner om økt skogvern gjennom ordningen om frivillig vern.

Saksopplysninger:

Fylkesmannen i Nordland har fremmet forslag om vern av fire skogsområder i Nordland. Ett område er lokalisert i Brønnøy kommune, og Fylkesmannen har derfor oversendt forslag til verneplan for skog til Brønnøy kommune på høring. Høringsfristen er 1. november 2017.

Verneplanforslaget er datert 19.07.2017 og omfatter områder i kommunene Brønnøy, Bindal og Vefsn. I Brønnøy gjelder det området Ursvatnet som i forslaget avgrenses tilsvarende eiendommen med gårdsnummer 5, bruksnummer 1.

Verneforslaget baserer seg på frivillig vern, hvor skogeier tilbyr staten vern av egen skog, miljøvernmyndighetene vurderer tilbudet og iverksetter naturfaglige registreringer for å kartlegge verneverdiene. Deretter avgjøres det om det er relevant å fremme et verneforslag. Dersom naturverdiene vurderes å være så store at vern er ønskelig, igangsettes det forhandlinger om områdets avgrensning, verneforskrift og økonomisk erstatning.

Tidligere har Brønnøy kommune mottatt oppstartsmelding om verneplanarbeidet (datert 10.03.2017), og kommunen ga i den forbindelse en administrativ tilbakemelding (datert 19.04.2017) på oppstartsmeldingen hvor eiendommens historikk, skogdriftsmessige kvaliteter og Brønnøy kalk AS sin aktivitet i nærområdet og interesse i eiendommen ble berørt.

I høringsforslaget vises det til stortingsmelding nr. 25 (2002-2003) hvor frivillig vern framheves som en viktig strategi for det framtidige skogvernet i Norge. I stortingsmelding nr. 14 (2015-2016) videreføres ambisjonen om skogvern og en økt andel frivillig skogvern. Det framgår av høringsforslaget at ca. 4 % av all skog i dag er vernet, og at det er et nasjonalt mål at 10 % av all skog vernes.

Det faste utvalg for plansaker ble orientert om verneforslaget i møte 13.09.2017. Som avtalt i utvalgsmøtet blir verneforslaget ikke presentert i detalj i denne saksutredningen. Det vises til

vedlagt verneforslag og drøfting i utvalgsmøte. Se også verneforslaget for Fylkesmannens gjennomgang og vurdering av innspillene til oppstartsvarselet.

Området Ursvatnet er foreslått vernet som naturreservat, og vurderes å ha regional verneverdi. Naturreservat er det strengeste vernet etter Naturmangfoldsloven. I et naturreservat tillates ikke aktiviteter som forringer verneverdiene angitt i verneformålet. Foreslått verneformål for Ursvatnet naturreservat er *«å bevare et område med frodig, velutviklet kalkgranskog med kravfulle vegetasjonstyper. Området har særlig verdi for biologisk mangfold i form av naturtyper, økosystemer, plante- og dyrearter og naturlige økologiske prosesser. Naturreservatet har en rik vegetasjon, et variert arts mangfold og både innslag av varmekjære arter og arter tilknyttet gammelskog. Det er en målsetting å la gammelskogen få utvikle seg fritt slik at verneverdiene knyttet til denne skogen blir større. Ivaretagelsen av naturgrunnet innenfor naturreservatet er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift. Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnet»* (FMNO 2017, Verneforslag, s. 28).

Områdets foreslåtte avgrensning tilsvarer som nevnt eiendommen med gårdsnummer 5, bruksnummer 1 og gjelder et areal på 7066 dekar. Området er i kommuneplanens arealdel avsatt til LNF B-område med tilhørende bestemmelse om at det her vil bli ført en restriktiv holdning med hensyn til spredt bolig- og fritidsbebyggelse. Eiendommen ligger innenfor Sausvassdraget, som er et vernet vassdrag i henhold til verneplan I for vassdrag.

De foreslåtte vernebestemmelsene fokuserer dels på vern mot skade og ødeleggelse av vegetasjon og dyreliv og forbud mot tiltak som kan endre naturmiljøet, som for eksempel oppføring av bygninger og bygging av vei. Motorisert ferdsel tillates ikke i naturreservatet. Dog kan det gis tillatelse til motorferdsel knyttet til forvaltningsoppgaver, militær operativ virksomhet, uttransport av felt elg og hjort eller syke og skadde beitedyr samt til snøskuterbruk i forbindelse med reindrift.

Fylkesmannen har på bakgrunn av innspill til oppstartsvarselet kartlagt interessene i det foreslåtte verneområdet. Området er innenfor Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt, og er definert som område for vinterbeite. Dessuten har Brønnøy kalk AS kartlagt interessante kalkspatforekomster i Vassbygda og mener at et vern på gårdsnummer 5, bruksnummer 1 kan blokkere muligheten for eventuell framtidig uttransport av forekomstene. Eiendommen grenser dessuten til en av de kartlagte kalkforekomstene ved Mølnvatnet i Bindal kommune, og det er grunn til å tro at kalkspatforekomsten også strekker seg inn på selve eiendommen.

Vurdering:

Formålet med høringen er å gi berørte parter anledning til å uttale seg til verneforlaget.

Fylkesmannen ber spesielt om synspunkter på følgende forhold:

- Eventuelle konflikter med andre interesser
- Avgrensning av de aktuelle områdene
- Synspunkter på verneforskriften
- Behov for skjøtsel og tiltak, samt innspill til forvaltningen av områdene
- Eventuelle feil i høringsutkastet

Fylkesmannen i Nordland redegjør i verneforslaget for reindriften og Brønnøy kalk AS sine interesser i det foreslåtte naturvernområdet. Brønnøy kommune har ikke kunnskap om øvrige

interessekonflikter i området, og opplever det som svært positivt at forslaget baserer seg på frivillig vern. Brønnøy kommune har inntrykk av at reindriftsinteressene i området er godt ivaretatt i verneforskriften.

Brønnøy kalk AS sine langsiktige interesser i Vassbygda og i eiendommen som foreslås vernet har vært kommunisert til Brønnøy kommune ved flere anledninger. Brønnøy kommune har blant annet i forbindelse med rulleringen av kommuneplanens arealdel mottatt innspill fra Brønnøy kalk (datert 24.01.2014) hvor blant annet området Stormarka i Vassbygda framheves som et potensielt framtidig område for råstoffutvinning, og området Storegraven som aktuelt framtidig utskipningsanlegg for kalkdrift i Vassbygda. Brønnøy kalk AS har tidligere opplyst at borekjernene som er analysert fra forekomstene i Vassbygda er av lignende mektighet og kvalitet som dagens kalkbrudd ved Axelberg.

Brønnøy kalk er en hjørnesteinsbedrift i Brønnøy kommune og kommunen ønsker å legge til rette for at Brønnøy kalk AS også i et langsiktig perspektiv vurderer det som aktuelt å fortsette bergverksdriften med utgangspunkt i Brønnøy. Dette er også i tråd med vedtatte ambisjoner i kommuneplanens samfunnsdel 2013-2024. Her framheves det at *«kommunen vil sikre mineralressursene gjennom arealplanen og sette av næringsareal og nødvendige arealer for adkomst og øvrig infrastruktur i tilknytning til ressursene»*.

Brønnøy kommune registrerer at Brønnøy kalk AS og Fylkesmannen i Nordland er i dialog vedrørende ivaretagelsen av Brønnøy kalks interesser i og ønsker for det foreslåtte naturvernområdet. Brønnøy kommune er tilfreds med at det i verneforslaget fremheves at man etter høringsprosessen *«vil se på muligheter for å imøtekomme disse ønskene gjennom justering av grensen eller eventuelt verneforskriften»* (FMNO 2017;27). Brønnøy kommune forventer på den bakgrunn at Brønnøy kalk AS og Fylkesmannen i Nordland kommer fram til gode løsninger for ivaretagelsen av interessene i området. Sikringen av en mulig transportkorridor for uttransport av kalk fra eventuelle framtidige kalkbrudd i Vassbygda synes å stå sentralt. Brønnøy kommune vil anbefale at avgrensningen av naturreservatet justeres slik at Brønnøy kalk ved eventuell framtidig uttak av kalk fra Vassbygda kan ha mulighet for å etablere uttransport enten til ny utskipningshavn ved Storegraven eller til eksisterende utskipningshavn ved Lessremman. Brønnøy kommune ønsker å presisere at kommunen på nåværende tidspunkt ikke har tatt stilling hvilket forløp eller hvilken utforming en eventuell framtidig transportkorridor bør ha i et område med betydelige naturmangfoldskvaliteter og reindriftsinteresser.

Brønnøy kalk AS har en forventning om at kalkforekomsten ved Mølrvatnet i Bindal kommune kan strekke seg inn på eiendommen som er foreslått vernet. Brønnøy kommune oppfordrer Fylkesmannen i Nordland til, i samarbeid med Brønnøy kalk AS og andre relevante faginstusjoner, å forsøke å avklare forekomstens utbredelse nærmere og vurdere om det i verneforskriften kan tillates driftsformer ved eventuelt framtidig kalkuttak som lar seg kombinere med hensynet til naturverdiene i området.

Avslutningsvis vil Brønnøy kommune gjøre oppmerksom på en feil på verneforslagets side 28. Her forventer kommunen at det skal stå at verneforskriften med kart oppbevares i Brønnøy kommune, og ikke i Vefsn som det står nå.

Direktoratet for mineralforvaltning
med Bergmesteren for Svalbard

Fylkesmannen i Nordland
Postboks 1405
8002 BODØ

Dato: 06.11.2017
Vår ref: 17/00513-4
Deres ref: 2017/554

Uttalelse til høring av verneforslag for skog - Ursvatnet i Brønnøy kommune, Oksbåslia og Eidsvatnet i Bindal kommune og Etterseterbekken i Vefsn kommune

Leiv Erikssons vei 39
Postboks 3021 Lade
N-7441 Trondheim

TELEFON + 47 73 90 46 00
E-POST mail@dirmin.no
WEB www.dirmin.no

GIRO 7694.05.05883
SWIFT DNBANOKK
IBAN NO5376940505883
ORG.NR. NO 974 760 282

SVALBARDKONTOR
TELEFON +47 79 02 12 92

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF) viser til ovennevnte sak, datert 19. juli 2017.

DMF er statens sentrale fagmyndighet ved forvaltning og utnyttning av mineralressurser, og har et særlig ansvar for at mineralressurser blir ivaretatt i plan-, utbyggings- og verneprosesser.

DMF fraråder det foreslåtte vernet av Ursvatnet i Brønnøy kommune. Videre ber vi om at verneprosess for Oksbåslia utsettes til pågående geologiske undersøkelser etter statens mineraler er fullført.

Om saken

Høringsdokumentet foreslår vern for 4 områder; Etterseterbakken i Vefsn kommune (479 daa), Ursvatnet i Brønnøy kommune (7066 daa) og en utvidelse av Eidsvatnet naturreservat i Bindal kommune (3352 daa). Alle er foreslått vernet som naturreservat etter § 37 av naturmangfoldloven.

DMF har tidlig i prosessen gitt innspill til melding om oppstart av prosessen for ett av de 4 verneområdene. Der ble det poengtert at vern av Ursvatnet kommer i konflikt med dokumenterte forekomster av kalkspatmarmor. Forekomsten må, grunnet sin mektighet og kvalitet, sees i tilknytning til eksisterende og nærliggende aktivt uttak ved Akselberg. Dette støttes av Brønnøy Kalk AS, som også viser til pågående undersøkelser i sin uttalelse til melding om oppstart. Ved Akselberg drives det på en ressurs som Norges geologiske undersøkelse (NGU) har dokumentert med internasjonal viktighet. DMF har bedt om å unnta Ursvatnet for vern, eller sekundært redusere omfanget av vernet, slik at fremtidig utnyttelse av mineralressursene er mulig.

Uttalelse fra DMF

Mineralressurser er ikke-fornybare naturressurser som kun kan utnyttes der de naturlig forekommer. Dersom ressursene båndlegges ved vern eller bygges ned på en annen måte, er de i de fleste tilfeller utilgjengelig i overskuelig framtid. Mineralressurser kan representere store verdier og næringsgrunnlag ut over selve utvinningsvirksomheten. Nordland fylke er rik på mineralske ressurser av høy kvalitet,

og det har vært stor interesse for å kartlegge forekomstområder i fylket med tanke på fremtidig utnyttelse. Det er ikke alle forekomstområder hvor ressurser kan settes i drift, og i Norge krever utnyttelse av mineralske ressurser langsiktig planlegging for å sikre bærekraftig uttak. Det langt fra alle områder som er så godt dokumentert som fremtidig uttaksområde som ved Ursvatnet.

DMF er i denne sammenhengen opptatt av at mineralressurser som har eller kan ha verdi ved uttak og utnyttelse, blir hensyntatt i verneprosessen. Vern kan i tillegg til å båndlegge mineralressurser innenfor selve verneområdet også medføre arealrestriksjoner utenfor verneområdet, og på denne måten legge begrensninger eller føringer for uttak av mineralressurser utenfor verneområdet. Graden av restriksjoner i områdene rundt verneområdet vil avhenge både av hva slags verdier som ligger til grunn for vernet og hva slags mineralressurser som kan være aktuelle å ta ut. Hvordan mineralressurser driftsmessig tas ut, topografi m.m kan også være av betydning for grad av konflikt mellom verneområdeinteresser og muligheter for utnyttelse av mineralressurser nært verneområder.

Om de spesifikke områdene

Ursvatnet

DMF og Brønnøy Kalk AS har tidligere poengtert viktigheten av forekomstområdet for karbonatmineraler i dette området. Karbonatmineraler regnes som kategorien industrimineraler. Kvalitet og mektighet ved Akselberg er kjent, og danner grunnlag for å bli klassifisert med internasjonal verdi. Kalkspatmarmoren knuses og skipes til OMYA Hustadmarmor AS i Elnesvågen, hvor den foredles til pigment for europeisk papirindustri. OMYA Hustadmarmor AS sysselsetter ca. 200 personer, og omsetter for NOK 1,4-1,5 milliarder. Brønnøy Kalk AS dekker i dag over 90 % av råstoffbehovet til OMYA Hustadmarmor AS.

Brønnøy Kalk AS' reserver innen gjeldende reguleringsplan og driftskonsesjon er beregnet til ca. 60 Mt, hvilket med nåværende produksjonsvolum dekker 25-30 års drift. I bergverkssammenheng er ikke dette en lang horisont. Bedriften er opptatt av langsiktighet, og ser råstoffbehov og lokal næringsutvikling i et 100-års perspektiv, og driver derfor prospektering etter nye forekomster. Det er sannsynliggjort ved boreundersøkelser at forekomsten rett øst for foreslått verneområde bør vektlegges med samme viktighet som forekomstområdet ved Akselberg.

Området ved Ursvatnet som er foreslått vernet sammenfaller i utstrekning med gårds/bruksnummer 5/1 i Brønnøy kommune. Et vern av hele denne eiendommen som foreslått av Fylkesmannen vil blokkere muligheten for uttransport av råstoff fra forekomstene i Vassbygda, det være seg enten til Brønnøy Kalk AS' eksisterende utskipningsanlegg ved Remman (Ursfjorden), eller til et nytt utskipningsanlegg ved Storegraven (Gravfjorden). I tillegg grenser eiendommen inn mot en av forekomstene (Mølrvatnet), og det er grunn til å tro at karbonatformasjonen strekker seg inn under deler av det foreslått vernede området.

Mineralutvinning er helt avhengig av en langsiktig tidshorisont for å sikre bærekraftig forvaltning, og det er lagt ned betydelige ressurser for å finne de mest drivverdige forekomstområdene som sikrer drift ut over de reserver som drives ut ved Akselberg. Investeringer i størrelsesorden 450 millioner NOK ved Akselberg alene, vitner om en verdiskaping som taler tungt for finne langsiktige og gode løsninger. I

høringsdokumentet peker fylkesmannen på at disse gode løsningene kan finnes etter eventuelt vern. DMF kan ikke støtte dette utsagnet, og mener at dette prinsipielt må avklares gjennom den pågående prosessen.

I de konkrete forekomstområdene ved Mølrvatnet, rett øst for foreslått verneområde, og Fiskbekken og Stormarka, er det utført over 4500 meter borer. Det er gjort et betydelig arbeid for å dokumentere en ressurs som kan utvinnes her. Det er gjennom arbeidet sannsynliggjort at forekomsten har en tilsvarende mektighet og kvalitet som på Akselberg, og at utnyttelse av denne ressursen er realistisk i overskuelig fremtid. Det er redegjort for dette i høringsinnspill fra Brønnøy Kalk AS. Det er dokumentert en klar link mellom forekomstområde Akselberg og forekomstområdene i nær tilknytning til foreslått verneområde. Figur 1 fra Brønnøy Kalk AS sine oversiktskart viser hvordan forekomsten brer seg i området, og områder hvor det er utført kjerneboringer.

I figur 1 fra viser Brønnøy Kalk AS til deres innspill til den pågående prosessen for kommuneplanens arealdel i Brønnøy kommune, der de foreslår å avsette større areal til råstoffutvinning, avmerket i Figur 1. Figurene er hentet fra møte med bedriften 4. april 2017.

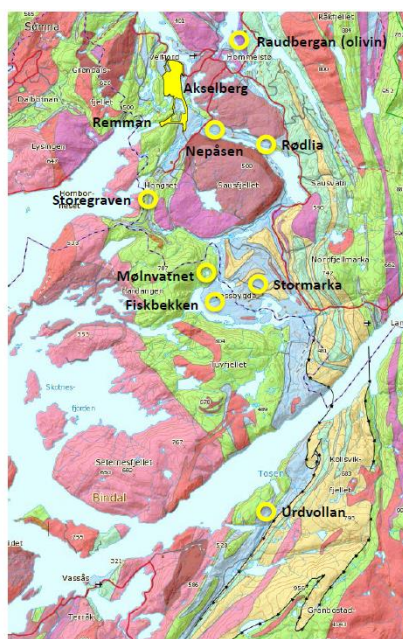
Innspill til kommuneplanens arealdel tidligere inngitt av Brønnøy Kalk AS

Brønnøy kommune (foreslått 2013/2014)

Område	Kategori	Ca areal
Nepåsen	Råstoffutvinning	1 km ²
Rødli	Råstoffutvinning	¼ km ²
Stormarka	Råstoffutvinning	2 km ²
Storegraven	Anlegg/industri	1 km ²

Bindal kommune (foreslått 2015)

Område	Kategori	Ca areal
Mølrvatnet	Råstoffutvinning	1 km ²
Fiskbekken	Råstoffutvinning	1 km ²
Urdvolla	Råstoffutvinning	1 km ²

4

BRØNNØY KALK

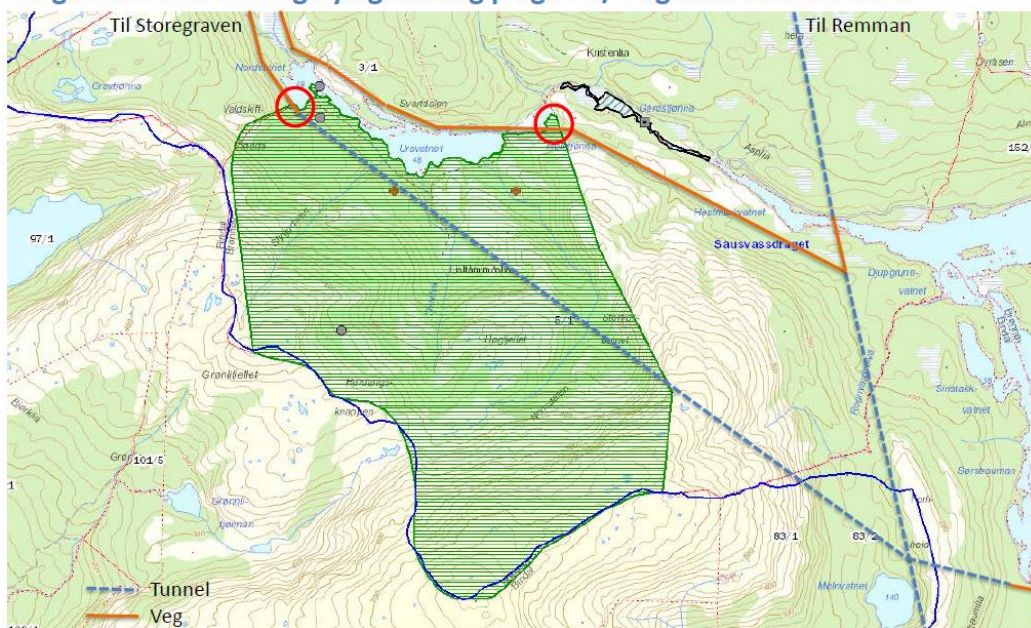
Figur 1: Illustrasjon av forhold mellom Akselberg og Mølrvatnet, ved Brønnøy Kalk AS

Som nevnt er det ikke bare konkret uttak av mineraler som må vurderes. For å være drivverdig må det sørges for logistikk-løsninger som knytter uttaket med omverden. Uten utskipningsmulighet mister man grunnlaget for drift. I Norge betyr dette at uttaksområder må kunne knyttes til en utskipningskai, for både produkter som krever transport til videreforedling og for eksport. Det må sikres logistikk for fremtidig uttaksområder ved Mølrvatnet, Stormarka og Fiskbekken. Brønnøy Kalk AS har i deres høringsinnspill påpekt at det er særlig 2 traseer for transport for forekomstområdene ved Mølrvatnet, Fiskbekken og Stormarka mot Storegraven som blokkeres ved areal som er foreslått vernet. Potensialet for konflikt mellom transport og verneinteresser her regnes som stort.

Et alternativ som er lagt frem er å strekke tunnel under området som foreslås å vernes. Dette er ikke konkret tatt stilling til i verneforslaget. Det kan stilles spørsmål ved om dette vil være forenelig med eventuelt vern. Dersom dette hadde vært et fornuftig kompromiss, må det også påpekes at på grunn av terrenget må tunnelpåhugg etableres akkurat innenfor nordvestlig ende av foreslått verneområde, illustrert i Figur 2 fra Brønnøy Kalk AS sitt høringsinnspill. DMF poengterer at dette vil kunne la majoriteten av arealet stå urørt, men at verneforskriften da må endres til å tillate et slikt tiltak.

Registrert verneverdig kystgranskog på gnr. 5/1 og alternative traséer

Figur 2 Alternative traséer for utskipning fra utvinningsområde øst for Ursvatnet

Dersom Ursvatnet vernes i den utstrekning som ligger på høring, vil dette hindre sette en stoppe for mulighet for transport. I og med at det ikke er imøtekommet noen av de foreslåtte endringene som kunne muliggjort sameksistens, fraråder DMF vern av området Ursvatnet.

Oksbåslia

For verneområdet Oksbåslia er det pågående undersøkelser etter metalliske malmer som faller inn under statens mineraler. Området er belagt med bergrettigheter av typen undersøkelsesrettigheter. Dette området ved Tosenfjorden og videre sørøst har, både nå og over lang tid, hatt høy andel av geologisk letevirksomhet. Det er et svært interessant område for statens mineraler. Oksbåslia ligger samtidig like ved Tosenfjorden, som kan være svært gunstig med tanke på utskipning.

En undersøkelsesrett etter lov om erverv og utvinning av mineralske ressurser (mineralloven) betyr at staten har gitt rettighetshaver tillatelse til å gjennomføre geologiske undersøkelser for å påvise ressurser av statens mineraler. Et vedtak om vern i dette området vil hindre den pågående geologiske kartleggingen.

DMF ber her om at man utsetter pågående verneprosess til gjeldende undersøkelser er utført. Vi vil her vise til at dette blant annet ble gjort ved tilsvarende tidligere verneprosess ved Raudsand i Nesset kommune.

Det er ikke fremkommet nye momenter for de øvrige to foreslåtte verneområdene.

For nærmere informasjon om mineralloven med tilhørende forskrifter, se hjemmesiden vår på www.dirmin.no.

Vennlig hilsen

Marte Kristoffersen
seksjonsleder

Håvard Hammerstad
rådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.
Saksbehandler: Håvard Hammerstad

Motta kere:

Fylkesmannen i Nordland

Postboks 1405

8002 BODØ

Kopi til:

Fra: Ida Rørbye[Ida.Rorbye@kartverket.no]

Dato: 29.10.2017 11:40:43

Til: FMNO Postmottak Fylkesmannen i Nordland

Tittel: Deres ref: 2017/554 - Kartverkets uttalelse til høring av verneforslag for skog i Vefsn - Brønnøy og Bindal kommuner - Kartverkets ref: 17/25608

Kartverket viser til Fylkesmannens oversendelse i e-post 20. juli 2017.

Vi har ingen ytterligere merknader og viser til e-post av 11. april d.å.

vennlig hilsen

Ida Rørbye (e.f.)

Juridisk seniorrådgiver

Landdivisjonen

Infrastrukturavdelingen – seksjon for geodatasamarbeid

Tlf.: 32 11 87 18 - mob.: 952 31 712

E-post: ida.rorbye@kartverket.no

Tlf. sentralbord: 32 11 81 00

Kundesenter: 08700

www.kartverket.no

E-posten er godkjent i vårt arkivsystem i henhold til interne rutiner.

Fra: Tove Tangen [<mailto:fmnotta@fylkesmannen.no>]

Sendt: 20. juli 2017 13:43

Til: Kartverket <post@kartverket.no>

Emne: Melding fra Fylkesmannen

Vår ref 2017/554

Vennlig hilsen

Ragnhild Redse Mjaaseth | rådgiver

e-post: fmnormj@fylkesmannen.no

Fra: Ida Rørbye[Ida.Rorbye@kartverket.no]

Dato: 11.04.2017 13:49:23

Til: FMNO Postmottak Fylkesmannen i Nordland

Kopi: Mjaaseth, Ragnhild; Aud Kirsti Pedersen

Tittel: Dykkar ref.: 2017/554 - Merknadar til varsel om oppstart av verneplanarbeid i Brønnøy, Bindal og Vefsn kommunar, vår ref.: 17/01812-1

Kartverket viser til brev frå Fylkesmannen den 10. mars 2017.

Kartverket fastsett etter lov om stadnamn frå 1990 skrivemåten av dei fleste av namna som vert brukte på kart. Denne vedtaksretten er delegert til fylkeskartkontora, og saksbehandlinga er lagt til fire namneansvarlege.

Vi har nokre merknader til dei føreslåtte namna på naturreservata. Vernemynda skal senda inn namna på reservata til Sentralt stedsnavnsregister (SSR) ved Kartverket, postboks 600 Sentrum, 3507 Hønefoss eller på e-post - post@kartverket.no.

Datasettet for naturvernområder og forslag til verneområder, inngår frå 1. januar 2015 i det offentlige kartgrunnlag, jf. plan- og bygningsloven § 2-2 og kart- og planforskriften kapittel 2. Det offentlige kartgrunnlaget skal danne kunnskapsgrunnlag for vedtak etter plan- og bygningsloven.

Kartverket fortsett at kartet over verneområdet vert laga og presenterast i samsvar med Miljødirektoratets produktspesifikasjon raskast mulig, slik at de respektive kommuneane kan ta omsyn til den føreslåtte utvidinga av vernet ved sine vedtak etter plan- og bygningsloven.

Med helsing

Kartverket

Ida Rørbye (e.f.)

Juridisk seniorrådgjevar

Landdivisjonen

Infrastrukturavdelingen – seksjon for geodatassamarbeid

Tlf.: 32 11 87 18 - mob.: 952 31 712

E-post: ida.rorbye@kartverket.no

Tlf. sentralbord: 32 11 81 00

Kundesenter: 08700

www.kartverket.no

E-posten er godkjent og lagra i vårt arkiv i samsvar med interne rutinar.

Fra: Ragnhild Redse Mjaaseth [<mailto:fmnormj@fylkesmannen.no>]

Sendt: 10. mars 2017 12:48

Til: Kartverket <post@kartverket.no>

Emne: Melding fra Fylkesmannen

Vår ref 2017/554

Vennlig hilsen

Ragnhild Redse Mjaaseth | rådgiver

e-post: fmnormj@fylkesmannen.no

Fylkesmannen i Nordland
Postboks 1405
8002 BODØ

Att:

Deres ref.

Vår ref.
17/2208-2 630.0/GEMY

Dato:
Oslo, 26.10.2017

Uttalelse i forbindelse om høring av verneforslag for skog i Vefsn, Brønnøy og Bindal kommuner

Innledende betraktninger:

Norge har et betydelig potensial for økt mineralutvinning i årene som kommer. Bergindustrien er en viktig næring i Nord-Norge.

LO er opptatt av at det legges til rette for en lønnsom og miljømessig forsvarlig mineralnæring. Mye av det potensialet er i Nord-Norge. Opptrapping av lete- og utvinningsaktiviteten, på en miljøvennlig måte, er et viktig bidrag til økt verdiskapning og sysselsetting i landsdelen. Næringen og lokalsamfunnet er avhengig av stabile og forutsigbare rammebetingelser, og med minst mulig skade for natur og miljø.

Uttalelse:

Mineralnæringen trenger langsiktige og forutsigbare rammebetingelser. For kommunene Vefsn, Brønnøy og Bindal gir mineralnæringen viktige lokale arbeidsplasser og indirekte virkninger for lokalsamfunnet gjennom selskapets næringsaktivitet. Samtidig er det potensialet for ytterligere aktivitet i området i lang tid fremover som vil kunne gi ytterligere arbeidsplasser og verdiskapning. LO er ikke mot vern av skog, men LO er opptatt at vern av skog ikke må være til hinder for næringsutvikling i de berørte kommunene. Og at ikke naturlige fremtidige næringsområder båndlegges av vern. Det er allerede vernet en betydelig del av skog i de berørte kommuner og videre vern vil kunne skape usikkerhet for selskaper som ønsker å drive mineralutvinning i de berørte kommuner.

LO mener fylket må opprette en god dialog med berørte kommuner og de selskapene som blir berørt av et eventuelt vern.

Med vennlig hilsen
LANDSORGANISASJONEN I NORGE

Are Tomasgard
(*sign.*)

Tor Jørgen M. Lindahl
(*sign.*)

Saksbehandler: Geir Myrfltot

Dette brevet er godkjent elektronisk i Landsorganisasjonen i Norge og har derfor ingen signatur.

Fylkesmannen i Nordland
Fmnopost@fylkesmannen.no

Innspill til verneplandokument for vern/utvidelse av områdene Etterseterbekken, Ursvatnet, Eidsvatnet og Oksbåslia. Ref. 2017/554

NOF Nordland er svært positive til økt vern av skog, og støtter at disse områdene vernes som naturreservater. Områdene har betydelige naturverdier, også for fuglelivet, og dette vernet er et fint bidrag for å nå det nasjonale målet om vern av 10% skog.

Norsk Ornitologisk Forening er prinsipielt imot jakt i vernede områder, og vi anbefaler at verneforskriftene for disse områdene ikke åpner for jakt. Selv om jakt ble forbudt i alle dagens vernede skogsområder, ville fortsatt 96 % av skogsarealet i Norge vært potensielt tilgjengelig som jaktterreng, så det er ingen mangel på skogområder der det kan drives jakt.

Det er velkjent at gammelskog er essensiell for tiur, orrfugl og jerpe (flere arter kan godt nevnes), flere av disse har små/lokale forekomster i Nordland. Det vil sikre en mer stabil og større bestand også i omliggende områder, og sunnere beskatning av disse fugleartene dersom det ikke er tillatt med jakt i selve naturreservatene.

Reservater med mye gammel skog vil over tid utvikle seg til optimale oppvekstområder for jaktbare skogshøns. De gode vilkårene vil gi tettere bestander av skogsfugl i reservatene enn i områdene rundt, noe som igjen vil kunne virke tiltrekkende på jegere. Vi mener naturreservatene vil være mer formålstjenlige for alle parter hvis de får lov til å fungere som produksjonsområder som vil holde områdene rundt forsynt med fugl. Man vil da være sikrere på at man jakter på et naturlig overskudd, heller enn på stamfuglene.

Intakte økosystemer er viktige referanseområder både for forskning og for undervisning. For at naturreservatene skal bli mest mulig naturlige økosystemer er det viktig at de blir forstyrret minst mulig. I utkastet til verneforskrift står det blant annet at «dyrelivet [...] er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse». Jakt er både forstyrrende i seg selv og kan føre til en ubalanse i bestandene, noe som påvirker andre arter som lever av blant annet småvilt (hønsehauk, kongeørn). NOF Nordland anbefaler at dyrelivet i disse områdene gis et sterkere vern mot unødige forstyrrelser ved å fjerne jakt fra lista over generelle unntak fra vernebestemmelsene.

Andre momenter mot å åpne for jakt i disse naturreservatene er at halsende løshunder som forstyrrer jaktbart og ikke jaktbart vilt er ikke forenlig med vern av biologisk mangfold og unødig forstyrrelser som nevnt over. Det er dessverre også fortsatt tillatt å bruke blyhagl og spredning av bly i forbindelse med småvilt- og skogsfugljakt kan

forårsake blyforgiftning, spesielt ved skadeskyting av småvilt som senere blir tatt og spist av andre predatorer og åtseletere.

Hare, lirype og fjellrype er jaktbare arter til tross for at artene står på rødlista (kategori nær truet), og burde absolutt blitt kreditert økt vern innenfor grensene til et naturreservat. Avslutningsvis kan det poengteres at mange mennesker reagerer sterkt på at dyr og fugl jaktes på til tross for at de befinner seg i et naturreservat.

Nesna 31.10.2017
Med vennlig hilsen

Atle Ivar Olsen
Leder NOF Nordland
nordland@birdlife.no

Fylkesmannen i Nordland
Tove Tangen
Postboks 1405

8002 BODØ

Høringsuttalelse - verneplan for Ursvatnet, Oksbåsen, Eidsvatnet og Etterseterbekken - Brønnøy, Bindal og Vefsn kommuner

Fylkestinget i Nordland har i sitt møte d. 9.10.2017 behandlet FT- sak 146/2017 «Høring - Forslag til verneplan for Ursvatnet, Oksbåsen, Eidsvatnet og Etterseterbekken - Brønnøy, Bindal og Vefsn kommuner».

Følgende vedtak ble fattet:

1. Nordland fylkesting er kritisk til et vern av Ursvatnet i Brønnøy kommune slik det er foreslått. Fylkestinget er opptatt av at vernet ikke skal være til hinder for eventuell framtidig utnyttelse av mineralforekomstene i Vassbygda. Det anmodes på bakgrunn av dette om at Fylkesmannen oppretter tett dialog med Brønnøy Kalk i den videre prosessen for å finne gode løsninger.
2. Nordland fylkesting er positiv til opprettelsen av Etterseterbekken og Oksbåslia naturreservater i Vefsn og Bindal kommuner. Områdene innehar store naturverdier og et vern her vil bidra til å bevare disse. Adkomsten til Øyfjellgrotta må sikres i det videre arbeidet.
3. Nordland fylkesting er positiv til utvidelsen av Eidsvatnet naturreservat i Bindal kommune. En utvidelse kan bidra til å sikre artenes livsmuligheter og naturlige økologiske prosesser i større grad.

Med vennlig hilsen

Charlotte Lassen
rådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke underskrift.

Hovedmottakere:

Fylkesmannen i Nordland Postboks 1405 8002 BODØ

Kopi til:

Bindal kommune Oldervikveien 5 7980 TERRÅK
Brønnøy kommune Rådhuset 8905 BRØNNØYSUND

Kopi til:

Vefsn kommune

Postboks 560

8651

MOSJØEN

Vedlegg:

Høring - Forslag til verneplan for Ursvatnet, Oksbåsen, Eidsvatnet og
Etterseterbekken - Brønnøy, Bindal og Vefsn kommuner

DokID

902245

Saksnummer	Utvalg/komite	Dato
298/2017	Fylkesrådet	15.09.2017
146/2017	Fylkestinget	09.10.2017
	Komite for kultur, miljø og folkehelse	09.10.2017

Høring - Forslag til verneplan for Ursvatnet, Oksbåsen, Eidsvatnet og Etterseterbekken - Brønnøy, Bindal og Vefsn kommuner

Sammendrag

Fylkesmannen i Nordland har sendt på høring forslag til frivillig skogvern i kommunene Bindal, Vefsn og Brønnøy kommuner. Forslaget omhandler fire områder som skal opprettes som naturreservater.

Fylkesrådet er kritisk til et vern av Ursvatnet i Brønnøy kommune slik det er foreslått. Fylkestinget er opptatt av at et vern ikke skal være til hinder for eventuell framtidig utnyttelse av mineralforekomstene i Vassbygda. Det anmodes på bakgrunn av dette om at Fylkesmannen oppretter tett dialog med Brønnøy Kalk i den videre prosessen for å finne gode løsninger.

Opprettelsen av Etterseterbekken og Oksbåslia naturreservater i Vefsn og Bindal kommuner vil bidra til å til å bevare områder med store naturverdier. Utvidelse av Eidsvatnet naturreservat i Bindal kommune kan bidra til å sikre viktige arters livsmuligheter og naturlige økologiske prosesser i større grad enn i dag.

Bakgrunn

Opprettelse av naturreservater er hjemlet i § 37 i naturmangfoldloven. Fristen for å uttale seg er 1. november 2017.

Bakgrunnen for forslagene om opprettelse av 4 naturreservater er et tilbud fra grunneiere om frivillig vern av skogområder. Dette skjer i henhold til en videreføring av regjeringens langsiktige arbeide med frivillig skogvern gjennom St.meld. nr. 14 (2015-2016) *Natur for livet*.

Nordland fylkeskommune ga i brev til Fylkesmannen i Nordland uttalelse til oppstartsmeldingen av verneplanarbeidet i mai 2017. I uttalelsen går det frem at fylkeskommunen i utgangspunktet er positiv til ordningen med frivillig vern. Det ble imidlertid understreket at et vern ikke må være til hinder for eventuell framtidig utnyttelse av mineralforekomstene i Vassbygda i det foreslåtte område ved Ursvatnet i Brønnøy kommune.

På bakgrunn av dette ble det anmodet om at det ble opprettet tett dialog med Brønnøy Kalk i den videre prosessen for å finne gode løsninger.

Videre prosess

Det er foreløpig ikke inngått avtale med grunneier om frivillig vern for noen av områdene som er på høring, men det pågår forhandlinger. En slik avtale omhandler grenser, verneforskrifter og erstatning og kan inngås både før og under den formelle verneplanprosessen.

Etter høring vil mottatte uttalelser bli oppsummert og vurdert, og eventuelle endringer av verneforslagene vil bli foretatt. Fylkesmannen vil så oversende verneforslagene med sin tilråding til Miljødirektoratet. Direktoratet vurderer Fylkesmannens forslag, og oversender sin tilråding til Klima- og miljødepartementet. Vernevedtaket fattes ved kongelig resolusjon

Problemstilling

Verneforslaget består av en verneforskrift med tilhørende vernekart. Verneforskriften definerer formålet med vern og hvordan dette ivaretas gjennom restriksjoner på ulike aktiviteter. Verneforskriften definerer også hva som er tillatt og hva som kan tillates etter søknad til vernemyndighetene. Oversiktskartet viser områdene som inngår i verneplanprosessen.

Kunnskapsgrunnlaget for naturverdier

Etterseterbekken og Eidsvatnet er kartlagt fra tidligere, mens det for Ursvatnet og Oksbåslia vil bli gjort en oppdatert kartlegging i 2017.

Opprettelse av Etterseterbekken naturreservat – Vefsn kommune

Etterseterbekken er en relativt liten, men velutviklet og rik bekkekløft. Her er både kalkskog, bekkekløft med flere rike skogtyper, samt gråor-heggeskog representert.

Formålet med naturreservatet er å bevare en bekkekløft med gammel og artsrik skog med rike vegetasjonstyper som har stor verdi for bevaring av biologisk mangfold.

I arealplanen for Vefsn kommune har det aller meste av området status LNF - område med spredt boligbebyggelse. Det er også avsatt et lite område med status «fotgjengerstrøk» sørøst i det foreslåtte området.

Utvidelse av Eidsvatnet naturreservat – Bindal kommune

Området byr på en relativt stor vegetasjonsvariasjon med god dekning av både rike og fattige vegetasjonstyper. Innenfor granskogen veksler vegetasjonen mellom ytterpunktene blåbærskog (fattig) og kalkskog (rikt).

Formålet med naturreservatet er å sikre et område med naturskog som har variert vegetasjon og en stor betydning for biologisk mangfold.

I arealplanen for Bindal kommune har området status som LNF.

Opprettelse av Ursvatnet naturreservat – Brønnøy kommune

Lokaliteten er fattig på arter karakteristiske for boreal regnskog. Lokaliteten har en frodig og høyproduktiv granskogvegetasjon dominert av bregner og urter. Det er store arealer med velutviklet kalkgranskog og kravfulle plantearter.

Formålet er å bevare og sikre et skogområde med alle dets arter og økologiske prosesser.

I arealplanen for Brønnøy kommune har området status LNF B-område- ikke åpna for annen bygg- og anleggsvirksomhet enn det som inngår i stedbunden næring.

Opprettelse av Oksbåslia naturreservat – Bindal kommune

Nordlandsasal som vokser her er en rødlistet art, og finnes kun i Bindal. Foruten nordlandsasal er det andre interessante arter som murburkne, kalktelg, dvergmispel, kanelrose og sølvasal. Rognasal er også registrert i lokaliteten.

Formålet med naturreservatet er å bevare en varm, sørvendt li med svært rik flora.

I arealplanen for Bindal kommune har området status som LNF.

Konsekvenser av vern for de fire områdene

Skogbruk og landbruk

Et eventuelt vern vil føre til at det ikke kan drives skogbruk i områdene. For både Etterseterbekken, Oksbåslia og utvidelsen av Eidsvatnet er det skog med middels til svært høy produksjonsevne, men områdene er vanskelig tilgjengelig driftsteknisk.

Det er åpent for beiting og uttransport av syke og skadde bufe. Det kan også gis tillatelser til oppføring av gjerder og saltslikkestein.

Reindrift

Alle de foreslåtte områder skal kunne brukes til reindrift. Formålet med vern omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnlaget. Opprettelsen av de fire naturreservatene vil sikre arealene mot nedbygging eller andre typer fysiske inngrep. Alle de fire forslagene ligger innenfor Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt. Det er åpent for bruk av snøskuter, og det kan etter søknad gis dispensasjon til bruk av annen motorisert ferdsel. Det kan også gis tillatelser til oppføring av gjerder og anlegg og uttak av bjørk.

Mineraluttak

Et eventuelt vern vil stoppe etablering av dagbrudd for uttak av mineraler og nyetablering av vei gjennom naturreservatet. Verneforskriften vil ikke regulere underjordisk uttak av mineraler så lenge gruveinngangen er på utsiden av et eventuelt naturreservat. To mindre potensielle konfliktområder i det foreslåtte område Ursvatnet er påpekt av Direktoratet for mineralforvaltning og Brønnøy kalk angående uttak og transport av kalkspatmarmor. Fylkesmannen mener det bør være mulig å finne en løsning her ved å justere den foreslåtte grense eller vurdere alternative traseer. Ettersom undersøkelsene er i en tidlig fase er det ennå ikke er fastslått at forekomstene er teknisk-økonomisk drivverdige.

Friluftsliv

Vernet vil ikke gi noen restriksjoner på aktiviteter knyttet til tradisjonelt friluftsliv.

Kulturminner

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.

Forvaltningsmyndighet og forvaltningsplan

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften. Samiske interesser skal ivaretas i den forvaltningsordning som etableres. Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning og skjøtsel av naturreservatet.

Uttalelser fra berørte kommuner

Brønnøy kommune

Bindal kommune

Saken bli lagt fram for kommunestyret 28.9.2017.

Vefsn kommune

Saken bli lagt fram for kommunestyret 3.10.2017.

Vurderinger

Fylkesrådet er i utgangspunktet positiv til ordningen med frivillig skogvern. Vern av skog er et viktig virkemiddel for å beskytte biologisk mangfold. Skog er også viktige for friluftslivet og for økosystemtjenester som flomdemping og rent vann, samt en kilde til fornybare ressurser.

Vernet av skog har økt betydelig i Norge de siste 20 årene, men fremdeles er dagens skogvern bare knapt halvparten av målet om 10% skogvern som Stortinget har vedtatt. Nordland ligger på toppen når det gjelder andel vernet skog, men oppnår likevel ikke målet om 10%.

Fylkesråden er opptatt av at ressursgrunnlaget i Nordland skal benyttes og forvaltes med god balanse mellom bruk og vern. Det er viktig at arealbruken skjer etter en avveining mellom både friluftsliv-, nærings- og miljøinteresser. Fylkesrådet savner en slik vurdering når det gjelder opprettelsen av Ursvatnet naturreservat og potensialet for mineralutvinning i området rundt Vassbygda.

Fylkesrådet ser at det kan være mulig å finne en løsning i området ved å justere grensene eller vurdere alternative traseer. Fylkesrådet anmodet i oppstartsmeldingen at det ble tatt kontakt med Brønnøy kalk for en dialog om dette. Det går nå fram av verneforslaget at dette vil bli gjort i høringsprosessen. Fylkesrådet mener dette burde vært diskutert før saken ble sendt på høring. Kunnskapsgrunnlaget både når det gjelder naturverdiene og mineralressurser er heller ikke ferdigstilt. Dette vanskeliggjør avveining mellom interessene i området. Fylkesrådet er derfor foreløpig kritisk til et vern av Ursvatnet slik det er foreslått.

Fylkesrådet er positiv til opprettelsen av Etterseterbekken og Oksbåslia naturreservater. Områdene innehar store naturverdier og et vern av disse områder vil bidra til å bevare en bekkekløft med gammel og artsrik skog og en varm, sørvendt li med svært rik flora.

Fylkesrådet er også positiv til utvidelsen av Eidsvatnet naturreservat. Utvidelser kan bidra til at den fysiske sammenhengen mellom områder styrkes og herved også sikre artenes livsmuligheter og naturlige økologiske prosesser i større grad.

Konsekvenser for Nordland fylkeskommune

Saken har ingen miljømessige, økonomiske, organisatoriske eller likestillingsmessige konsekvenser for Nordland fylkeskommune.

Fylkesrådets innstilling til vedtak

1. Nordland fylkesting er kritisk til et vern av Ursvatnet i Brønnøy kommune slik det er foreslått. Fylkestinget er opptatt av at vernet ikke skal være til hinder for eventuell framtidig utnyttelse av mineralforekomstene i Vassbygda. Det anmodes på bakgrunn av dette om at Fylkesmannen oppretter tett dialog med Brønnøy Kalk i den videre prosessen for å finne gode løsninger.
2. Nordland fylkesting er positiv til opprettelsen av Etterseterbekken og Oksbåslia naturreservater i Vefsn og Bindal kommuner. Områdene innehar store naturverdier og et vern her vil bidra til å bevare disse.
3. Nordland fylkesting er positiv til utvidelsen av Eidsvatnet naturreservat i Bindal kommune. En utvidelse kan bidra til å sikre artenes livsmuligheter og naturlige økologiske prosesser i større grad.

Bodø den 15.09.2017

Tomas Norvoll
fylkesrådsleder
sign

Ingelin Noresjø
fylkesråd for kultur, miljø og folkehelse
sign

15.09.2017 Fylkesrådet

Votering i Fylkesrådet

Innstilling fra Fylkesrådet

Fylkesrådets innstilling enstemmig vedtatt

09.10.2017 Fylkestinget

Innstillinga fra komite for kultur, miljø og folkehelse ble lagt fram av saksordfører

Martin Skjefstad, Ap:

1. Nordland fylkesting er kritisk til et vern av Ursvatnet i Brønnøy kommune slik det er foreslått. Fylkestinget er opptatt av at vernet ikke skal være til hinder for eventuell framtidig utnyttelse av mineralforekomstene i Vassbygda. Det anmodes på bakgrunn av dette om at Fylkesmannen oppretter tett dialog med Brønnøy Kalk i den videre prosessen for å finne gode løsninger.
2. Nordland fylkesting er positiv til opprettelsen av Etterseterbekken og Oksbåslia naturreservater i Vefsn og Bindal kommuner. Områdene innehar store naturverdier og et vern her vil bidra til å bevare disse. Adkomsten til Øyfellgrotta må sikres i det videre arbeidet.
3. Nordland fylkesting er positiv til utvidelsen av Eidsvatnet naturreservat i Bindal kommune. En utvidelse kan bidra til å sikre artenes livsmuligheter og naturlige økologiske prosesser i større grad.

Votering i plenum

Komiteinnstillinga enstemmig vedtatt med 44 stemmer (1H ikke tilstede i salen).

FT 146/2017

Vedtak

1. Nordland fylkesting er kritisk til et vern av Ursvatnet i Brønnøy kommune slik det er foreslått. Fylkestinget er opptatt av at vernet ikke skal være til hinder for eventuell framtidig utnyttelse av mineralforekomstene i Vassbygda. Det anmodes på bakgrunn av dette om at Fylkesmannen oppretter tett dialog med Brønnøy Kalk i den videre prosessen for å finne gode løsninger.
2. Nordland fylkesting er positiv til opprettelsen av Etterseterbekken og Oksbåslia naturreservater i Vefsn og Bindal kommuner. Områdene innehar store naturverdier og et vern her vil bidra til å bevare disse. Adkomsten til Øyfellgrotta må sikres i det videre arbeidet.
3. Nordland fylkesting er positiv til utvidelsen av Eidsvatnet naturreservat i Bindal kommune. En utvidelse kan bidra til å sikre artenes livsmuligheter og naturlige økologiske prosesser i større grad.

Vedlegg

Tittel

Til høring - verneforslag for skog i Vefsn - høringsfrist 01.11.2017
Verneplandokument for Etterseterbekken, Ursvatnet, utvidelse av
Eidsvatnet og Oksbåslia

DokID

895480
895481

Fylkesmannen i Nordland
Moloveien 10
8002 BODØ

AAMHTSREERIJE /SAKSBEHANDLER
Pål Nilsen, +47 78 47 40 21
pal.nilsen@samediggi.no

DIJ VUESIEHT./DERES REF.
2017/554

MIJ VUESIEHT./VÅR REF.
17/407 - 6
Soptsesávva gosse gaskesadta/Oppgis ved henvendelse

BIEJJIE /DATO
27.10.2017

Sámediggi
Áivovárgeaidnu 50
9730 Kárásjohka

telefuvdna: +47 78 47 40 00
www.samediggi.no
samediggi@samediggi.no

Ápmingstider:
Mandag - Fredag
08:00-15:30

Vedrørende høring av verneforslag for skog i fire områder i Vefsn, Brønnøy og Bindal kommuner: Etterseterbekken, Ursvatnet, Oksbåslia og utvidelse av Eidsvatnet naturreservat

Vi viser til Deres brev av 19.7.2017 samt tidligere korrespondanse i saken.

I følge avtale mellom Sametinget og Miljøverndepartementet om retningslinjer for verneplanarbeid i samiske områder § 5.1 nr. 2 skal sentral og lokal høring i vernesaker som berører samiske områder, dersom ikke annet er omforent, gjennomføres i to adskilte omganger, slik at Sametinget skal få anledning til å bli kjent med synspunktene til samiske organisasjoner-/ lag og rettighetshavere før Sametinget selv går inn i konsultasjoner med statlig myndighet og/eller avgir uttalelse til verneforslaget. Fordi denne saken gjennomføres med en høringsrunde har Sametinget ikke tilgang til uttalelsene til samiske interesser, og vi kan derfor ikke gi en endelig uttalelse i saken nå.

På bakgrunn av det nevnte ber vi, etter at høringen er gjennomført, om få oppsummert og tilsendt høringsuttalelsene fra samiske interesser, samt annen dokumentasjon på prosesser og kontakt Fylkesmannen har hatt med samiske interesser. Vi vil når vi har mottatt disse/ dette, komme med en endelig uttalelse, samt vurdere om vi vil be om at det gjennomføres konsultasjoner mellom Sametinget og Fylkesmannen og/ eller Miljødirektoratet. Vi ber om å få en uttalelsesfrist på minimum 3 uker fra vi får tilsendt høringsuttalelsene fra samiske interesser, og annen dokumentasjon på prosesser og kontakt Fylkesmannen har hatt med samiske interesser.

Heelsegh /Med hilsen

Sten Olav Heahtá
fágajođiheadđji/fagleder

Pål Nilsen
seniorráđđeaddi/seniorrådgiver

*Tjaatsege lea elektrovneles jááhkesjamme jih seedtesávva vuelietjaalegaph./
Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.*

Hovedmottaker:
Fylkesmannen i Nordland

Moloveien 10

8002

BODØ

E-poasta • E-post

Geasa/Til: Fylkesmannen i Nordland, fmnopost@fylkesmannen.no, Postboks 1405, 8002 BODØ
Geas/Fra: Pål Nilsen, +47 78 47 40 21
Min čuj./Vår ref: 17/407 - 8
Beaivi/Dato: 19.02.2018

Uttalelse til verneforslag for 4 skogsområder i Bindal, Brønnøy og Vefsn kommuner: Etterseterbekken, Ursvatnet, Oksbåslia samt utvidelse av Eidsvatnet naturreservat.

Vi viser til Deres e-post av 2.2.2018 samt tidligere kontakt i saken.

Sametinget har ikke merknader til verneforslagene/ verneforskriftene, og ber ikke om at det konsulteres om dem.

Denne uttalelsen er gitt under forutsetning om at det ikke blir gjort endringer i forskrifene.

Dearvvuođaiguin/Med hilsen

Pål Nilsen
seniorráđđeaddi/seniorrådgiver

Fylkesmannen i Nordland
Ragnhild Redse Mjaaseth

Deres ref.
2017/554

Vår ref.
17/194-3/LLH

Dato
06.10.2017

Brønnøy, Bindal og Vefsn kommuner – Ursvatnet, Oksbåslia, Eidsvatnet og Etterseterbekken – høring av verneforslag – tilråding

Vi har jamført navneforslagene med opplysningene i Sentralt stedsnavnregister SSR (via www.norgeskart.no), samt andre kilder, og våre merknader følger nedenfor.

Ursvatnet naturreservat (Brønnøy kommune)

Vi har ingen merknader til selve skrivemåten av navnet. *Ursvatnet* er eneste godkjente skrivemåte i SSR for navnet på vannet. Ut fra kartet ser det imidlertid ut til at vannet ligger utenfor det foreslåtte verneområdet. Fylkesmannen bør derfor vurdere om et annet navn vil være mer dekkende for verneområdet.

Oksbåslia naturreservat (Bindal kommune)

Vi har ingen merknader til navneforslaget *Oksbåslia naturreservat*. Skrivemåten er i samsvar med eneste godkjente skrivemåte i SSR, og navnet er dekkende for området. Vi tilrår skrivemåten **Oksbåslia naturreservat**.

Eidsvatnet naturreservat (utvidelse, Bindal kommune)

Det er gjort vedtak om skrivemåten *Eidvatnet* for navnet på vannet (skrivemåten *Eidsvatnet* har status Avslått). Navnet på verneområdet må dermed skrives *Eidvatnet naturreservat*, jf. § 9 første ledd i stedsnavnloven. Utvidelsen av verneområdet skjer i retning Fjellvatnet (: nedslagsfeltet for Fjellvatnet). Siden det her er snakk om utvidelse av eksisterende reservat, og ikke etablering av nytt, frittstående reservat, kan navnet **Eidvatnet naturreservat** likevel tilrås.

Etterseterbekken naturreservat (Vefsn kommune)

Vi har merknad til navneforslaget *Etterseterbekken naturreservat*. Forleddet *Etterseter-* skal trolig forklares som 'den attre setra'. Forklaringen gir god mening i området. Dialektuttalen av adjektivet *attre* er /ætter/, noe som støtter denne forklaringen. Med tilvisning til område og uttale vil vi derfor tilrå skrivemåten **Atterseterbekken naturreservat**.

Vår tilråding samsvarer ikke med skrivemåter i SSR (eneste godkjente skrivemåte for bekkenavnet er *Etterseterbekken*, jf. også *Ettersetra*). Ved fastsettelse av skrivemåte for reservatnavnet må hele navnegruppen vurderes i ettertid, av Kartverket.

For navnekonsulentene Ivar Berg og Eli Johanne Ellingsve

Vennlig hilsen

Line Lysaker Heinesen
navnesekretær

Brevet er elektronisk godkjent og sendes uten underskrifter.

Mottakere:
Fylkesmannen i Nordland

Kopi til:
Eli Johanne Ellingsve
Ivar Berg
Kartverket

Statens vegvesen

Fylkesmannen i Nordland
Statens hus
Moloveien 10
8002 BODØ

Behandlende enhet:
Region nord

Saksbehandler/telefon:
Trude Aanes / 75114829

Vår referanse:
17/112393-2

Deres referanse:
2017/554

Vår dato:
08.08.2017

Uttalelse – Verneforslag for skog i Vefsn, Brønnøy og Bindal kommuner

Vi viser til høring av forslag om verneplan for skog, datert 20. juli 2017.

Statens vegvesen har ansvar for å sørge for at føringer Nasjonal transportplan (NTP), Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal og transportplanlegging, vegnormalene og andre nasjonale og regionale arealpolitiske føringer blir ivaretatt i planleggingen. Vi uttaler oss som forvalter av riksveg på vegne av staten, forvalter av fylkesveg på vegne av fylkeskommunen og som statlig fagmyndighet med sektoransvar innenfor vegtransport.

I denne saken uttaler vi oss som fagmyndighet med sektoransvar innen vegtransport.

Saksopplysninger

I St.meld. nr. 14 (2015–2016) sier Regjeringen at den vil videreføre det langsiktige arbeidet med skogvern og øke det frivillige skogvernet. Formålet med vernet er å bevare forholdsvis urørte skogområder med særlig verdi for biologisk mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser.

På bakgrunn av tilbud om frivillig vern og naturfaglige registreringer ble formell oppstart for arbeidet med vern kunngjort 10. mars 2017. De foreslåtte områdene er: Etterseterbakken i Vefsn kommune (479 daa), Ursvatnet i Brønnøy kommune (7066 daa), utvidelse av Eidsvatnet naturreservat i Bindal kommune (ca. 3000 daa) og Oksbåslia i Bindal kommune (3352 daa).

Vår vurdering av planforslaget

Vi har ingen merknader til planforslaget.

Plan og forvaltning, vegavdeling Nordland
Med hilsen

Hanne Alvsing
Seksjonsleder

Trude Aanes
Seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen håndskrevne signaturer.

Fra: Sverre Stokka[sverre.stokka@nax.no]
Dato: 18. sep 2017 00:10:30
Til: FMNO Postmottak Fylkesmannen i Nordland
Tittel: Innspill til verneforslag for skogområde Etterseterbekken i Vefsn

Deres ref: 2017/554

Verneforslag for skog i område Etterseterbekken i Vefsn er ved Fylkesmannens brev av 19.07.2017 sendt på høring. Som grunneiere av gnr 15/3 har vi tilbudt frivillig vern av det området i forslaget som berører vår eiendom og er som følge av det høringspart.

Vi vil komme med følgende innspill:

Midt i området som foreslås vernet ligger Øyfjellgrotta, en kjent og mye besøkt grotte. Grotten er relativt lett tilgjengelig og regnes ikke som spesielt vanskelig. Hvor mange som besøker den årlig har vi ikke tall på, men en tydelig sti opp til den forteller at det er en del.

Vi ønsker at verneforskriften må være helt tydelig på at dagens bruk av Øyfjellgrotten og tilhørende stier nedenfor og ovenfor opp til ettersetra må kunne skje uten at det må søkes dispensasjon. For folk flest som går en tur privat er det greit, men hva med skoleklasser på organiserte turer i undervisningsøyemed, eller andre guidede turer i regi av firma/folk med lokalkunnskap, eksempelvis Naturlige Helgeland AS, som har hatt flere organiserte grotteturer og som har denne aktiviteten som en del av sitt konsept, se under "Fotturer" på deres hjemmeside, <http://www.naturligehelgeland.no/>. Ofte ender slike turer med at turfølget går gjennom grotten og fortsetter stien opp til Ettersetra (raste plass) og videre veien ned Øydalen tilbake til parkeringsplassen.

Vi er usikre på om verneforskriftforslaget § 7h fanger opp slik organisert aktivitet, og uansett må det slik vi leser forslaget søkes dispensasjon. Det mener vi blir veldig byråkratisk og unødvendig. Vi foreslår derfor at det i verneforskriften, f.eks i § 6, tas inn et eget punkt som tillater slik ferdsel, eller at det rett og slett står at all ferdsel til fots er tillatt. Vi tror ikke et slik punkt vil innebære mer ferdsel, men det blir enklere å arrangere slike turer som vi til nå ikke har sett at naturen der har tatt noen skade av og som i tillegg innebærer aktiviteter som godt for folkehelsen.

Med vennlig hilsen
Karin og Sverre Stokka
(grunneiere gnr 15 bnr 3 i Vefsn)
mob. 478 55576

Vår saksbehandler

Major Svein Richard Rogne, svrogne@mil.no
+4775 11 20 30, 0565 2030
HV/HV-14/HV-14000/G-3/7 SEKSJ

Vår dato

2017-08-15

Vår referanse

2017/030571-001/FORSVARET/ 811

Tidligere dato

Tidligere referanse

Til

Fylkesmannen i Nordland
Moloveien 10
8002 BODØ

Kopi til

HV/HV-14/HV-14000/G-2 SEKSJ/Jørn Røsdal
HV/HV-14/HV-14000/G-4 SEKSJ/Petter Sørensen
HV/HV-14/HV-14000/G-5/9 SEKSJ/Jan Tore Sæterstad
HV/HV-14/Ole-Ivar Øverleir

Svar på høring av verneforslag for skog i Vefsn, Brønnøy og Bindal kommuner

1 Bakgrunn

Sør-Hålogaland Heimevernsdistrikt 14 (HV-14) viser til utsendt høringsforslag datert 19.07.2017 om vern av fire områder i Vefsn, Brønnøy og Bindal.

2 Drøfting

HV-14 har ingen innsigelser på etableringen av de nevnte områdene. Dette er områder som ikke er naturlige steder for Heimevernet å øve. Etableringen av områdene er slik skrevet sier heller ikke til hinder for normal ferdsel, og det er vel det nærmeste Heimevernet vil komme når det gjelder aktivitet. For eksempel ferdsel i Øyfjellgrotten i Etterseterbekken naturreservat som en ren sosial aktivitet for ansatte eller spesielt inviterte.

3 Konklusjon

Sør-Hålogaland Heimevernsdistrikt 14 viser til utsendt høringsforslag datert 19.07.2017 om vern av fire områder i Vefsn, Brønnøy og Bindal, og konkluderer med at vi ikke har noen innsigelser på foreslåtte naturreservat.

Bengt Henriksen
Oberstløytnant
Sjef HV-14

Dokumentet er elektronisk godkjent, og har derfor ikke håndskreven signatur.

Postadresse

Postboks 800 Postmottak
2617 Lillehammer

Besøksadresse

Sivil telefon/telefaks

/

Militær telefon/telefaks

99/0500 3699

Epost/ Internett

forsvaret@mil.no
www.forsvaret.no

Vedlegg

Organisasjonsnummer

NO 986 105 174 MVA

Fylkesmannen i Nordland
Molovn. 10

8002 BODØ

Dato: 30.10.2017
Saksb: Inga Stamnes
Tlf: 75101805
Saknr: 17/3116-5
Deres ref.: 2017/554

Melding om politisk vedtak - Høringssvar Vefsn kommune - Verneforslag for skog i Vefsn, Brønnøy og Bindal kommuner

Følgende vedtak ble fattet av Formannskapet i Vefsn kommune i møte 13.10.2017 sak nr 17/3116. :

Formannskapet vedtak:

Etter en gjennomgang av verneforskriften for området Etterseterbakken, mener kommunen at dette dokumentet er godt og grundig skrevet. Kommunen vil likevel påpeke at verneforskriften må endres slik at det kommer tydelig frem at alle kan besøke Øyfjellgrotta og omegn uten å måtte søke om dispensasjon. Dette fordi Øyfjellgrotta med tilhørende stinettverk er en viktig attraksjon for både befolkningen, skoleklasser og de som driver utmarksbasert turisme.

Begrunnelse for vedtaket:

Det foreslåtte verneområdet Etterseterbakken er et lett tilgjengelig turområde, og dermed viktig for befolkningen. Kommunen mener at det er unødvendig at privatpersoner, skoleklasser på ekskursjon og bedrifter som driver med guida turer skal trenge å søke om dispensasjon fra verneforskriften for å besøke Øyfjellgrotta, slik som det fremgår av verneforskriften § 7h. Det er tvilsomt at dette vil føre til mer ferdsel i området. Med tanke på folkehelse er det også viktig å ikke vanskeliggjøre tilgjengeligheten til Øyfjellgrotta.

Med hilsen

Inga Stamnes
rådgiver skog/utmark

Dokumentet er godkjent elektronisk og derfor ikke signert

Vedlegg:
Saksprotokoll Formannskapet

Fra: Trude Myhre[tmyhre@wwf.no]
Dato: 09.11.2017 15:59:20
Til: FMNO Postmottak Fylkesmannen i Nordland; Brun-Jenssen, Christian
Kopi: nordland@naturvernforbundet.no; tage.vedal@gmail.com
Tittel: Høring fire områder i Nordland

Til Fylkesmannen i Nordland

Takk for utsatt frist på høring av områdene i Vefsn, Brønnøy og Bindal.

WWF ønsker vern av alle fire områdene Etterseterbekken naturreservat, utvidelse av Eidsvatnet naturreservat, Ursvatnet naturreservat og Oksbåslia naturreservat velkommen.

Ursvatnet utpeker seg, da det her finnes både urskogsnære skog, elementer av boreal regnskog og kalkskog. Alle disse er mangler i skogvernet. Derfor er det viktig at Fylkesmannen å ikke hensynta bergindustriens innsigelser på frivillig vern av dette arelet. De viktige verneverdiene må bevares for ettertiden. Ursvatnet har vært kjent lenge og var aktuell for vern på 90-tallet da det allerede da ble dokumentert betydelig naturverdier.

Flott at saken ligger på fylkesmannens nettsider <https://www.fylkesmannen.no/Nordland/Arkiv---Horinger/Horing-av-frivillig-vern-av-4-omrader-i-Nordland/>

For WWFs del er det bare fint om høringvarsel fra dere kun sendes med lenke til dokumentene på nett, så slipper vi å fylle server med eposter med tunge dokumenter. Bli mange skogvernøringer fra hele landet nå.

Vennlig hilsen

TRUDE MYHRE

SKOGBIOLOG

WWF VERDENS NATURFOND

MOB: +47 416 87 431, TEL: +47 22 03 65 00, SKYPE trudemyhre
POSTBOKS 6784, ST. OLAVS Plass, 0130 OSLO
WWF.NO [DETTE OPPNÅDDE VI I 2016](#)

Oksbåslia **

Referansedata

Fylke: Nordland
Kommune: Bindal
Kartblad:
H.o.h.: moh.
Vegetasjonssone: Nordboreal

Prosjektilhørighet: Frivilligvern 2017
Inventør:
Dato feltreg: 02-08-2017
Areal : 3 386 daa
Vegetasjonsseksjon: O2-Klart oseanisk

Sammendrag av lokalitetsbeskrivelsen

Oksbåslia ligger på nordsiden av Tosenfjorden, og utgjør et litt "slakere" parti i den ellers oftest stupbratte lia til denne trange fjordarmen. Området ligger i Bindal kommune, men grenser mot Brønnøy i øst. Undersøkellesområdet er vel 3 km² stort og omfatter i første rekke den bratte sør- til sørøstvendte fjordlia, men inkluderer også partier oppe på ryggen mot det slakere landskapet i Vassbygda i nord. Berggrunnen består for det meste av kalkspatmarmor, men det er også noen partier med vesentlig mer kalkfattig granitt her, særlig oppe på Burslitinden sentralt i området. Selve fjordlia ligger for en stor del i sørboreal vegetasjonssone, men øvre deler av lia og partiene oppe på ryggen kommer inn i mellomboreal og dels ennå mer høytliggende vegetasjonssoner. Området ligger i sin helhet i klart oseanisk vegetasjonsseksjon.

Det er en del fattig fjellhei, berg, grunnlendt mark og litt myr oppe på høgda. I fjordlia er det mye lauvrik, varmekjær og samtidig kalkrik skog. Lågurtskog og kalklågurtskog er vanlige, samt også noe tørkeutsatt høgstaudeskog. I øvre deler av lia er det økende innslag av fattigere skogtyper, men selv helt oppe på høgda forekommer det også kalkrik skog. Bjørk og gran er viktigste treslag, men det er også noe furu og andre boreale lauvtrær, samt at det finnes flere varmekjære treslag her. Dette omfatter både litt alm (VU), noe hassel og rognasal, samt den endemiske nordlandsasal (EN). Floraen er ganske artsrik, med både varmekjære arter, fjellplanter og mer vidt utbredte kalkkrevende arter. Enkelte arter er ganske sjeldne og krevende. Få spesielle arter av sopp og moser er påvist, men under feltarbeidet ble kalkskogsarten styltejordstjerne funnet som ny for Nord-Norge. Det er heller ikke påvist mange krevende lav, men i et parti med eldre skog ble bl.a. skorpefiltlav (NT) og den lavlignende sopp *Caliciopsis calicioides* (EN) funnet. Området er uten nyere fysiske inngrep, men skogen er for det meste ikke spesielt gammel (eldre produktjonsfase) og samtidig noe preget av naturlige åpninger som følge av bergvegger, rasmark mv. Bare enkelte mindre bestand med biologisk gamle trær ble påvist.

Oksbåslia fanger opp et avsnitt av ei lang sørvendt fjordli fra fjordnivå og opp mot snaufjellet. Betydelige deler av området er preget av kalkrik og varmekjær vegetasjon, bl.a. en del kalkskog. I alt ble det funnet grunnlag for å avgrense 9 kjerneområder innenfor undersøkelsesområdet, som samlet dekker betydelige deler av arealet, er ganske varierte og samtidig i flere tilfeller representerer sammensatte miljøer.

Sett i forhold til den nyeste mangelanalysen for skogvern (Framstad m.fl. 2017), så har allerede Nordland en ganske høy vernedekning, samtidig som kalkrike skogtyper er godt dekt. Undersøkelsesområdet fanger likevel opp mangler knyttet til kalkrik lauvskog, som der er en god del av, og dels kalkfurskog, samt skog på produktiv mark i sørboreal vegetasjonssone og enkelte arter av særlig stor forvaltningsinteresse, der særlig forekomsten av nordlandsasal må framheves. Den totale graden av mangeloppfyllelse for skogvernet vurderes å være middels god. Området vurderes samlet sett som regionalt verdifullt (**).

Verdi for de ulike kriteriene som er brukt i undersøkelsen

Urørthet	Død ved mengde	Død ved kont.	Gamle bartrær	Gamle løvtrær	Gamle edelløvtrær	Tre-slagsfordeling	Topografisk variasjon	Vegetasjonsvariasjon	Rikhet	Arter	Størrelse	Arrondering	Samlet verdi
***	*	*	*	*	0	**	***	**	***	**	**	***	**

Feltarbeid

Vi kjørte i lag inn skogsvegen fra Tosaunet i Vassbygda og kom mot undersøkelsesområdet fra nord. Parkerte på enden av vegen ved Vardåsen/Sørbergslia og gikk over høgda slik at vi kom omtrent ovenfor midten av fjordlia. Vi gikk i lag ned mot sjøen og delte oss deretter. Sylvelin gikk tok fjordlia mot sørvest og avsluttet med en runde i skogen oppe på Nonshaugen. Geir gikk tilsvarende langs fjorden mot nordøst og avsluttet med en runde ovenfor Burslitinden. På denne måten fikk vi fanget ganske godt opp både geografisk spennvidde og miljøgradientene i undersøkelsesområdet. Unntaket er de aller bratteste partiene, ved Mehammarnubben i sør, under Burslitinden midtveis og under Finnskjærhøgda i nord, men dette var områder som av sikkerhetsmessige hensyn uansett virket uforsvarlige å undersøke annet enn med kikkert på avstand. Som følge av den kalkrike berggrunnen er det sannsynlig at også disse dårlig undersøkte delene kan inneholde naturverdier.

Utvelgelse

Undersøkelsesområdet inngår i en tematisk kartlegging av skog i frivillig vern sammenheng i 2017. Det dekker et areal på ca. 3386 dekar. Det ligger i Bindal kommune, på nordsiden av Tosenfjorden, og grenser mot Brønnøy kommune i øst.

Tidligere undersøkelser

Det meste av området ble fanget opp i første gangs naturtypekartlegging for Bindal (Bjordal 2003), men da bare basert på Dahl (1915) sin omtale av området. I Naturbase står følgende (BN00023018): "Lokaliteten er ei bratt li på nordsiden av Tosenfjorden, ved grensa til Brønnøy kommune. Hele nordsida av Tosenfjorden er meget varm og har derfor generelt en meget rik flora. Enkelte områder skiller seg ut ved at det finnes kalk i berggrunnen. Nordlandsasal som vokser her er endemisk for Bindal (rødlisteart). Dette området inneholder to slike lokaliteter 1. Oksbåsen er en av disse kalkpartiene og floraen her er rikere enn ellers i fjorden. Her finnes også nordlandsasal. 2. Søberglistølen. Foruten nordlandsasal er andre interessante arter som murburkne, kalktelg, dvergmispel, kanelrose og sølvasal. Rognasal er registrert i lokaliteten." Artskart viser at Ove Dahl var her i 1911, og foruten nordlandsasal fant han da grønneburkne, fjell-lodnebregne, lodnebregne, dvergmispel, kalktelg, vårerteknapp, rødflangre, krattfiol, kalksvartburkne, lodneperikum, blåfjær, skogfiol, murburkne, berggull, stankstorkenebb, skogsvinerot og marikåpesmåarten *Alchemilla acutidens*. Under andre gangs naturtypekartlegging (Holtan 2011c), men det ble foretatt en båtbeifaring innover fjorden i sammenheng med bekkeløftundersøkelser i 2009, med en kort landkjenning helt nord i undersøkelsesområdet, ved Finnskjærrodden. Bare enkelte karplanter ble da notert, inkludert murburkne (Bjørn Harald Larsen pers. med.).

For øvrig viser funn av bl.a. dvergmispel og nordlandsasal at den lokale botanikeren Knut Stromdal besøkte lia i 1934. Og en ved navn Erik Evers var her i 1969 og samlet

nordlandsasal, mens Per Harald Salvesen (ekspert på bl.a. asal) og Stig Lundmo fant rognasal her i 1996. For øvrig begrenser kjente registreringer seg av et par sporfunn etter store rovdyr (jerv, gaupe) og en gjerdesmettoobservasjon fra Mehammarnubben helt i vest, gjort av Runar Jostein Omnø i 2011.

Beliggenhet

Undersøkellesområdet ligger på søndre del av Helgeland. Det strekker på nordsiden av Tosenfjorden fra kommunegrensa mot Brønnøy i øst til Mehammarnubben i vest. Det grenser mot stupbratte fjordlier i sørvest, som går over i snaufjell på nordsiden, går omtrent på nedbørfeltskillet i Sørbergslia i nord og mot nevnte kommunegrense med tilhørende bratte lisier i nordøst.

Topografi

Hoveddelen av lokaliteten består av ei bratt sørvendt fjordli, som flater nokså brått ut på rundt 300 m o.h. Midtveis i lia ligger Burslitinden, med stup nesten ned til fjorden og tilhørende rasmare på sørvestsiden. Oppe på høgda er det slake rygger og små dalsøkk. Det renner bare småbekker ned lia, slik at det ikke er snakk om noen nedbørsfelt av betydning innenfor området.

Geologi

I følge berggrunnsgeologisk kart så skal det aller meste av berggrunnen her bestå av kalkspatmarmor. Lengst sørvest kommer det også så vidt inn glimmerskifer/amfibolitt e.l. I tillegg skiller et parti seg ut mellom Burslitinden og Nonshaugen ved å bestå av kalkfattig og hard granitt og granodioritt.

Vegetasjonssone

Det meste av lia antas å ligge i sørboreal vegetasjonssone, men der en kommer opp i mellomboreal sone oppe på høgda, dvs over vel 200 m o.h. Til deler det trolig nordboreal sone i de høyestliggende delene. Området ligger i sin helhet i klart oseanisk vegetasjonsseksjon.

Lokalklima

Den bratte sørvendte lia inne i en fjordarm gjør at en må forvente at det er forholdsvis høye temperaturer og god sommervarme her. De høye nedbørsmengdene som preger denne delen av Helgeland inn mot fjellene rundt Lomsdalen, gjør likevel at noe fuktkrevende arter

opptrer selv i slike lisider, samtidig som tørketålende vegetasjon bare finnes sparsomt på det mest eksponerte og grunnlendte stedene. Regnskogsmiljøer er det ikke potensial for her.

Avgrensning og arrondering

Området har ganske klare grenser mot markerte berghamre i fjordliene i både øst og vest, samt grenser naturlig mot sjøen i sør. Nordgrensa for området er trukket såpass langt inn på høydene og dels inn i nedbørfeltet på nordsiden, slik at det er snakk om ei full liside inkludert åsryggene på oversiden. I hovedtrekk er derfor arronderingen god. Samtidig er det grunn til å påpeke at fjordlia også er uten inngrep og kan til dels ha noe av de samme kvalitetene både mot nordøst og sørvest, men da i større grad svært bratte berg og mindre velutviklet skog.

Vegetasjon

I den bratte fjordlia er det store areal med ulike typer lågurt- og høgstaudeskog, og flere steder går dette over i kalkskogstyper. Dette gjelder ikke minst på den sørøstvendte ryggen sentralt i Oksbåslia, men også under Burslitinden og i nordre deler av Finnskjærli, samt lokalt oppe på åsryggen nordøst for Burslitinden. Selv om det er bratt og sørvendt, så innebærer de store nedbørsmengdene i fjordsystemet her at det er svært lite ekstremt tørkeutsatt vegetasjon her. Det er nok litt bærlyngutforminger og lyngskog, men mest av friske skogtyper, dvs lågurt- og kalklågurtskog, samt høgstaudeskog (dels tørkeutsatte typer som sådann). Det noe uoversiktlige terrenget (når en står midt oppe i det) og dels finskala mosaikk gjør det vanskelig å komme med gode asnslag på fordelingen mellom disse typene. Oppover i lia blir det etter hvert stedvis (men dette varierer) fattigere vegetasjon, samtidig som et kjøligere og dels mer nedbørrikt klima fører til at lågurtvariantene avtar på bekostning av mer høgstaudedominerte typer. Med andre ord kommer det inn mer lyng og dels bregner og skogtyper som blåbærskog (T4-C1) og lyngskog (T4-C9), samt dels storbregneskog (T4-C17).

Enkelte steder er det innslag av rasmare i og inntil bekkefår og under store berghamre som Burslitinden. Blant annet går et slikt aktivt skredløp fra fjorden og opp mot Burslitinden. Bergvegger er det også noe av i denne fjordlia, der de største er Burslitinden, samt ligger i utkanten av lokaliteten både mot sørvest (Mehammarnubben) og nordøst (under Finnsjørhøgda). Kalkspatmarmor fører til at disse miljøene for en stor del er kalkrike.

Oppe mot fjellryggen (dvs høydedragene fra Nonshaugen og forbi Burslitinden) blir det litt mer varierende rikhet i vegetasjonen, og særlig i midtre og sørvestre del er det til dels markert fattigere mark. Her er det åpne partier med fattig fjellhei, dvs kalkfattig leside (T3-C1) og ikke minst kalkfattig lynghei (T3-C2), i mosaikk med fattige nakne berg og dels også grunnlendt fattig myrkantmark (V1-C5). I tillegg som nevnt før også partier med rikere skogsmark, særlig det litt småkuperte landskapet mellom Burslitinden og Finnskjærtjønnna.

Her ble det i tillegg registrert ei lita nedbørsmyr, med en smal brem av rikere myrkantmark mot nord og øst.

Økologisk variasjon

Det er ganske stor høydevariasjon her, fra fjordnivå og opp mot vel 400 m oh lengst vest og nordøst. Selv om mye av lia har en nokså jevnt bratt helling, vendt mot sørøst, er det også noe variasjon, med tendenser til grunne bekkedaler og noe berghamre med tilhørende stup og rasmarker. Det er mot nordvest ganske skarp overgang mot et roligere, litt mer småbølgete landskap oppe på fjellryggen/hea. Hele området må likevel betegnes som ganske eksponert mot vær og vind, og dette sees lett i form av den nokså lavvokste og tydelig vindpinte skogen i øvre deler av lia. Det er ellers mest kalkrik mark her, men også noe utpreget kalkfattige miljøer. Samlet sett er det en forholdsvis, men ikke svært stor økologisk variasjon.

Skogstruktur og påvirkning

Området virker uten nyere fysiske inngrep eller flatehogst. Det er granplantefelt og skogsveger som går inn mot området fra nord, men disse ligger utenfor avgrenset areal. Den bratte fjordlia er tungt tilgjengelig med dagens driftsteknikk, samtidig som det er mye småvokst granskog og bjørkeskog i de høyereliggende delene, som heller ikke er særlig økonomisk interessant.

Derimot har mye av skogen i den bratte fjordlia vært forholdsvis enkel å utnytte tidligere, når hogsten i stor grad var manuell og fjorden utgjorde den mest praktiske transportveien for ved og tømmer. Det meste av skogen i nedre deler av fjordlia (under 100 m o.h.) har av denne grunn et middelaldrende preg, uten grove eller biologisk gamle trær og sparsomt med dødt trevirke. Høyere oppe er det litt mer varierende, med dels middelaldrende skog, men også partier med eldre skog. Lokalt opptrer det her ganske gamle og grove trær av osp og gran, mens øvrige lauvtrær gjennomgående virker mer småvokste. Det er likevel også her lite dødt trevirke. Oppe på åsryggen blir skogen uansett nokså eksponert for vær og vind og ikke særlig storvokst. Granskogen bar preg av å ha vært en del utnyttet tidligere der, mens det er mulig bjørkeskogen har fått stå i fred i lengre tid. Deler av bjørkeskogen var likevel ganske åpen, med innslag av høgstaudeenger. Dette kan skyldes vanskelige foryngelsesforhold for trærne, men er kanskje like gjerne en rest av tidligere hardere kulturutnytting til beite (og slått?), der skogen ennå ikke har klart å vandre inn etter at husdyrbeitet stort sett har opphørt. Skogshistorikken har ikke blitt sjekket opp med lokale folk eller historiske kilder, men inntrykket etter kartleggingen var at de nedre delene av fjordlia og stedvis lenger oppe i lia har vært en hard gjennomhogst for over 50 år siden, mens skogen i øvre deler av lia og oppe på åsryggen stort sett har fått stå i fred de siste 100 årene.

Andre inngrep

Det ble observert beiteskader på alm forårsaket av elg i lia, så dette kan utgjøre en trussel mot enkelte treslag her. Navnet Søberglistølen nede ved sjøen under Burslitinden vitner tydelig om tidligere høyere bruk av fjordlia, og at det helst også har stått noen bygninger her (vi fant ingen spor etter disse, men lette heller ikke særlig nøye).

Artsmangfold

Vanligste treslag er antagelig bjørk, og bjørkeskog er dominerende i partier rundt Burslitinden. Også gran er vanlig treslag, og er stedvis bestandsdannende både i vestre deler av fjordlia og i kantsoner oppe på åsryggen innenfor Burslitinden. I resten av lia finnes også bjørk og gran jevnt utbredt og er ganske vanlige, men her er treslagsblandingen vanligvis større og enkelttreslag sjelden dominerende. Både selje og rogn er vanlige treslag, samt stedvis også en del hegg og osp, samt litt trollhegg. Furu finnes flere steder og dominerer lokalt på tørre rygger med glissen tresetting. Av varmekjære treslag finnes det en del hassel, samt noe alm (VU) i nedre deler av liene (under 200 m oh.). Av særlig interesse er noe rognasal, samt spredte busker av den endemiske småarten nordlandsasal (EN). Kjent verdensutbredelse til denne arten er begrenset til to lokaliteter/områder langs Tosenfjorden - her i Oksbåslia og på Reppen vel ei mil lenger mot sørvest. Vi hadde en håndfull funn av små trær/store busker av arten, både i Oksbåslia og Finnskjerlia, og arten ser ut til å opptre sparsomt her (rognasal virket vesentlig vanligere).

Feltsjiktet i fjordlia er gjennomgående ganske artsrikt, med forekomst av flere kalkkrevende og varmekjære arter. Flere kalkskogsarter opptrer spredt til lokalt vanlig, som rødflangre, kalktelg, stortveblad, dvergmispel og vill-lin. Av nokså varmekjære arter finnes både vårerteknapp, myske, krattfiol, junkerbregne, vårmarihand, kratthumbleblom og lodneperikum. I tillegg kan nevnes arter på kalkrike berg som murburkne, grønnburkne, rødsildre og gulsildre, samt høgstaude- og lågurtarter som trollbær, skogsvinerot, tyrihjel, brunrot og storklokke. På kalkberg og kalkrike enger i og inntil den åpne bjørkeskogen nord og nordøst for Burslitinden forekommer i tillegg flere kalkkrevende fjellplanter, som svartstarr, fjellrapp, flekkmure, bergveronika, hårstarr, fjellbakkestjerne, brudespore, bergstarr, og lokalt også reinrose (avstandsobservert oppe mot Burslitinden, samt på bergrygg nordøst for denne) og så vidt lappøyentrøst (regionalt sjelden art med sørgrense for sitt nordlige utbredelsesområdet i dette distriktet), dels sammen med enkelte av de varmekjære artene nevnt foran. For øvrig kan nevnes funn av skavgras, skogmarihand, marigras og berggull.

Mosefloraen ble i liten grad undersøkt, men enkelte kalkkrevende arter som putevrinose finnes på berg og vi hadde også funn av holeblygmose. Når det gjelder lav så var også dette elementet stort sett ganske ordinært i det meste av lia, både som følge av mye nokså ung skog og eksponerte miljøer. Et viktig unntak var et parti med gammel skog litt oppe i Finnskjerlia, inkludert innslag av gammel og grov osp og selje, der lungenever-samfunnet var brukbart utviklet. Her forekom bl.a. skorpefiltlav (NT) på flere trær, sølvnever på selje, samt mindre krevende arter som lungenever, skrubbenever, grynfiltlav og kystfiltlav. I

tillegg ble den sjeldne knappnålslavnende soppen *Caliciopsis calicioides* (EN) funnet på minst ei gammel osp. Denne arten er ny for regionen, og ny for Nord-Norge var kalkskogssoppen styltejordstjerne (*Geastrum quadrifidum*), som ble funnet i kalkfuruskog i Oksbåslia. For øvrig var det ingen fruktifisering av marklevende sopp ennå, og det er potensial for flere kravfulle slike arter her.

Når det gjelder fugl så ble det bare observert enkelte vanlige, typiske arter for skog og strandsonemiljøer innenfor området. På vei inn i området fra Sjøbergslia skremte vi opp ei skogsnipe, en regionalt sjelden vaderart, men som helst var på trekk.

Viltkommetar (ikke til rapport)

Vurdering og verdisetting

Oksbåslia fanger opp et avsnitt av ei lang sørvendt fjordli fra fjordnivå og opp mot snaufjellet. Betydelige deler av området er preget av svært kalkrik og samtidig varmekjær vegetasjon, bl.a. en del kalkskog. Karplantefloraen er ganske rik, og inkluderer både varmekjære edellauvskogsarter, fjellplanter og ulike kalkskogsarter. Arronderingen vurderes som god og det er en ganske god variasjonsbredde i naturtyper. I alt ble det funnet grunnlag for å avgrense 9 kjerneområder innenfor undersøkelsesområdet, som samlet dekker betydelige deler av arealet, er ganske varierte og samtidig i flere tilfeller representerer sammensatte miljøer. Antall påviste rødlistearter er få (fire så langt), men det er potensial for flere og to av artene har status sterkt truet. Det gjelder en sopp (*Caliciopsis calicioides*) som vokser på gammel osp og kan være noe oversett, samt nordlandsasal, som her har en av sine to kjente forekomster i verden. Det er potensiale for flere rødlistearter, kanskje særlig blant sopp, og en tidligere rødlistet kalkskogssopp - styltejordstjerne - ble funnet som ny for Nord-Norge under feltarbeidet.

Området er uten nyere fysiske inngrep, men skogen er for det meste ikke spesielt gammel (eldre produksjonsfase) og samtidig noe preget av naturlige åpninger som følge av bergvegger, rasmark mv. Bare enkelte mindre bestand med biologisk gamle trær ble påvist.

Sett i forhold til den nyeste mangelanalysen for skogvern (Framstad m.fl. 2017), så har allerede Nordland en ganske høy vernedekning, samtidig som kalkrike skogtyper er godt dekt. Undersøkelsesområdet fanger likevel opp mangler knyttet til kalkrik lauvskog, som der er en god del av, og dels kalkfuruskog, samt skog på produktiv mark i sørboreal vegetasjonssone og enkelte arter av særlig stor forvaltningsinteresse, der særlig forekomsten av nordlandsasal må framheves. Den totale graden av mangeloppfyllelse for skogvernet vurderes å være middels god. Området vurderes samlet sett som regionalt verdifullt (**).

Tidligere undersøkelser

Det meste av området ble fanget opp i første gangs naturtypekartlegging for Bindal (Bjordal 2003), men da bare basert på Dahl (1915) sin omtale av området. I Naturbase står følgende (BN00023018): "Lokaliteten er ei bratt li på nordsiden av Tosenfjorden, ved grensa til Brønnøy kommune. Hele nordsida av Tosenfjorden er meget varm og har derfor generelt en meget rik flora. Enkelte områder skiller seg ut ved at det finnes kalk i berggrunnen. Nordlandsasal som vokser her er endemisk for Bindal (rødlisteart). Dette området inneholder to slike lokaliteter 1. Oksbåsen er en av disse kalkpartiener og floraen her er rikere enn ellers i fjorden. Her finnes også nordlandsasal. 2. Søberglisølen. Foruten nordlandsasal er andre interessante arter som murburkne, kalktelg, dvergmispel, kanelrose og sølvasal. Rognasal er registrert i lokaliteten." Artskart viser at Ove Dahl var her i 1911, og foruten nordlandsasal fant han da grønnburkne, fjell-lodnebregne, lodnebregne, dvergmispel, kalktelg, vårerteknapp, rødflangre, krattfiol, kalksvartburkne, lodneperikum, blåfjær, skogfiol, murburkne, berggull, stankstorkenebb, skogsvinerot og marikåpesmåarten *Alchemilla acutidens*. Under andre gangs naturtypekartlegging (Holtan 2011c), men det ble foretatt en båtbefaring innover fjorden i sammenheng med bekkekløftundersøkelser i 2009, med en kort landkjenning helt nord i undersøkelsesområdet, ved Finnskjerødden. Bare enkelte karplanter ble da notert, inkludert murburkne (Bjørn Harald Larsen pers. med.).

For øvrig viser funn av bl.a. dvergmispel og nordlandsasal at den lokale botanikeren Knut Strømdal besøkte lia i 1934. Og en ved navn Erik Evers var her i 1969 og samlet nordlandsasal, mens Per Harald Salvesen (ekspert på bl.a. asal) og Stig Lundmo fant rognasal her i 1996. For øvrig begrenser kjente registreringer seg av et par sporfunn etter store rovdyr (jerv, gaupe) og en gjerdesmettoobservasjon fra Mehammarnubben helt i vest, gjort av Runar Jostein Omnø i 2011.

1 Oksbåslia 1

Naturtype: Ur og rasmark, Rik rasmarkseng Areal:

Beskrivelse: Innledning: Beskrivelsen er utarbeidet av Sylvelin Tellnes, Miljøfaglig Utredning 26.02.2018, basert på eget feltarbeid 02.08.2017. Kartleggingen ble gjort på oppdrag for Miljødirektoratet, som del av arbeidet med frivillig skogvern. Lokalteten har vært del av en eldre, stor naturtypelokalitet (BN00023018 - Oksbåsen/Søberglistølen), men som nå er splittet opp i flere del-lokalteter med mer presise grenser og beskrivelser. Flere botaniske undersøkelser er kjent fra lia og noen funn er tilgjengelig i Artskart. Dette er gamle funn gjort av Ove Dahl, Knut Strompdal, Erik Evers Per Salvesen, og Peter Benum. Definisjon, verdisetting og beskrivelse av naturmiljøet er basert på utkast til faktaark for naturtyper fra høsten 2014, samt NiN-systematikk. Rødlitestatus for arter er etter norsk rødliste fra 2015.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokalteten ligger i en sørvendt lise på nordsiden av Tosenfjorden i Bindal kommune. Berggrunnen består av marmor som gir opphav til en kalkkrevende vegetasjon.

Lokalteten grenser mot kalkskog med boreale løvtrær i overkant og mot sjø.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokalteten er en rik rasmarkseng. Det går en bekk gjennom lokaliteten som stedvis gir preg av høgstaudeeng. Etter NiN 2.0 er typene sterkt kalkrik rasmarkseng og hei (T16-C4) og kildepåvirket kalkrik rasmarkseng- og hei (T16-C6) langs og ved bekken.

Bruk, tilstand og påvirkning: Elgbeite er synlig, ellers ingen særlig påvirkning.

Artsmangfold: Kalkkrevende rødflangre ble registrert. I tillegg finnes høgstaudearter som mjødurt, kvitbladtistel, tyrihjel, sløke, skogvikke, skogstorkenebb og teiebær. Turt finnes sikkert, men er i så fall nedbeitet av elg. Flere kalkkrevende karplanter kan finnes, samt insekter.

Fremmede arter: Ingen observert.

Del av helhetlig landskap: Lokalteten ligger i ei større li med kalkmark og flere rasmarker.

Verdivurdering: Verdier er knyttet til en artsrik og soleksponert rasmarkseng med potensiale for krevende arter samt insekter. Etter Miljødirektoratets reviderte faktaark for ur og rasmark fra 2014 oppnår lokaliteten lav vekt på størrelse, høy vekt på kalkrikhet og under lav vekt på rødlistearter. Dette tilsier verdi C - lokalt viktig.

Skjøtsel og hensyn: Naturverdier krever ingen spesielle hensyn.

Verdisetting

Urørthet / påvirkning: ***, Variasjon: , Arter: * , Rikhet: *** , Død ved mengde: 0 , Død ved kontinuitet: 0, Treslagsfordeling: 0 , Gamle bartrær: 0 , Gamle løvtrær: 0 , Gamle edelløvtrær: 0 , Samlet verdi: *

2 Oksbåslia nedre

Naturtype: Åpen kalkmark, Åpen grunnlendt kalkmark utenfor Oslofeltet Areal:

Beskrivelse: Innledning: Beskrivelsen er utarbeidet av Sylvelin Tellnes, Miljøfaglig Utredning 26.02.2018, basert på eget feltarbeid 02.08.2017. Kartleggingen ble gjort på oppdrag for Miljødirektoratet, som del av arbeidet med frivillig skogvern. Lokalteten har vært del av en eldre, stor naturtypelokalitet (BN00023018 - Oksbåsen/Søberglistølen), men som nå er splittet opp i flere del-lokalteter med mer presise grenser og beskrivelser. Flere botaniske undersøkelser er kjent fra lia og noen funn er tilgjengelig i Artskart. Dette er gamle funn gjort av Ove Dahl, Knut Strompdal, Erik Evers Per Salvesen, og Peter Benum. Definisjon, verdisetting og beskrivelse av naturmiljøet er basert på utkast til faktaark for naturtyper fra høsten 2014, samt NiN-systematikk. Rødlitestatus for arter er etter norsk rødliste fra 2015.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokalteten ligger i en sørvendt lise på nordsiden av Tosenfjorden i Bindal kommune. Berggrunnen består av marmor som gir opphav til en kalkkrevende vegetasjon.

Lokalteten grenser mot kalkskog med boreale løvtrær i overkant og mot sjø. Et bekkesig fra skogen avgrenser mot øst.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokalteten er åpen kalkmark på grensen til kalkrike

strandberg. Etter NiN 2.0 er naturtypen åpen sterkt kalkrik grunnlendt lyngmark (T2-C7) med mye berg i dagen.

Bruk, tilstand og påvirkning: Det er ingen synlig påvirkning fra beitedyr eller fysiske inngrep.

Artsmangfold: Kalkkrevende planter ble registrert slik som vill-lin, gulsildre, rundbelg, brudespore, stortveblad, hårstarr, svarttopp, gulstarr, rødsildre, bakkemynte, hvitmure, samt mindre krevende arter som kattedot, småengkall, gjerdevikke, strandrug, tiriltunge, gåsemure og mjødukt. Det ble ikke undersøkt for kalkkrevende moser og lav.

Fremmede arter: Ingen observert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten ligger i ei større li med mye kalkskog med flere småpartier av åpen kalkmark. Kalkmark er ikke vanlig i dette distriktet, og mindre partier er kjent også lenger nord på denne halvøya innenfor Brønnøysund.

Verdivurdering: Verdier er knyttet til et artsrikt kalkberg. Etter Miljødirektoratets reviderte faktaark for åpen kalkmark fra 2014 oppnår lokaliteten høy vekt på størrelse, lav vekt på arts mangfold og middels vekt på tilstand og høy vekt på påvirkning. Dette tilsier verdi A - svært viktig.

Skjøtsel og hensyn: Naturtypen krever ingen skjøtsel.

Verdisetting

Urørthet / påvirkning: *******, Variasjon: , Arter: ***** , Rikhet: ******* , Død ved mengde: **0** , Død ved kontinuitet: **0** , Treslagsfordeling: **0** , Gamle bartrær: **0** , Gamle løvtrær: **0** , Gamle edelløvtrær: **0** , Samlet verdi: *******

3 Søbergli

Naturtype: Kalkskog med boreale løvtrær, Kalkbjørkeskog på marmor Areal:

Beskrivelse: Innledning: Beskrivelsen er utarbeidet av Sylvelin Tellnes, Miljøfaglig Utredning 21.02.2018, basert på eget feltarbeid sammen med Geir Gaarder 02.08.2017. Kartleggingen ble gjort på oppdrag for Miljødirektoratet, som del av arbeidet med frivillig skogvern. Lokaliteten har vært del av en eldre, stor naturtypelokalitet (BN00023018 - Oksbåsen/Søberglistølen), men som nå er splittet opp i flere del-lokaliteter med mer presise grenser og beskrivelser. Flere botaniske undersøkelser er kjent fra området og noen funn er tilgjengelig i Artskart. Dette er gamle funn gjort av Ove Dahl, Knut Strompdal, Erik Evers Per Salvesen, og Peter Benum. Definisjon, verdisetting og beskrivelse av naturmiljøet er basert på utkast til faktaark for naturtyper fra høsten 2014, samt NiN-systematikk. Rødlistestatus for arter er etter norsk rødliste fra 2015.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i en sørøstvendt lise på nordsiden av Tosenfjorden i Bindal kommune. Berggrunnen består av marmor som gir opphav til en kalkkrevende vegetasjon. Lokaliteten grenser mot rik granskog, rik furuskog og ellers mot blandingsskog med mindre rikhetspreg. Lokaliteten er noe grovt avgrenset etter rikhetspreg, men dette har diffuse overganger særlig i sørvest og mot granskogen i overkant.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er en kalkskog med boreale løvtrær der enkelte partier har overgang til rik boreal løvskog. Både friske og moderat tørkeutsatte partier forekommer. Flekkvise, åpne partier er åpen kalkmark. Etter NiN 2.0 tilsvarer dette kalklågurtskog (T4C4) og med tørrere utforming bærlyng-kalklågurtskog (T4C8), der overganger mot mindre rik lågurtskog også finnes (T4C3). Treslagsfordelingen er for det meste dominert av de boreale løvtrærne bjørk, osp, rogn, selje, men gran er stedvis dominerende opptil 80% av tresjiktet, samt at furu kommer inn i de tørreste partiene. Noen få individer av to rødlistede trearter er ble funnet nemlig den endemiske nordlandsasal (EN) og alm (VU).

Bruk, tilstand og påvirkning: Skogen er ikke spesielt gammel (eldre produksjonsfase) i hele lia, og det ble ikke registrert noen gamle trær. Lite død ved finnes og det som er har små dimensjoner.

Artsmangfold: Vegetasjonen er stedvis svært rik med varmekjære arter. Kalkkrevende arter er rødflangre, dvergmispel, kalktegl, brudespore, taggbregne, grønnburkne, gulsildre, labbmose, holeblygmose, mye liljekonvall, lodneperikum, antatt kanelrose, markjordbær, myske, tysbast, kvitbladtistel, korsved, og bergrørkvein. Dvergmispel har en av de nordligste bestander her. På osp er det funnet lungenever og stiftfiltlav.

Fremmede arter: Ingen observert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten ligger i ei større li med mye kalkskog, og stedvis også små partier med kalkrik furuskog. Kalkfuruskog er ikke vanlig i dette distriktet, men mindre partier er kjent også lenger nord på denne halvøya innenfor Brønnøysund.

Verdivurdering: Verdier er knyttet til en større forekomst av kalkskog med to rødlistede treslag, deriblant en sjelden og endemisk art. Etter Miljødirektoratets reviderte faktaark for kalkskog med boreale løvtrær fra 2014 oppnår lokaliteten høy vekt på størrelse, høy vekt på arts mangfold og lav vekt på skogtilstand. Dette tilsier verdi A - svært viktig.

Skjøtsel og hensyn: Naturverdier er knyttet til markvegetasjonen og hensyn bør tas for å ta vare på denne.

Verdisetting

Urørthet / påvirkning: **, Variasjon: , Arter: ***, Rikhet: ***, Død ved mengde: * , Død ved kontinuitet: * , Treslagsfordeling: **, Gamle bartrær: 0 , Gamle løvtrær: 0 , Gamle edelløvtrær: 0 , Samlet verdi: ***

4 Oksbåslia øst

Naturtype: Rik barskog, Høgstaudegranskog Areal:

Beskrivelse: Innledning: Beskrivelsen er utarbeidet av Sylvelin Tellnes, Miljøfaglig Utredning 22.02.2018, basert på eget feltarbeid 02.08.2017. Kartleggingen ble gjort på oppdrag for Miljødirektoratet, som del av arbeidet med frivillig skogvern. Lokaliteten har vært del av en eldre, stor naturtypelokalitet (BN00023018 - Oksbåsen/Søberglistølen), men som nå er splittet opp i flere del-lokaliteter med mer presise grenser og beskrivelser. Flere botaniske undersøkelser er kjent fra området og noen funn er tilgjengelig i Artskart. Dette er gamle funn gjort av Ove Dahl, Knut Strompdal, Erik Evers Per Salvesen, og Peter Benum. Definisjon, verdisseting og beskrivelse av naturmiljøet er basert på utkast til faktaark for naturtyper fra høsten 2014, samt NiN-systematikk. Rødlistestatus for arter er etter norsk rødliste fra 2015.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i en sørvendt lise på nordsiden av Tosenfjorden i Bindal kommune. Berggrunnen består av marmor som gir opphav til en kalkkrevende vegetasjon. Lokaliteten grenser mot rik løvskog og rik furuskog. Lokaliteten er noe usikkert avgrenset etter rikhetspreg.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er en kalkbarskog av kalkgranskog utforming og med noen partier av høgstaudekalkgranskog. Marka er frisk med innslag av høgstauder. Etter NiN 2.0 er det snakk om lågurtskog (T4C3) og høgstaudeskog (T4C18). Tresjiktet domineres av gran 80-90% men har også én ung alm (VU), noen få rognetrær, bjørk og osp.

Bruk, tilstand og påvirkning: Skogen er i god vekst uten innslag av gamle trær. Noe død ved av bjørk finnes og én grov bjørkelåg. Hjortegnag på almetreet, samt på unge planter på 50 cm. Det er ingen almefornyelse pga dette.

Artsmangfold: Det ble notert kalkkrevende og noen varmekjære arter som myske, junkerbregne, grønnburkne, trollbær, taggbregne, sumphaukeskjegg, jordbær, teiebær, hengeaks, samt høgstaudeartene kvitbladtistel, vendelrot, mjødukt, bringebær, skogstorkenebb, turt, tyrihjel, skogstjerneblom. Ellers noe hårfrytle, sølvbunke, blåbær og gullris.

Fremmede arter: Ingen observert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten ligger i ei større li med mye kalkskog, og stedvis også små partier med kalkrik furuskog. Rik granskog er vanlig i dette distriktet, og mindre partier er kjent også lenger nord på denne halvøya innenfor Brønnøysund.

Verdivurdering: Verdier er knyttet til en artsrik rik barskog med ett rødlistet treslag. Etter

Miljødirektoratets reviderte faktaark for rik barskog fra 2014 oppnår lokaliteten lav vekt på størrelse, under lav vekt på artsmangfold, høy vekt på delnaturlyper og lav vekt på kalkrikhet. Dette tilsier verdi C - lokalt viktig.

Skjøtsel og hensyn: Gnag etter hjortedyr (elg?) på nye skudd av alm.

Verdisetting

Urørthet / påvirkning: * , Variasjon: , Arter: * , Rikhet: *** , Død ved mengde: * , Død ved kontinuitet: * , Treslagsfordeling: ** , Gamle bartrær: * , Gamle løvtrær: * , Gamle edelløvtrær: * , Samlet verdi: *

5 Søberglisjøen sørvest

Naturtype: Kalkbarskog, Urterik kalkfuruskog Areal: 35

Beskrivelse: Innledning: Lokaliteten er beskrevet av Geir Gaarder (Miljøfaglig Utredning) 21.02.2018, på grunnlag av eget feltarbeid 02.08.2017 sammen med Sylvelin Tellnes. Undersøkelsen ble gjort på oppdrag for Miljødirektoratet som del av arbeidet med frivillig skogvern. Lokaliteten har vært del av en eldre, stor naturtypelokalitet (BN00023018 - Oksbåsen/Søberglisjøen), men som nå er splittet opp i flere del-lokaliteter med mer presise grenser og beskrivelser. Eldre opplysninger fra området er såpass grovt stedfestet at de i begrenset grad kan overføres til de nye lokalitetene, og det er ikke sikkert det har vært gjort registreringer akkurat her tidligere. For øvrig baserer naturtyper og verdisseting seg på faktaark for verdifulle naturtyper fra høsten 2014. Rødlistestatus er etter Henriksen & Hilmo (2015) for arter og Lindgaard & Henriksen (2011) for naturtyper.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i et bratt, berglendt parti av den sørvendte fjordlia Oksbåsen. Berggrunnen består av kalkspatmarmor og det er stort sett grunnlendt og nokså tørkesvak mark her. Lokaliteten grenser via bratte berghamre ned mot sjøen i sør, samt mer diffust mot gradvis mer lauvdominert og mindre tørkeutsatt mark på andre kanter.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten må kunne betegnes som en kalkfuruskog, og antagelig er urterik utforming det mest korrekte, selv om det nok også kan være overganger mot mer sesongfuktig og svært tørkeutsatt furuskog i tillegg, samt innslag av lauvdominert kalkskog. Etter NiN er det nok hovedsakelig lyng-lågurtkalkskog (T4-C12), men med overganger mot kalklågurtskog (T4-C4) og bærlyng-kalklågurtskog (T4-C8) samt litt åpne kalkberg/åpen grunnlendt kalkmark (T1 og T2), der det er vanskelig å beregne intern fordeling.

Bruk, tilstand og påvirkning: Skogen ser ut til å være en gammel normalskog, med lite dødt trevirke av furu (maks 1-3/daa) og uten spesielt gamle trær. Lauvtrærne er gjennomgående ikke spesielt grove, og det som finnes av dødt trevirke er for det meste små dimensjoner.

Artsmangfold: Furu er et viktig og kanskje dominerende treslag (25-50% dekning), men det er også en del ulike lauvtrær her, som bjørk (over 12,5%), selje og osp. Av særlig interesse er sparsom forekomst av rognasal, samt at også ett eksemplar av nordlandsasal (EN) ble påvist (og mest sannsynlig finnes flere). Også hassel forekommer. I feltsjiktet arter som rødflangre, kalktelg, myske og breiflangre. Av spesiell interesse var et funn av styltejordstjerne (*Geastrum quadrifidum*), en kalkskogstilknyttet sopp der funnet her er det første i Nord-Norge (nærmeste kjente lokalitet ligger i Snåsa). Dette indikerer potensial for flere krevende kalkskogstilknyttede sopp innenfor lokaliteten.

Fremmede arter: Ingen observert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten ligger i ei større li med mye kalkskog, og stedvis også små partier med kalkrik furuskog. Kalkfuruskog er ikke vanlig i dette distriktet, men mindre partier er kjent også lenger nord på denne halvøya innenfor Brønnøysund.

Verdivurdering: Basert på faktaark fra høsten 2014 for kalkbarskog så oppnår lokaliteten høy vekt på størrelse (35 daa), høy vekt på artsmangfold (som følge av nordlandsasal, hvis ikke ville nok potensialvurderinger gitt middels verdi) og middels til høy vekt på mosaikk med åpen kalkmark. Samlet gir dette verdien svært viktig - A. Dette er riktig nok bare basert på sparsom forekomst av en art, men sett i

Vedlegg 5

Til korrekturlesing (Lokalitet Oksbåslia – tillegg kjerneområder)....

sammenheng med den kalkrike skogen for øvrig i lia virker verdivurderingen likevel korrekt.

Skjøtsel og hensyn: Det beste for naturverdiene er sannsynligvis å la skogen stå i fred og ikke gjøre noe spesielt her. Nordlandsasal virker ikke spesielt utsatt for beite fra hjortedyr i denne lia (for slektningen rogn kan det derimot utgjøre et stort problem andre steder i regionen).

Verdisetting

Urørthet / påvirkning: *******, Variasjon: , Arter: ****** , Rikhet: ******* , Død ved mengde: ***** , Død ved kontinuitet: **0**, Treslagsfordeling: ******* , Gamle bartrær: **0** , Gamle løvtrær: **0** , Gamle edelløvtrær: **0** , Samlet verdi: ******

6 Nonshaugen

Naturtype: Rikmyr, Åpen ekstremrik myr i høyereliggende områder Areal:

Beskrivelse: Innledning: Beskrivelsen er utarbeidet av Sylvelin Tellnes, Miljøfaglig Utredning 26.02.2018, basert på eget feltarbeid 02.08.2017. Kartleggingen ble gjort på oppdrag for Miljødirektoratet, som del av arbeidet med frivillig skogvern. Det er ikke kjent tidligere undersøkelser herfra. Definisjon, verdisetting og beskrivelse av naturmiljøet er basert på utkast til faktaark for naturtyper fra høsten 2014, samt NiN-systematikk. Rødlistestatus for arter er etter norsk rødliste fra 2015.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på nordsiden av Tosenfjorden i Bindal kommune. Berggrunnen består av marmor som gir opphav til en kalkkrevende vegetasjon. Lokaliteten grenser mot hogstfelt, fattigere myrkanntmark og noe åpen granskog.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er en rik myrkanntmark (V1-C8) i overgang mot engsamfunn som strekker seg langs et rikt bekkesig.

Bruk, tilstand og påvirkning: Myren er intakt.

Artsmangfold: Kalkkrevende arter som brudespore, stortveblad, noen få lappmarihånd, gulsildre, hårstarr, jåblom, tranestarr, breiull, svarttopp, fjellfrøstjerne, sveltull, gullstarr, bjønnbrodd ble registrert. Det er dominans av bjønnskjegg, samt at blåtopp, tepperot, bjørkebusker, bukkeblad, myrsnelle ble notert i felt.

Fremmede arter: Ingen observert.

Del av helhetlig landskap: Flere rikmyrer finnes like ved og ellers i kommunen.

Verdivurdering: Etter Miljødirektoratets reviderte faktaark for rikmyr fra 2014 oppnår lokaliteten lav vekt på størrelse, lav vekt på rødlistearter, høy vekt på kjennetegnende arter og høy vekt på tilstand/hydrologi. Dette tilsier verdi A - svært viktig. Ut fra skjønnsmessige vurderinger reduseres den her likevel til viktig - B, siden den ikke er spesielt stor og med et begrenset arts mangfold.

Skjøtsel og hensyn: Ingen spesielle hensyn kreves.

Verdisetting

Urørthet / påvirkning: , Variasjon: , Arter: , Rikhet: , Død ved mengde: , Død ved kontinuitet: , Treslagsfordeling: , Gamle bartrær: , Gamle løvtrær: , Gamle edelløvtrær: , Samlet verdi:

7 Burslitinden nord

Naturtype: Åpen kalkmark, Kalkberg utenfor Oslofeltet Areal: 0,1

Beskrivelse: Innledning: Lokaliteten er beskrevet av Geir Gaarder (Miljøfaglig Utredning) 21.02.2018, på grunnlag av eget feltarbeid 02.08.2017. Undersøkelsen ble gjort på oppdrag for Miljødirektoratet som del av arbeidet med frivillig skogvern. Det er ikke kjent tidligere undersøkelser her. For øvrig baserer naturtyper og verdisetting seg på faktaark for verdifulle naturtyper fra høsten 2014. Rødlistestatus er etter Henriksen & Hilmo (2015) for arter og Lindgaard & Henriksen (2011) for naturtyper.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger oppe på en fjellrygg i et litt småkupert terreng.

Berggrunnen består av kalkspatmarmor og lokaliteten består i praksis av en liten berghammer med en lav skrent ned mot ei myr på østsiden. Den grenser mot fattigere vegetasjon på alle kanter.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Dette er åpen kalkmark og det meste kan nok plasseres

innenfor NiN-typen tørkeutsatte temmelig til ekstremt kalkrike berg, bergvegger og knauser (T1-C8).

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten virker upåvirket av fysiske inngrep og også beitetrykket er nok begrenset her. Miljøet virker umiddelbart sett ikke særlig utsatt for gjengroing, men hvis klimaendringer fører til at skog kommer opp rundt så vil nok artsmangfoldet her fort utarmes vesentlig.

Artsmangfold: Innslag av noe reinrose var den tydeligste indikatoren på kalkmarka. Mest interessante funn var likevel en sparsom forekomst av lappøyentrøst, en bisentrisk art som er sjelden i regionen, men som har et par lokaliteter på sin sørlige grense for det nordlige utbredelsesområdet her rundt indre deler av Tosenfjorden. Ellers kan nevnes arter som bergstarr, fjellfrøstjerne, hårstarr, dvergjamne og brudespore.

Fremmede arter: Ingen observert.

Del av helhetlig landskap: Det finnes flere små kalkberg nordøstover i lia, samt at det nok også er noe tilknyttet Burslitinden.

Verdivurdering: Basert på faktaark fra høsten 2014 for åpen kalkmark så oppnår lokaliteten lav vekt på størrelse (0,1 daa), lav vekt på artsmangfold, middels vekt på tilstand og høy vekt på påvirkning. Samlet gir dette verdien lokalt viktig - C.

Skjøtsel og hensyn: Det beste for naturverdiene er sannsynligvis å la skogen stå i fred og ikke gjøre noe spesielt her. Nordlandsasal virker ikke spesielt utsatt for beite fra hjortedyr i denne lia (for slektningen rogn kan det derimot utgjøre et stort problem andre steder i regionen).

Verdisetting

Urørthet / påvirkning: , Variasjon: , Arter: , Rikhet: , Død ved mengde: , Død ved kontinuitet: , Treslagsfordeling: , Gamle bartrær: , Gamle løvtrær: , Gamle edelløvtrær: , Samlet verdi:

8 Burslitinden nordøst

Naturtype: Rik boreal lauvskog, Lågurtbjørkeskog Areal: 45

Beskrivelse: Innledning: Lokaliteten er beskrevet av Geir Gaarder (Miljøfaglig Utredning) 21.02.2018, på grunnlag av eget feltarbeid 02.08.2017. Undersøkelsen ble gjort på oppdrag for Miljødirektoratet som del av arbeidet med frivillig skogvern. Det er ikke kjent tidligere undersøkelser her. For øvrig baserer naturtyper og verdisetting seg på faktaark for verdifulle naturtyper fra høsten 2014. Rødlistestatus er etter Henriksen & Hilmo (2015) for arter og Lindgaard & Henriksen (2011) for naturtyper.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i øvre deler av ei bratt fjordli der terrenget begynner å flate ut mot toppen. Det er litt småkupert her, men med rolige liser og så vidt innslag av små bergknauser. Berggrunnen består av kalkspatmarmor, noe som generelt kan ses på en forholdsvis rik flora og dels innslag av gode kalkindikatorer. Lokaliteten grenser for en del mot fattigere skog på de fleste kanter, men også så vidt myr i sørvest, samt at grensa mot nordøst er usikker og det kan være at lokaliteten burde vært utvidet noe i den retningen.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er egentlig litt vanskelig å plassere godt, både som naturtype etter gammel DN-håndbok 13 og NiN. Dels er engpreget såpass sterkt at det er usikkert om den hører best hjemme som fastmarkskogsmark eller som tresatt semi-naturlig eng (dvs hagemark). Og dels er det overganger mellom lågurt- og høgstaudemark, samt overganger mot tilsvarende kalktyper. Her er det, under klar tvil, valgt å plassere den som en rik boreal lauvskog med hovedsakelig lågurtutforming (men der det nok også er litt høgstaudeutforming, foreslått fordeling 9:1). Etter NiN blir dette med lågurtskog (T4-C3), men med små innslag av høgstaudekog (T4-C18), samt kanskje en god del tørkeutsatt høgstaudekog (T4-C20). I tillegg partier med bærlyng-lågurtskog (T4-C7) og bærlyng-kalklågurtskog (T4-C8), samt fragment av åpen kalkmark og kalkberg.

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten virker upåvirket av fysiske inngrep. Tidligere må det ha vært omfattende beite her, og en skal heller ikke utelukke at det i perioder har vært slåttemark (utmarksslåtter). Nå virker beitetrykket fra husdyr ubetydelig, mens en bør regne med at det går noe elg her og beiter, uten at dette påvirker vegetasjonen sterkt. Skogen er svært åpen, og det er til dels snakk om betydelige areal med åpne engsamfunn. Trærne er middelaldrende til ganske gamle, og det er ikke snakk om noe preg av rask gjengroing, men kanskje en langsom igjenvoksing med skog.

Artsmangfold: Bjørk er dominerende treslag, men det er også noe selje. Feltsjiktet er gjennomgående ganske rikt på urter, mens lynnplanter spiller en mer underordnet rolle. Rikest flora opptrer tilknyttet små bergknauser og grunnlendte, sørvendte partier, med funn av arter som bergveronika, rødsildre, fjellrapp, marinøkkel, lodneperikum, vårerteknapp, skogsvinerot, flekkmure, berggrull, bergskrinneblom og fjellbakkestjerne. I tillegg innslag av skavgras. Ellers er det typisk med en del engplanter her, som harerug, gulaks, tepperot, småengkall og engfrytle. Ellers jevnt med liljekonvall, samt arter som skogsvever, bergørkvein, skogstjerneblom, skogmarihand, marigras, grønnkurle, stortveblad og mjødukt. Det er potensial for beitemarksopp i dette miljøet, men det er usikkert hvor stort dette er og om det inkluderer rødlistearter. Engene har trolig et rikt insektliv og under besøket ble det sett en del ringvinger og perlemorsommerfugler.

Fremmede arter: Ingen observert.

Del av helhetlig landskap: Det er en del rike lauvskogssamfunn i disse liene her, men få større areal med lignende engpreg.

Verdivurdering: Basert på faktaark fra høsten 2014 for rik boreal lauvskog så oppnår lokaliteten høy vekt på størrelse (45 daa), lav vekt på arts mangfold, lav vekt på typevariasjon og middels vekt på skogtilstand. Samlet gir dette verdien lokalt viktig - C. Sett i sammenheng med nærliggende kalkrike miljøer og muligheten for funn av flere krevende og kanskje rødlistede arter så kan det ikke utelukkes at verdien burde vært satt høyere.

Skjøtsel og hensyn: Økt husdyrbeite er ganske sikkert klart positivt her, bare det ikke blir så høyt at det fører til tråkkskader. En bør være restriktiv med hard hogst, særlig av gamle trær.

Verdisetting

Urørthet / påvirkning: ***, Variasjon: , Arter: * , Rikhet: ** , Død ved mengde: * , Død ved kontinuitet: 0, Treslagsfordeling: * , Gamle bartrær: 0 , Gamle løvtrær: ** , Gamle edelløvtrær: - , Samlet verdi: *

9 Finnskjerlia

Naturtype: Gammel boreal lauvskog, Gammelt ospesholt Areal: 16

Beskrivelse: Innledning: Lokaliteten er beskrevet av Geir Gaarder (Miljøfaglig Utredning) 21.02.2018, på grunnlag av eget feltarbeid 02.08.2017. Undersøkelsen ble gjort på oppdrag for Miljødirektoratet som del av arbeidet med frivillig skogvern. Lokaliteten har vært del av en eldre, stor naturtypelokalitet (BN00023018 - Oksbåsen/Søberglisølen), men som nå er splittet opp i flere del-lokaliteter med mer presise grenser og beskrivelser. Eldre opplysninger fra området er såpass grovt stedfestet at de i begrenset grad kan overføres til de nye lokalitetene, og det er ikke sikkert det har vært gjort registreringer akkurat her tidligere. For øvrig baserer naturtyper og verdisetting seg på faktaark for verdifulle naturtyper fra høsten 2014. Rødlistestatus er etter Henriksen & Hilmo (2015) for arter og Lindgaard & Henriksen (2011) for naturtyper.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger litt oppe i den sørvendte fjordlia nordøst for Søberglisølen. Lia er ganske bratt innenfor lokaliteten, men bare med enkelte små berghamre. Berggrunnen består av kalkspatmarmor, og floraen er derfor ganske rik. Det er enkelte bratte berghamre og nedenfor nokså ung skog som danner grense i nedkant, mens det er tendenser til kalkfuruskog i overkant (dog såpass små areal og glissent tresatt at den ikke er utfigurert som naturtype).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Som naturtype er det verdier knyttet til gammel ospeskog som er avgjørende her (selv om det finnes eldre grantrær, så ser det ikke ut til å være spesielle kvaliteter knyttet til treslaget). Feltsjiktet må betegnes som middels rikt og antagelig er det mest lågurtskog (T4-C3) og noe svak lågurtskog (T4-C2) her.

Bruk, tilstand og påvirkning: Skogen skiller seg ut fra omliggende skog ved å være mer høyvokst og ha bedre innslag av grove, biologisk ganske gamle trær (flere ospetrær på 40-50 cm i dbh). Antallet gamle trær er likevel ikke høyt, antagelig 1-3 daa. Det er også innslag av dødt trevirke, både gadd og læger, men ikke store konsentrasjoner (antagelig 1-3 daa). Særlig viktig for arts mangfoldet her er et knippe

grove, gamle ospetrær.

Artsmangfold: Gran er dominerende treslag (minst 25-50%). I tillegg noe bjørk (anslag 25-50%) og her er det også et viktig om enn ikke særlig stort innslag av osp (men antatt under 12,5%). Ellers finnes også rogn og selje, men også innslag av så vidt alm (VU) og hassel. Bare enkelttrær av furu. Feltsjiktet er til dels nokså rikt, men innslag av myske, vårerteknapp, lodneperikum, krattfiol og taggbregne, samt noe liljekonvall og skogvikke. Av særlig interesse er kryptogamfloraen på de gamle ospetræerne. Skorpefiltlav (NT) ble funnet på flere trær, og i minst ett tilfelle også den knappnålslavlignende sopp *Caliciopsis calicioides* (EN). Arten har få kjente funn tidligere i Norge og dette var første observasjon mellom Salten-distriktet og Nordmøre. For øvrig forekomst av mer vanlige arter i lungenever-samfunnet, som grynfiltlav, lungenever, kystfiltlav og skrubbenever, samt på ei gammel selje også sølvnever. Det er potensiale for flere krevende og rødlistede arter knyttet til gammel osp her.

Fremmede arter: Ingen observert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten ligger i ei ganske stor li med mye lauvskog, inkludert noe osp. Det er likevel lite med tilsvarende innslag av storvokst osp i lia. Derimot finnes grov og gammel osp flere steder noe lenger nord i samme distrikt, så lokaliteten er i så måte del av et større helhetlig landskap.

Verdivurdering: Basert på faktaark fra høsten 2014 for gammel boreal lauvskog så oppnår lokaliteten lav vekt på størrelse (16 daa), høy vekt på arts mangfold og lav vekt på tilstand. Samlet gir dette verdien svært viktig - A, som følge av funn av en sterkt truet art. Siden det bare er snakk om et enkeltfunn av arten (som er noe dårlig kjent) og lokaliteten ellers skårer nokså lavt, er den her skjønnsmessig fått redusert verdien til viktig - B.

Skjøtsel og hensyn: Det beste for naturverdiene er sannsynligvis å la skogen stå i fred og ikke gjøre noe spesielt her.

Verdisetting

Urørthet / påvirkning: ***, Variasjon: , Arter: ** , Rikhet: ** , Død ved mengde: ** , Død ved kontinuitet: * , Treslagsfordeling: ** , Gamle bartrær: * , Gamle løvtrær: ** , Gamle edelløvtrær: – , Samlet verdi: **

10 Burslitinden øst

Naturtype: Rik boreal lauvskog, Rik løvskog i lisode Areal: 91

Beskrivelse: Innledning: Lokaliteten er beskrevet av Geir Gaarder (Miljøfaglig Utredning) 21.02.2018, på grunnlag av eget feltarbeid 02.08.2017. Undersøkelsen ble gjort på oppdrag for Miljødirektoratet som del av arbeidet med frivillig skogvern. Lokaliteten har vært del av en eldre, stor naturtypelokalitet (BN00023018 - Oksbåsen/Søberglistolén), men som nå er splittet opp i flere del-lokaliteter med mer presise grenser og beskrivelser. Eldre opplysninger fra området er såpass grovt stedfestet at de i begrenset grad kan overføres til de nye lokalitetene, men det har ganske sikkert vært folk på besøk her tidligere. Fra nyere tid besøkte Bjørn Harald Larsen (pers. medd.) og Ola Wergeland Krog nordøstre deler av lokaliteten, og gjorde enkelte funn av karplanter her. For øvrig baserer naturtyper og verdisseting seg på faktaark for verdifulle naturtyper fra høsten 2014. Rødlistestatus er etter Henriksen & Hilmo (2015) for arter og Lindgaard & Henriksen (2011) for naturtyper.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i nedre deler av den bratte sørvendte fjordlia nordøst for Søberglistolén. Det er flere steder innslag av små berghammer i lia, lokalt også bergflåg og tendenser til rasmark. Flere steder er det fuktsig, men ingen bekker eller kløfter av betydning. Berggrunnen består av kalkspatmarmor, noe som flere steder vises tydelig på floraen. Lokaliteten grenser diffust mot fattigere skog på alle kanter, og utvidelser både mot vest, nord og øst kan absolutt diskuteres (skjønt det går over i rasmark i nordøst).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Her er det rik boreal lauvskog, stedvis på grensa mot kalkskog og rik edellauvskog, som preger lia, samtidig som det er tendenser til rik edellauvskog. Etter NiN er det nok en del både av lågurtskog (T4-C3) og høgstaudeskog (T4-C18), men også kalklågurtskog (T4-C4) finnes sparsomt, samt mer tørkeutsatt høgstaudeskog (T4-C19, T4-C20), antagelig også noe av de

mer tørkeutsatte parallellene blant bærlyngskog og dels lyngskog. Mens det var ganske kalkrikt ute på bergryggen under Burslitinden, så var det et lengre parti med noe mindre rik vegetasjon videre nordøstover langs sjøen, mens det igjen ble tydelig mer kalkrikt i nordøstre halvdel av lokaliteten.

Bruk, tilstand og påvirkning: Skogen er gjennomgående forholdsvis ung, og da i eldre produksjonsfase. Det er lite dødt trevirke og stort sett fravær av biologisk gamle trær. Almetrærne er stort sett snakk om store busker til lave, småvokste trær.

Artsmangfold: Lauvskog dominerer og det er for det meste bare spredt med gran, samt lite furu (men litt i ytterkantene/like på utsiden). Av lauvtrær er det mest boreale treslag som bjørk, osp, selje og gråor, men det er også jevnt spredt med alm (VU) og hassel, samt litt trollhegg og rognasal. I tillegg forekommer nordlandsasal (EN) sparsomt, og under egen kartlegging ble i alt 4 eksemplær funnet, fordelt på tre ulike steder. Feltsjiktet er gjennomgående ganske frodig, og flere noe varmekjære arter opptrer, som myske, lodneperikum, vårerteknapp, breiflangre, kratffiol, kratthumleblom og junkerbregne. I tillegg diverse noe kalkkrevende arter, inkludert sparsom forekomst av kalktelg, rødsildre, rødflangre, stortveblad, grønnburkne, murburkne og dvergmispel. Skogen var for ung til å ha særlig forekomst av gammelskogstilknyttede lavarter. Det bør kunne være potensial for enkelte krevende marklevende sopp her, men neppe så mye mykhorrisasopp (litt for fuktig/mye frisk mark). I strandsona arter som åkerdylle, gul frøstjerne og strandrug.

Fremmede arter: Ingen observert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten ligger i ei ganske stor li med mye kalkrik lauv- og barskog. Den er i så måte del av et større nettverk av slike miljøer.

Verdivurdering: Basert på faktaark fra høsten 2014 for rik boreal lauvskog så oppnår lokaliteten høy vekt på størrelse (91 daa), høy vekt på arts mangfold (som følge av forekomst av nordlandsasal), anslagsvis middels vekt på typevariasjon og lav vekt på skogtilstand. Samlet gir dette verdien svært viktig - A. Denne opprettholdes under tvil, selv om den delvis bare bygger på en enkelt art og skogen er nokså ung. Området er likevel ganske stort, har potensial for flere kvaliteter og er del av ei større, verdifull skogsl.

Skjøtsel og hensyn: Det beste for naturverdiene er sannsynligvis å la skogen stå i fred og ikke gjøre noe spesielt her.

Verdisetting

Urørthet / påvirkning: ***, Variasjon: , Arter: ** , Rikhet: *** , Død ved mengde: * , Død ved kontinuitet: 0, Treslagsfordeling: *** , Gamle bartrær: 0 , Gamle løvtrær: 0 , Gamle edelløvtrær: 0 , Samlet verdi: **
